

חדש!
ליקוטי מוהר"ן
מעומד בצורת
'משנה סדורה'
בהוצאת 'פסוק
לי פסוקר'

ליקוטי מזדה"ן

תורה ל"ג

זחונים עליה ליקוטי תפילות
והליקוטי הלכות

מהדורה מיוחדת
עם אותיות גדולות מאירות עיניים

מוגהת על פי דפוס תקפ"א באדיבות הוצאת 'פסוק לי פסוקר'
עם שוליים רחבות בכל עמוד לשאלות והערות

החפץ חיים

מ"י הא"ש

**לשויל
בתורתו**
פרוייקט לעידוד תעמולה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן



וצדקתו עומדת לעד

ככתר עלי ראש גיליון תורה זו, יונצח לשם
ולתפארת הווד, האי תלמיד חכם גאון מופלא
ומופלג, ירא ושולם, דבוק בתורת הצדיק בכל לבו
ונפשו, באהבתה שגה תמיד וכל חפציו לא שוו
בה, זכה וזיכה רבים

הרב החסיד

רבי שלמה אהרן
ב"ר מרדכי הלוי גוטליב ז"ל

אשר עסק כל ימיו בלימוד תורת הצדיק
בעמקות ובהתבוננות

זכות לימוד תורת הצדיק
תעמוד לעילוי נשמתו,
לזכרון עולם ולמזכרת נצח

ת.נ.צ.ב.ה.



קו לסלסל בתורתו

04-627-73-13

1b046277313@gmail.com

מהדרין מן המהדרין

חודשי החורף הארוכים כבר בעיצומם, בעוד כמה שבועות, נעלה כולנו את האור בנרות החנוכה, ניטיב את הנרות בכיסופים ובהמיית קודש, נצית את הניצוץ ששורף ומכלה את כל ענני החושך שמכסים את כל העולם, עד שתעלה שלהבת מאליה, שלהבת אור התורה והצדיקים.

אור תורתו של הצדיק - כותב מוהרנ"ת - הרי הם כאור נרות החנוכה, האורות שבאו להאיר בתוקף חשכת הגלות, לגלות את כבודו יתברך, שמלא כל הארץ כבודו וממשלתו.

כשם שבנרות החנוכה כולנו משתדלים לקיים את המצווה בצורה המהודרת ביותר, איננו מסתפקים לא 'מעיקר הדין' ואפילו לא 'מהדרין' כולנו משתדלים לקיים את המצווה החביבה באופן הכי שלם - מהדרין מן המהדרין. כך גם, באותה המידה, חובה עלינו להשתדל ולקיים את אותה מצווה בפנימיותה, באופן השלם ביותר.

מוהרנ"ת בהלכות נזיקין הלכה ה', מאיר באור יקרות את אור התורה הבוקע ויוצא מתוך לימוד תורתו של הצדיק האמת. האור הזך שמטהר את הלבבות, הנרות שדולקים על פך השמן המהור שחתום בחותמו של הכהן הגדול. באור הזה - מגלה מוהרנ"ת - יש בו שלושה מדרגות כמו בנר חנוכה. יש את הלימוד הבסיסי ביותר, שמקביל להדלקת נר חנוכה 'מעיקר הדין', יש את המדרגה שהיא בגדר 'מהדרין' אבל יש את השלמות שזה 'מהדרין מן המהדרין'.

"וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, נר חנוכה איש וביתו והמהדרין נר לכל אחד והמהדרין מן המהדרין וכו' מוסיף והולך"

"כי כבר מבאר שגם חנוכה הוא אור תורת אמת המאיר לעולם על ידי לימוד הישיבות הקדושות שבִּישְׂרָאֵל ועל פני יש בהם שלש בחינות".



מהם אותם שלושה מדרגות? מה שייך ללמוד את התורה של הצדיק בשלושה מדרגות, הלא תורה אחת היא ואלו חילוקים ומדרגות יש בה?

על כך מגלה מוהרנ"ת ביאור נפלא, ביאור שהוא אבן דרך והוראה לדורות, כיצד עלינו ללמוד את הספר 'ליקוטי מוהר"ן' וכן את שאר ספריו הקדושים.

יש את המדרגה הראשונה, אלו שלומדים את דברי התורה של רבינו 'בעצמם' אך ורק 'לעצמם', הם אינם 'מחדשים' בתוך דברי תורתו וגם הם אינם משקים ומאירים לאחרים מדבר תורתו של רבם. אלו שלומדים בבחינה הזאת, הרי הם בבחינת 'נר איש וביתו'. האיש זה הלומד בעצמו שלומד את התורה. הבית מרמז אל הצדיק, איש וביתו הכוונה לאיש שלומד את דברי התורה של הצדיק בלי גילוי חדש בתוך התורה.

אבל ישנה מדרגה גבוהה יותר והיא ה'מהדרין'.

"והמהדרין נר לכל אחד, כי המהדרין מדקדקין יותר שגם כל אחד מבני הבית ידליק נר חנכה, כי כל אחד מבני הבית הוא בבחינת התלמידים של הרבי שהוא הראש ישיבה, והמהדרין מתנגעים בתורה כל כך, עד שגם אותן שהיו בבחינת תלמידים, זוכין גם כן ללמד וללמד, שדולין תורת רבם ומשקין אותה לאחרים ומאירין אור תורת הרב ועצותיו הקדושים לחבריהם. וזה בחינת הדלקת נר חנכה שהוא אור התורה של כל אחד ואחד מבני הבית שהם בבחינת התלמידים שגם הם צריכים להאיר תורת רבם בעולם, שזהו בחינת הדלקת נר חנכה כנ"ל".

עיקר ההידור מתחיל, מתי שהתלמיד מתחיל להשקות אחרים מתורת רבו, שהוא דואג שכל בני הבית ידליקו גם הם נר משלהם. אבל עדיין זה רק מהדרין, כי עדיין הם אינם מחדשים בתוך תורת רבינו חידושים חדשים, אלא הם מלמדים ומאירים לאחרים רק את מה ש'כתוב'.

אבל המהדרין מן המהדרין "מוסיף והולך, הינו כי אינו מספיק להם מה שמאירים ומלמדים תורת רבם בעצמם לאחרים, אף גם הם מוסיפים והולכים בכל יום לחדש גם מעצמם חדושי תורה אמתיים, המביאים לידי מעשה, והם חותרים ומגלים עצות עמקות מה שאינו מבאר בפרוש בדברי תורתו של רבם, שעל ידי זה מחזקין את חבריהם ומעוררים אותם לעבודת ה' יתברך שכל

זֶה הוּא בְּחִינַת מוֹסֵף וְהוֹלֵךְ בְּחִינַת תּוֹסֶפֶת אֹר הַתּוֹרָה בְּחִינַת חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שְׁמֹחֲדוּשִׁים
בְּעֶצְמָם מִתּוֹךְ דְּבָרֵי תּוֹרָתוֹ שֶׁקִּבְּלוּ מִרְכָּם הָאֱמִתִּי. וְזֶה בְּחִינַת הַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין
מוֹסֵף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם."

מי הוא זה שלא כוסף להיות מאלו שהם 'מהדרין מן המהדרין'?



בחודשים הקרובים אנו נלך עם תורה ל"ג – "מי האיש החפץ חיים". התורה של רבינו
מכרזת וקוראת לפני כל אחד ואחד, מי האיש החפץ חיים? האם חפץ חיים אתה? אם כן
בוא ולמד, בוא ותכנס, תהגה בתורתו הקדושה, תגלה את המעמקים הנפלאים, תחתור
ותמצא עצות נפלאים לך ולכל העולם כולו.

אל תישאר בצד, מגיעים ימים קדושים, ימי החנוכה ולאחריהם ימי השובבי"ם, בסיומם
זורחים באורם הנפלא ימי הפורים הקדושים, אם הינך חפץ חיים, אם אתה רוצה 'לראות
טוב', לראות עולמך בחיך, יש לך תורה נפלאה שיכולה לשנות את חיך מהקצה לקצה,
הזדמנות פז נמצאת בהישג ירך, אל תיתן לה לחמוק מתחת ירך!

מתחילים עכשיו! בהתחדשות!

ביקרא דאורייתא

מערכת לטייל בתורתו



עמיהם אחר כך; ודיבר עמי קצת מענין המעשה הזאת, הנאמר שם
במקרא בענין זה, והבנתי שיש לו חידושי תורה על כל זה; אך

בעונותינו הרבים בא השמש בצדקתם, ולא זכינו לשמוע כי אם מה
שנדרפס, תהלה לאל חי.

הפעם נודה את ה' בגילה ברנה, אשר זכינו לסיים סבי דבי אתונא, דברים הסתומים וחתומים באלה
עיוקאיו, אין חכמה ואין תבונה, וגם אם יאמר החכם לדעת לא יוכל למצוא נלעג לשון אין בינה, נתיב לא ידעו
עימ, ולא שזפתו עינא, מה אדבר והוא אמר ועשה אזנים לתורה הצפונה.

עתה בפנינו פרושות אל ה', בבקשה ותפלה ותחינה: ה' יגמור בעדינו להדפיס יתר המאמרים הנודאים, אשר
גילה בהם דרכי עבודתו ותברך בדרךים נפלאים, עמודי שיש מיוסדים על אדני פו, על כל פסוקי תנ"ך, ועל כל
דברי התנאים ואמוראים, גילוי והב בתרשיש ממולאים, מפנינים יקרים ומפיו מסולאים, בזכותם נזכה ללמוד
וללמוד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך אשר קבלנו מפי אדון כל הנביאים, ויקניים במהרה בימינו:
"ועלו בהר ציון מושיעים", אמן בן יהי רצון.

לב (לשון רבינו זכרנו לברכה): "אדני שפתי תפתח". (תהלים נא)

והוא בחינת ריקודין של חתונה, כי כל זמן שלא נתונה לוווג - היא
אתקריאת "נער", בלא ה', (והר בא דף לה): גימטריא ש"ך דינים; וכד
אתקנת לוווג - איתקריאת "נערה", בה"א, שגמטקין הדינין על
ידי ה' אלפי"ן של אהי"ה שבבינה, כמובא בפרי עין חיים שער
עמידה; נמצא, הפלה עדין בבחינות "נער", בבחינות ש"ך דינים,
וצריך להמתיקה ולתקנה.

וזה, נעשה על ידי ריקודין, כי הרגלין הם בבחינות נצח והוד, והם
נתנשאים על ידי הלב, היינו, על ידי שמחת הלב, כנראה בחוש,
שעל ידי שמחת הלב - מרקדן, כמו שכתוב גבי יעקב: (בראשית כ"ב)
"וישא יעקב את רגליו", ופירש רש"י: 'לבו נשא את רגליו', ולב, היא
בינה, כמו שכתוב: 'בינה - לבא, ובה הלב מבין'; על כן, צריך לבוין
בריקודין {להמשיך} האלפי"ן שבלב על ידי הרגלין, להפלה, שהיא
בחינת ה"א פעמים דין, גימטריא ש"ך, גימטריא "נער".

ועל ידי אור הלב שנמשך לה - נעשית "נערה" בה"א, ונעשית
ה' פעמים "אדני"; וזה בחינת "אדני שפתי תפתח", שעל ידי
השפתיים, שהם נצח והוד - נפתח ונמתק הפלה בבחינת לוווג,
ונעשית בחינת "אדני", שהיא "נערה", שהיא ראוי לוווג.

וזה דאיתא במדרש: (בראשית פ"ה ע) 'בשנשא יעקב את לאה, בשעה
שהיו מרקדן - היו מזמרין: היא לויא, לרמוז ליעקב: הא לאה,
היינו, כי לאה, היא 'עלמא דאתכסין', (והר וצא קנד) שהיא בחינת לב,
כמו שכתוב: (תהלים ק"ט) 'בלבי צפנתי אמרתיך', ומשם המיתוק של
הדינים, כשמזמרין ה"א מהלב; וזה: 'הא לאה' - שצריך להמשיך
מלאה האלפי"ן, כדי להמתיק ולתקן את הפלה.

גם היו אמורים: שהפלה, שמה לאה, שעל ידי בחינות עצמה
נמתקת.

לג "מי האיש החפץ חיים, אהב ימים לראות טוב". (תהלים לד)

א. הפלל הוא: שצריך לבקש שלום, שיהיה שלום בין
ישראל; ושהיה שלום לכל אדם במדותיו, היינו, שלא יהיה
מחולק במדותיו ובמאורעותיו, שלא יהא לו חילוק בין בטיבו בין
בעקו, תמיד ימצא בו השם ותברך, היינו: (שם נ"ד) "בה' אהלל דבר,
באלקים אהלל דבר".

ועל ידי מה ימצא השם ותברך בין בטיבו בין בעקו? על ידי התורה
הנקראת "שלום", כמה דאת אמר: (משלי א) "וכל נתיבותיה שלום",
ועל ידי צדיקים שנקראו גם כן 'ברית שלום'; ומחמת זה יכול לאהוב
את השלום בכל מקום, הן בטיבו כו, ויכול להיות שלום בין ישראל,
ולאהוב זה את זה.

ב. וצריך לדעת, ש'מלא כל הארץ כבודו', ו'לית אתר פנוי
מיונה', ו'איהו ממלא כל עולמן, וסובב כל עולמן'.

ואפילו מי שעוסק במשא ומתן בעכו"ם, לא יכול להתנצל ולומר:
'אי אפשר לעבוד את השם ותברך, מחמת עוביות וגשמייות שגופל
תמיד עליו, מחמת העסק שעוסק תמיד עמהם'; כי כבר גילו לנו
חכמינו ז"ל, שבכל דברים גשמיים, ובכל לשונות העכו"ם - יכול
למצוא בהם אלקות, כי בלא אלקותו אין להם שום חיות וקיום
כלל, כמו שכתוב: (דמיה ט) "ואתה מחיה את פולם"; לבר, שהחיות
ואלקות הוה שם - בצמצום גדול, ובמעוט, רק כדי חיונו, להחיותו
ולא יותר; כי הקדוש ברוך הוא צמצם את אלקותו בצמצומים רבים
ושונים, מראשית המחשבה, עד נקודת המרכוץ של עולם הגשמי,
שישם מדור הקליפות.

ובכל מה שמשתלשל יותר ומצמצם יותר למטה, אלקותו מלובש
שם במלבושים רבים יותר; וזה שגילו חכמינו ז"ל, ופתחו לנו
פתח, שהמשפיל ידע ויבין, שבכל הדברים גשמיים יש אלקותו
וחיותו, כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (מנחות לד:) 'טט בכתפי שתים, פת
באפריקי שתים', להודיע שבכל לשונות העכו"ם, יש שם אלקותו
המחיה אותה.

וזה שמביא בירושלמי: (תענית פ"א) 'אם יאמר לך אדם: היכן אלקיך?
תאמר לו: בכרך גדול שברומי, שגמאמר: "אלי קורא משעיר". נמצא,
שזה האדם ששאל: 'היכן אלקיך?' - בוודאי הוא משוקע במדור
הקליפות, כי הוציא את עצמו מן הכלל, וכפר בעיקר, שאמר: 'היכן
אלקיך?' ונדמה לו, שבמקומו, אין שם אלקים.

בכך, תאמר לו: אפילו במקומך, שאתה משוקע במדור הקליפות -
גם כן שם תוכל למצוא אלקותו, כי הוא מחיה את הכל, כמו שכתוב:
"ואתה מחיה את פולם"; ומשם אתה יכול לדבק את עצמך בו
ותברך, ולשוב אליו בתשובה שלימה, כי לא רחוקה היא מקך, אלא



י

י

ד

י

שכמקומך, שם רבו הלבושים.

וכל מה שאדם הולך ממדרגה למדרגה, הוא מתקרב יותר אל השם ויתברך, ויכול לידע את השם ויתברך בהבנה ותיורה; כי כל מה שהמדרגה יותר עליונה, נתמעטו הלבושים, ונתמעט הצמצום, ואז הוא מקורב יותר אל השם ויתברך, ויכול לאהוב את עצמו עם השם ויתברך באהבה ותיורה.

ג. והנה, יש שני מיני ימים: ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב: (קהלת ו) "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה", היינו, שצריך לאדם להסתכל שם היטיב היטיב, בוודאי ימצא שם ימי טוב, היינו, תורה. והימים, נקראים מדות, כמו שכתוב: (תהלים לב) "ומדת ימי"; והמדות הם התורה, כי אוריותא כולה הם מדותיו של הקדוש ברוך הוא, כי התורה מדברת מאהבה ויראה ושאר המדות, ובה ברא הקדוש ברוך הוא עלמין, כמו שכתוב: (משלי ח) "ואהיה אצלו אמן", אל תקרי "אמן", אלא: "אמן", (ב"ר פרישה א וזר שמיני לה): "אותיות התורה הם המתיין את כל דבר ודבר; אלא, כל מה שהמדרגה היא למטה, שם הם אותיות התורה בצמצום יותר ממה שהיו במדרגה יותר עליונה, ואינם מאירים כל כך כמו למעלה, במדרגה עליונה, כדי שלא להשפיע אור וחיותה יותר מהראוי.

נמצא, אפילו במדור הקליפות, היינו בימי רע, שהם מדות רעות, ולשונות עכו"ם, שם יכולין למצוא אותיות התורה; אבל מחמת ריבוי הלבושים, וגודל הצמצום, אינם נראים אותיות התורה, היינו ימי טוב, על ידי ימי רע והחשך השורה עליהם.

אבל מי שכופה את יצרו הרע, היינו, הימי רע, היינו, המדות רעות, אזי הרע נתבלבל לגמרי נגד ימי הטוב שבהם, אזי אותיות בולטות, ונראים ומאירים ביותר; כי מתחלה לא היו מאירין כל כך, כי לא קבלו אור מלמעלה, כדי שלא יקבלו הימי רע יותר מפדי חיונו. ועכשיו, שנתבטל הרע, ונשארו אותיות התורה לכד, אזי מקבלין אור רב מלמעלה.

נמצא, זה שכופה את יצרו, היינו, שכופה את ימי רע, כשהוא מדרב עם העכו"ם, או שרואה מדותיהם, אזי תיכף הרע ששוכן על הטוב היינו אותיות התורה, נתבטל ונפיל, ואותיות התורה בולטין, אזי הוא יודע התורה שבאותו הדבר.

וזה שכתוב בזוהר הקדוש: (דף ק"ג) "ברכו ה' מלאכיו, גבורי כח עושי דברו", אליו אינו דמתגברין על יצריהו, אינו דמין למלאכין ממש; "עושי דברו" - דעבדין להאי דבר; "לשמע בקול דברו" - אינו זכרין למשמע קליו מלעילא'.

כי התורה נקראת "דבר", כמו שכתוב: (תהלים קה) "דבר צוה לאלף דור", וכל מה שאותיות התורה נתצמצם, ונתלבשים בצמצומים ובלבושים יתירים - התורה הוא בהעלם ובאתכסוף יותר, ומי שמפשיט את האותיות התורה מהלבושים, הוא דומה כמי שבונה את התורה. למשל: אותיות התורה שהיו מפוזרין ומפורדן בלשונות העכו"ם, ולא היה שום אדם יודע מהם, מחמת הימי רע שהחשיך עליהם והלביש אותם, וכשבא זה האדם שהוא דומה ל"מלאך ה' צבאות", על ידי שכופה את יצרו, היינו הימי רע, אזי הרע, היינו לשונות העכו"ם, נכפפין ונתבטלין כנגדו, ואזי נשארו אותיות התורה בולטין.

וכשנפשיטין מהלבושים הנשמיים, היינו מלשונות העכו"ם, היינו ממדות רעות, היינו מימי רע, אזי מקבלין אלו אותיות התורה אור רב, יותר ממה שהיו מקבלין מתחילה; כי מתחילה לא היו מקבלין אלא כדי חיות הראוי לאותו מקום, כדי שלא להשפיע יותר מהראוי להם, כמו שכתוב בכתבי האר"י: "עד דלא ידע בין ארור המון לברוך מרדכי", היינו שימשיך שפע להקליפות כדי חיונו, ולא יותר; (עיין בפרי עין חיים בכוננות פורים פרק ו', מבואר שם שצריכין להמשיך חיות להקדושה הנעלמת בתוך הקליפות, אבל צריכין להמשיך החיות בצמצום גדול, שזהו סוד כוננות השכרות של פורים, עיין שם).

אבל כשנפשיטין האותיות מהקליפות - אזי מקבלין אור רב מלעילא. וזהו: "עושי דברו לשמוע בקול דברו", כשעושיין וכוונין להתורה, שהיה מתחילה מפוזרין ומפורדן בלשונות העכו"ם ובמדות רעות וכימי רע, אזי: "לשמע בקול דברו", וזכין למשמע קליו מלעילא; היינו, שה"דבר", היינו התורה, מקבלין אור רב מלמעלה, וזה שמיעת התורה.

וזה בחינת "נעשה ונשמע", שמתחלה עושיין וכוונין לאותיות התורה, שהיא אותיות בולטות ומצטרפות; (ויפא עי): ואחר כך - "נשמע", זכין למשמע קליו מלעילא, היינו, שאותיות התורה מקבלין חיות ואור רב, יותר ממה שקבלו מתחילה כשהיו מלובשין בלשונות הגוים, וכימי רע.

ד. וזה ידוע, שהתורה, היינו המדות, היינו הימים, שורה בהם אהבתו ויתברך שמו; כמו שמבואר בזוהר הקדוש: (כלק קא: בראשית מו) "יורם יצוה ה' חסדו", שהחסד, היינו האהבה, כמו שכתוב: (ירמיה לא) "אהבת עולם אהבתך, [על בן משכתיך חסד] וכו'" - הוא "זמא דאזיל עם כולהו יומין", היינו המדות.

כי המדות הם צמצומים לאלקותו, כדי שנוכל להשיג אותו על ידי מדותיו, כמו שכתוב בזוהר הקדוש: (פרשת בא מ"ב): "בגין דישתמודעין ליה, כי בלא מדותיו אי אפשר להשיג אותו.

ומחמת האהבה שאהב את ישראל, ורצה שידבקו בו, ויאהבו אותו עמו מזה העולם הנשמי, הליביש את אלקותו במדות התורה.

וזה בחינות של תר"ג מצות, כי השם ויתברך שיער בדעתו שעל ידי המצוה הזאת, נוכל להשיג אותו, ועל ידי זה צמצם את אלקותו דווקא באלו התר"ג מצות. למשל: ששיער בדעתו מצות תפילין, שהמצוה הזאת צריך להיות כך, היינו ארבע פרשיות וארבע פתים של עור כתובים ורצועות של עור. כי כך שיער בדעתו, שעל ידי הצמצום הזה נוכל להשיג אותו, ולעבדו. ולכן לא צוה שיהיה ארבע פתים של כסף וזהב, כי בן שיער ומדר על ידי אהבתו. נמצא, שעל ידי אהבתו שאהב את ישראל הליביש את עצמו במדות התורה; נמצא, שבכל מדה ומדה יש שם אהבה, שהקדוש ברוך הוא אהב את עצמו עם ישראל.

נמצא, מי שמפשיט את התורה מלבושי הקליפות על ידי כפיית היצר - אזי הוא מקורב אל השלום, כמו שכתוב:



"וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם."

וְהַתּוֹרָה, יֵשׁ בָּהּ שְׁנֵי בְחִינּוֹת: בְּחִינּוֹת נִגְלָה, וּבְחִינּוֹת נִסְתָּר. וְהַנִּסְתָּר הַזֶּה הוּא אוֹרֵייתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, דְעֵתִידָא לְאַתְגְּלִיא לְעֵתִיד לְבָא; וְאִז, כְּשִׁיתְגַּלֶּה הַתּוֹרָה הַזֹּאת דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, אִז יִהְיֶה הַשְׁלוֹם נִפְלָא בְעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: (ישעיה א) "וְגַר זָאב עִם כְּבֶשֶׂת, וְגַמְר עִם גְּדִי וְכוּ', לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי, כִּי מְלֶאכֶה הָאֲרֶץ דְעָה אֶת ה'", כִּי אִז יִתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה שְׁבַדְעֵתוֹ.

ה. **כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי אֱהָבוֹת**, אַחַת: שֶׁהִיא אֱהָבָה שְׁבִימִים, כְּמוֹ שְׂמוּבָא לְעִיל: "וְיִמָּם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ", וְיִמָּא דְאִזוּל עִם פּוֹלְהוּ יוֹמִין, שְׂבִכְל יוֹם, הֵינּוּ שְׂבִכְל מִדָּה וּמִדָּה, יֵשׁ שָׁם אֱהָבָתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם יִשְׂרָאֵל; וְזֶה שְׂבִכְפּוֹעַל.

וְיֵשׁ אֱהָבָה שֶׁהוּא בְּכַח, הֵינּוּ, הָאֱהָבָה שֶׁהִיא בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם שְׂבִשְׂמִים קוֹדֵם הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל עֲדִיין בְּדַעְתּוֹ וּבְמוֹחוֹ.

לְמִשְׁל, יֵשׁ אֱהָבָה שֶׁהָאָב אֹהֵב אֶת בְּנוֹ, שֶׁכָּל אָדָם יָכוֹל לְהַשִּׁיג זֹאת הָאֱהָבָה. וְהַתְּקַשְׁרוֹת וְהָאֱהָבָה שֵׁשׁ בֵּין הַבֵּן וּבֵין הָאָב, כְּשֶׁעֲדִיין הַבֵּן בְּמוֹחַ הָאָב, קוֹדֵם הַהוֹלָדָה, זֶה הַהִתְקַשְׁרוֹת וְהָאֱהָבָה אֵין אֲנִי יָכוֹלִין לְהַשִּׁיג עֲכָשָׁיו, כִּי אֵין מִשִּׁיגִין עֲכָשָׁיו כִּי אִם בְּזִמַּן וּבְמִדּוֹת, וְהָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ וּבְמוֹחוֹ הִיא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן וְהַמִּדּוֹת, וְאֵינוֹ מְלוּבָשׁ בְּשׂוּם לְבוּשׁ.

וְלְעֵתִיד לְבָא, שִׁיתְגַּלֶּה אוֹרֵייתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, וְאִז יִתְקַיִים מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל: (תענית לא) "עֲתִידִים צְדִיקִים לְהִרְאוֹת בְּאֶצְבַּע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "זֶה ה' קוֹנֵינוּ לֹא", כִּי אִז יִפְשׁוּט הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת לְבוּשָׁיו, וְיִמְלֹא הָאֲרֶץ דְעָה אֶת ה' כְּמִים לַיָּם מְכֻסִּים, וְיִתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה שֶׁהִיא בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהִיא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, הֵינּוּ אֱלֻקוֹתוֹ הַשׂוֹכֵן בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה וְהַמִּדּוֹת. כִּי עֲכָשָׁיו הַלְּבוּשׁ הַזֶּה הוּא מְכֻסָּה עַל אֱלֻקוֹתוֹ, הֵינּוּ עַל פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וְכְשִׁיתְגַּלֶּה הַפְּנִימִיּוֹת, הֵינּוּ אֱלֻקוֹתוֹ, אִז יִתְרַבֶּה הַשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי, כִּי מְלֶאכֶה הָאֲרֶץ דְעָה", שִׁיתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ.

וְזֶהוּ: (זכריה יד) "וְהָיָה יוֹם אֶחָד יוֹדֵעַ לֵה' ", שִׁיתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה הַנִּקְרָא "יוֹם", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְיִמָּם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ"; הֵינּוּ, הַתּוֹרָה הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהִיטָה צְפוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: (בראשית א) "וַיִּרְא אֱלֻקִּים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב", אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: (תנ"ג יב) "כִּי טוֹב" לִיגְנוֹז, כִּי אֹר הַתּוֹרָה הַזֹּאת, אֵין הָעוֹלָם פְּדָא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ. וְהַתּוֹרָה נִקְרָא: "טוֹב", שְׂנֵאמַר: (משלי ד) "כִּי לֶקַח טוֹב נִתְּנָה לָכֶם", (עבדוה ורה יט) וְנִקְרָא: "אֹר", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: (משלי ו) "וְתוֹרָה אֹר".

וְיֵשׁ גַּם כֵּן צְדִיקִים שֶׁהֵם צְפוּנִים וּמוֹסְתָרִים, שְׂאֵין הָעוֹלָם פְּדָא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם; וְצְדִיק נִקְרָא: "טוֹב", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: (ישעיה ג) "אֲמָרוּ צְדִיק כִּי טוֹב", [תנ"ג שם] וְנִקְרָא: "אֹר", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: (תהלים צו) "אֹר זְרוּעַ לְצְדִיק"; וְכְשִׁיתְגַּלֶּה הַצְּדִיקִים הַצְּפוּנִים, וְהַתּוֹרָה הַצְּפוּנָה, אִז יִתְגַּלֶּה שְׁלוֹם רַב בְּעוֹלָם, שִׁיתְחַבְּרוּ כָּל הַפְּכִים יַחַד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְגַר זָאב עִם כְּבֶשֶׂת"; כִּי אִז יִתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ, הַנִּקְרָא "יוֹם" אֶחָד יוֹדֵעַ לֵה', הֵינּוּ הָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ, "אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה", הֵינּוּ, שֶׁהָאֱהָבָה הַזֹּאת הִיא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן וּלְמַעְלָה מִהַמִּדּוֹת.

ו. **וְאִפִּילוּ** בְּמִדּוֹת עֲצֻמּוֹ, כֹּל אֶחָד לְפִי בְחִינּוֹתוֹ, הוּא בְחִינַת דַּעְתּוֹ, לְבְחִינַת שְׁתַּחֲתִיבָה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: 'מִהַ שֶׁעֲשֵׂתָה

חֲכָמָה עֲמָרָה לְרֵאשִׁיָּה עֲשֵׂתָה עֲנוּוָה עֶקֶב לְסִילוּתָא' [ב"ר שה"ש], נִמְצָא, שֶׁהַמְדַרְגָּה הַפְּחוּתָה שֶׁל עוֹלָם הַיְצִירָה, הוּא בְחִינַת דַּעְתּוֹ לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה שְׁתַּחֲתִיב; נִמְצָא, שֵׁשׁ אָדָם שְׂאֱהָבְתוֹ שֵׁשׁ לוֹ עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּמִדּוֹתָיו וּבְזִמַּן, הוּא בְחִינַת אֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ, שְׂלִמְעֵלָה מִהַזְּמַן, לְהָאָדָם שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה מִמּוֹ.

וְזֶה שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: (מועד קטן ט) "כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַּעְתּוֹ וְתוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ", אִם הָרַב דּוֹמֶה לְ"מְלֶאכֶה ה' צְבָאוֹת", הֵינּוּ שְׂכּוֹפֶה אֶת יִצְרוֹ, אִז הוּא 'דּוֹמֶה לְ"מְלֶאכֶה ה' צְבָאוֹת", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזוֹרָה: "בְּרָכּוֹ ה' מְלֶאכִיו גְּבוּרֵי כַח" אֵלֶיךָ אֵינּוּ דַמְתַּנְגְּרִין עַל יְצִירֵיךָ וְכוּ'; כִּי עַל יְדֵי זֶה שְׂכּוֹפֶה אֶת יִצְרוֹ, אִז אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין וּמְצַטְרְפִין, אִז הוּא בְחִינַת "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע", כִּי עוֹשֵׂה וּבּוֹנֵה אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, וּזִכָּה לְמִשְׁמַע קוֹל הַתּוֹרָה מְלַעֲלֵא; בּוֹדָא מִיָּה הָרַב, "תּוֹרָה יִבְקֶשׁוּ מִפִּיהוּ", כִּי בּוֹדָא יוֹדֵעַ הוּא אֶת הַתּוֹרָה, אִפִּילוּ מְדַרְבֵּים גְּשָׂמִים הוּא מְלַקֵּט אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה.

וְזֶה: "כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַּעְתּוֹ", "כֹּהֵן" - הוּא בְחִינַת חֲסֵד; "יִשְׁמְרוּ דַּעְתּוֹ" - הֵינּוּ שִׁיתְגַּלֶּה עַל יְדֵי הָרַב הַזֶּה הָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ, שֶׁהוּא לְפִי מִדְרַגְתָּךְ אֱהָבָה שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַזְּמַן, שֶׁהוּא "יוֹם אֶחָד יוֹדֵעַ לֵה' וְכוּ'".

ז. **וְיָכוֹל כָּל אָדָם** לְמַעַם טַעַם אֹר הָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ, כֹּל אֶחָד לְפִי בְחִינּוֹתוֹ, אִפִּילוּ עֲכָשָׁיו בְּתוֹךְ הַיָּמִים, הֵינּוּ, שֶׁשִּׁקְשַׁר אֶת לְבוֹ דַּעְתּוֹ; כִּי כֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יוֹדֵעַ שֵׁשׁ אֱלֻקִּים בְּכָלֵל, אֲבָל 'הַרְשָׁעִים הֵם בְּרִשׁוֹת לָבָן'; [ב"ר נח פרשה לח] וְהַמִּדּוֹת וְהַיָּמִים הֵם נִכְלָלִין בְּלֵב, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: [זוהר תרומה קסב: ועיין סנהדרין קו:] 'רַחֲמָנָא לְבָא בְעִי', וְכִלְכַד שִׁיכּוּין אֶת לְבוֹ לְשִׁמְיִם', [ברכות ה:] כִּי עִקְרָן שֶׁל הַמִּדּוֹת הוּא הַלֵּב.

נִמְצָא, כְּשִׁמְקַשֵּׁר אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ, שִׁיודֵעַ שֵׁשׁ אֱלֹהִים יוֹדֵעַ בְּכָלֵל שֶׁ"מְלֶאכֶה כָּל הָאֲרֶץ בְּבוֹדוֹ", וְיוֹדֵעַ בְּיַדֵּי עוֹת הַתּוֹרָה, וְכִשְׂכּוֹפֶה אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ הַזֶּה, הֵינּוּ שְׂלִבּוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ, אִז נִכְלָלִין גַּם כֵּן הַמִּדּוֹת שְׂבִלְבוֹ לְדַעְתּוֹ, וְאִז מְקַבְּלִין הַמִּדּוֹת אֹר הָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ, וְרוֹאֶה וּמִשִּׁיג אֹר הַגְּנוּז לְפִי בְחִינּוֹתוֹ; הֵינּוּ שֶׁהַצְּדִיקִים וְהַתּוֹרָה שֶׁהִיא גְּנוּז וְצָפוּן עַד עַתָּה מִמּוֹ, כְּשִׂכּוֹפֶה אֶת לְבוֹ לְהַדַּעְתּוֹ, אִז מְקַבֵּל הַלֵּב, שֶׁהוּא שׂוֹרֵשׁ לְכָל הַמִּדּוֹת, וּמְקַבֵּל אֹר הָאֱהָבָה שְׂבַדְעֵתוֹ, הוּא הָאֱהָבָה שֶׁהִיא בְּכַח בֵּין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל קוֹדֵם הַבְּרִיאָה.

ז. **זֶה: "מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים"**, "חֲפִיץ" - הוּא בְחִינַת לֵב, שֶׁהַחֲפִיץ הוּא בְּלֵב.

"חַיִּים" - הוּא בְחִינַת דַּעְתּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: (משלי טו) "מְקוֹר חַיִּים שֶׁכָּל בְּעֵלָיו".

הֵינּוּ, כְּשִׁמְקַשֵּׁר אֶת הַלֵּב לְהַדַּעְתּוֹ, שְׂלִבּוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ, שְׂכּוֹפֶה אֶת יִצְרוֹ, אִז לְפִי בְחִינּוֹתוֹ: "אֹהֵב יָמִים", הוּא מְמַשֵּׁד אֶת הָאֱהָבָה מְדַעְתּוֹ לְתוֹךְ הַיָּמִים וְלְתוֹךְ הַמִּדּוֹת.

"לְרֵאוֹת טוֹב" וְרוֹאֶה וּמִשִּׁיג אֶת ה"אֹר כִּי טוֹב" וְגַנוּז, שְׂמִשִּׁיג הָאֹר, הֵינּוּ הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה, וְהַצְּדִיקִים הַגְּנוּזִים.

וְשִׁמְעֵתִי בְשִׁמּוֹ: שְׂאֲמַר, שֶׁבְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת כְּלוּלִים הַכְּפוּנוֹת שֶׁל לוֹלֵב, וְלֹא זְכוּתִי לְשִׁמּוֹעַ בִּיאֹר הָעֵנָן; אֶךְ עֵינַיִתִי



ג. ובחינה הזאת, היינו 'יוסף הוא השליט', הוא בחינת מלאפום, כמו שכתוב: (בכל ספרי קבלה ומובא בשערי ציון בשער תיקון הנפש) 'ברית - מרובה ליסוד, אשר הו"ה שלו - בניקוד מלאפום; כי המלאפום, הוא האותיות: מלא פום, להורות, שכלי השפע, היינו הפה של הצדיק - הוא מלא מאלקות של השם יתברך.

כי לכאורה קשה: למה אנו צריכין לתפלה? והשם יתברך יודע מחשבות? אכל מחמת שהדיבור הוא כלי השפע, שבהם מקבלין השפע, כמו שכתוב: (דברים א) 'ויברך אתכם - פאשר דבר לכם', היינו, לפי הדיבור - בן השפע, אם הדיבור, היינו הכלי השפע, הוא בשלימות ובמלאוה - אזי יכולין לקבל בהם רוב שפע; והדיבורים של הצדיק, בוודאי הוא בשלימות ובמלאוה, לכן יכול להמשיך השפע לישראל, ועל ידי זה נקרא בחינת מלא פום, להורות, שהפה שלו במלאוה ובשלימות.

ד. וכל אחד ואחד מישראל, יש בו בחינת 'צדיק מושל', שהוא בחינת מלא פום, כמו שכתוב: (שעיה ס"ו) 'ועמד ישראל כולם צדיקים'; וזהו פירושו: (תהלים קד) 'ישראל ממשלותיו', היינו, 'מי מושל ב? צדיק'.

כי יש בכל אחד מישראל, דבר יקר, שהוא בחינת נקודה, מה שאין בחבירו, כמעשה דאביי ואבא אומנא, (תענית כא) שהשיבו לו: 'לא מצית למעבד כעובדא דאבא אומנא וכו'; ובחינה הזאת שיש בו יותר מחבירו - הוא משפיע ומאיר ומעורר לב חבירו, וחבירו צריך לקבל התעוררות ובחינה הזאת ממנו, כמו שכתוב: 'ומקבלין דין מן דין'.

כי קודם מתן תורה - היה הממשלה ליד כל ישראל, כל אחד לפי בחינתו; כי אותיות התורה - הם התלבשות רצונו של השם יתברך, כי רצונו של השם יתברך, שהמצות יהיו כד, למשל: מצות תפילין, היה רצונו שיהיה בארבע פרשיות, ובתים של עור, ולא של כסף, כי בן רצונו, נמצא, שרצונו מלוכש בכל התורה; ועכשיו, שהתורה מסורה בידיו - גם הרצון של השם יתברך מסורה בידיו, שאנו מושלין בכיכול, להיות רצונו כפי רצונו, וזה בחינת 'ישראל ממשלותיו', כנ"ל.

וזהו שדרשו רבותינו ז"ל: (ירושלמי ראש השנה פ"א) "רבות עשית אתה ה' אלוקי - קודם מתן תורה; ואחר מתן תורה - נפלאותיך ומחשבותיך אלינו", היינו, שהכל בידיו.

וזהו: (תהלים פא) 'אנכי ה' אלוקי המעלה מארץ מצרים', היינו, קודם מתן תורה - היה הכל 'אנכי'; ואחר מתן תורה - 'הרחב פוך ואמלאהו', זה בחינת מלאפום, שהוא בחינת 'יוסף הוא השליט', היינו: 'מי מושל ב? היינו, שהשפע הוא לפי הרחבת הפה, ולפי כלי הדיבור, כל אחד לפי בחינתו.

ה. ומלאפום, היינו בחינת 'יוסף הוא השליט', הוא בחינת נקודה עם וא"ו, כי בחינת יוסף נמשך מחכמה ובינה, כמו שכתוב: (בראשית מא) 'אחרי הודיע אותך את כל זאת, אין נבון וחקם כמותך', היינו, חכמה ובינה, ועל ידי זה נעשה: 'יוסף הוא השליט', וחקמה - היא בחינת נקודה, היינו יו"ד, מעין; ובינה, הוא נחל הנמשך מן המעין, ועל שם המושכות, הוא וא"ו, נקרא נחל הנמשך מן המעין שהוא יו"ד.

ומצאתי קצת, כי עיקר הפונות של לולב - הוא להמשיך כל החסדים עד החזה, להאירם אל המלכות; וצריכין לנגע הנענועים, כדי להמשיך אור משרש החסדים שבדעת, אל החסדים המתפשטים בגוף, להוסיף עליהם אור גדול משרשם שבדעת וכו'; עיין שם בפרי עין חיים בשער הלולב; (פ"ג א) וגם מבואר שם, שהפונה בענין הכתוב: "יוסף יצוה ה' חסדו", ולא אמר 'יום', אלא: "יומם" - שהוא הולך עם כולם, עיין שם.

וכל זה מבואר בהתורה הנ"ל, על פי דרכו הנורא של רבינו זכרנו לברכה, כי מבואר שם, שעל ידי כפיית היצר זוכה לגלות האהבה, שהוא החסד, שהוא 'ומא דאזיל עם כוליה יומין', דהיינו, שהאהבה, שהוא החסד, מלוכש בכל המדות וכו'; ומבואר שם, שיש אהבה שבדעת, שהיא למעלה מהזמן והמדות, ועל ידי שמקשר לבו לדעתו, שלבו ברשותו וכו' אזי מקבלין המדות אור האהבה שבדעת וכו', כנ"ל.

וכל זה הוא סוד פונות לולב הנ"ל, שהוא, להמשיך הארה משרש החסדים שבדעת, שהוא בחינת אהבה שבדעת, לתוך החסדים שבגוף, שהם בחינת כלליות המדות, שבכולם מלוכשים חסדים, שהם בחינת אהבה, כנ"ל.

וכל זה, כדי להאיר אל המלכות, שהוא האתרוג; היינו, כדי לגלות מלכותו לכל באי עולם, היינו למצוא אלקותו בכל לשונות העכו"ם ובכל הדברים נשמיים ובכל מדורי הקליפות כנ"ל, שכל זה הוא בחינות 'ומלכותו בכל משלה'.

וכל זה, נעשה על ידי הצדיק שכופה יצרו, שהוא בחינת הלולב, שהוא בחינת צדיק, כידוע, בחינת 'צדיק כחמר יפרח'; כי בסוכות אנו עוסקין לגלות מלכותו לכל באי עולם, ואפילו לכל השכעים לשונות העכו"ם, שזהו סוד השכעים פרים שמקריבין בשבילם בסוכות; וזהו שאנו אומרים אחר נטילת לולב והקפותיו: "למען דעת כל עמי הארץ, כי ה' הוא האלקים אין עוד"; וכל זה מבואר בהתורה הזאת, כמבואר לעיל באריכות.

ועדיין צריכין עינא רבא, לכאר כל הפונות של לולב על פי התורה הנ"ל באר היטב, וה' איר עינינו בתורתו, שנוקה להבין דבריו ורמזותיו הנוראים והנפלאים.]

לד "ואתם תקוה לי ממלכת בהנים וגו' קדוש, אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל" (שמות טו)

א. בתיב: (תהלים טו) 'חרפה שברה לבי', היינו, החרפות וביונות - שזכרין לבו של אדם; והתיקון הוא: על ידי שמקשר את לבו להנקודה השייך ללבו בעת הזאת, ועל ידי זה נתבטל החרפה השורה על לבו.

ב. כי הנה, הכלל: שהממשלה ביד הצדיק, לפעול פעולות כרצונו, כמו שדרשו חכמינו ז"ל: (מועד קטן טו) "'צדיק מושל וכו'", מי מושל ב? צדיק, וזהו בחינת (בראשית מב) 'יוסף הוא השליט'; והוא שורש כלליות נשמות ישראל, והם הענפים שלו המקבלים ממנו. ועיקר הממשלה - להאיר ולהתעורר להם לעבודת השם יתברך, כמו שכתוב: (דברים לג) 'שמע ה' קול יהודה, ואל עמו תביאנו', היינו, להאיר הארת הצדיק בענפים, היינו בלב ישראל, וזהו: 'ואל עמו תביאנו'.



**וְהַתּוֹרָה יֵשׁ בָּהּ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת,
בְּחִינּוֹת נִגְלָה וּבְחִינּוֹת נִסְתָּר.**

וְהַנִּסְתָּר הַזֶּה הוּא אוֹרֵייתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה,

דְעֵתִידָא לְאַתְגַּלְיָא לְעֵתִיד לְבָא

וְאִז, כְּשִׁיתְגַּלֶּה הַתּוֹרָה הַזֹּאת דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה,

אִזִּי יִהְיֶה הַשְּׁלוֹם נִפְלָא בְעוֹלָם,

כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "וְגַר זֶאֵב עִם כֶּבֶשׂ, וְנֹמֵר עִם גְּדִי וְכוּ',

לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קְדוֹשִׁי,

כִּי מִלֵּאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת הַ"

כִּי אִזִּי יִתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה שְׁבַדְעֵתוֹ.



תורה לג

"מי האיש החפץ חיים, אהב ימים
לראות טוב". (תהלים לד)



הכלל הוא: שצריך לבקש שלום,
שיהיה שלום בין ישראל; ושיהיה שלום
לכל אדם במדותיו, היינו, שלא יהיה
מחולק במדותיו ובמאורעותיו, שלא
יהא לו חילוק בין בטיבו בין בעקו, תמיד
ימצא בו השם יתברך, היינו: (שם נו*) "בה'
אהל דבר, באלקים אהל דבר".

וְעַל יְדֵי מָה יִמָּצֵא הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ בֵּין בְּטִיבוֹ
 בֵּין בְּעֵקוֹ? עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַנִּקְרֵאת
 "שְׁלוֹם", כְּמָה דֵּאֵת אָמַר: (משלי ג) "וְכָל
 נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם", וְעַל יְדֵי צְדִיקִים
 שֶׁנִּקְרְאוּ גַם כֵּן 'בְּרִית שְׁלוֹם'; וּמַחֲמַת
 זֶה יָכוֹל לְאֵהוּב אֶת הַשְּׁלוֹם בְּכָל מְקוֹם,
 הֵן בְּטִיבוֹ כו', וְיָכוֹל לְהִיּוֹת שְׁלוֹם בֵּין
 יִשְׂרָאֵל, וּלְאֵהוּב זֶה אֶת זֶה.



וְצָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁ"מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ", וְלִית אֶתֶר פָּנוּי מִיְנִיָּה, וְאִיהוּ
 מִמֵּלֵא כָּל עֲלָמִין, וְסוּבב כָּל עֲלָמִין.

וְאֵפִילוּ מִי שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁאָ וּמִתֵּן בְּעֵכוּ"ם, לֹא יִכּוֹל לְהִתְנַצֵּל וְלוֹמַר: 'אִי אֶפְשָׁר לְעִבּוֹד אֶת הַיֵּשׁם יִתְבָּרֵךְ, מִחֲמַת עוֹבְיּוֹת וְגַשְׁמִיּוֹת שְׁנוּפֵל תָּמִיד עָלָיו, מִחֲמַת הָעֵסֶק שְׁעוֹסֵק תָּמִיד עִמָּהֶם'; כִּי כָּבֵר גִּילּוֹ לָנוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל, שֶׁבְּכָל דְּבָרִים גַּשְׁמִיִּים, וּבְכָל לְשׁוֹנוֹת הָעֵכוּ"ם – יִכּוֹל לְמַצּוֹא בָּהֶם אֱלֻקוֹת, כִּי בְּלֹא אֱלֻקוֹתָיו אֵין לָהֶם שׁוֹם חַיּוֹת וְקִיּוֹם כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (נחמיה ט) "וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כּוֹלָם"; לְבַד, שֶׁהַחַיּוֹת וְאֱלֻקוֹת הַזֶּה שָׁם – בְּצִמְצוּם גָּדוֹל, וּבְמַעוֹט, רַק כִּדֵי חַיּוֹנוֹ, לְהַחַיּוֹתוֹ וְלֹא יוֹתֵר; כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִמְצַם אֶת אֱלֻקוֹתָיו בְּצִמְצוּמִים רַבִּים וְשׁוֹנִים, מִרְאֵשִׁית הַמַּחְשָׁבָה, עַד נְקוּדַת הַמְּרֻכָּז שֶׁל עוֹלָם הַגַּשְׁמִי, שֶׁנֶּשֶׁם מְדוּר הַקְּלִיפּוֹת.

וּבְכָל מָה נִשְׁמַנְתָּ לְנֶשֶׁל יוֹתֵר וּמִתְצַמְצָמִים
 יוֹתֵר לְמַטָּה, אֵלְקוּתוֹ מְלוּבָּשׁ נֶשֶׁם
 בְּמִלְבוּשֵׁים רַבִּים יוֹתֵר; וְזֶה נִשְׁגִּילוֹ
 חֲכָמֵינוּ ז"ל, וּפְתַחוּ לָנוּ פֶתַח, שֶׁהַמְשַׁכֵּיל
 יֵדַע וַיִּבִין, שֶׁבְּכָל הַדְּבָרִים גַּשְׁמִיִּים יֵשׁ
 אֵלְקוּתוֹ וְחַיּוּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל:
 (מִנְחוֹת לֵד:) 'טַט בְּכַתְּפֵי שְׂתִיִּם, פֶּת בְּאַפְרִיקוֹ
 שְׂתִיִּם', לְהוֹדִיעַ שֶׁבְּכָל לְשׁוֹנוֹת הָעֶכּוֹ"ם,
 יֵשׁ נֶשֶׁם אֵלְקוּתוֹ הַמְּחִיָּה אוֹתָהּ.

וְזֶה שֶׁמֵּבִיא בִירוּשָׁלַיִם: (תַּעֲנִית פ"א) 'אִם
 יֹאמֵר לָךְ אָדָם: הֵיכָן אֵלְקוּךָ? תֹּאמֵר
 לוֹ: בְּכַרְךָ גָּדוֹל שֶׁבְּרוּמֵי, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֵלַי
 קוֹרָא מִשְׁעִיר". נִמְצָא, שֶׁזֶּה הָאָדָם
 שֶׁשָּׁאֵל: 'הֵיכָן אֵלְקוּךָ?' - בְּוֹדָאֵי הוּא
 מְשׁוֹקֵעַ בְּמִדּוֹר הַקְּלִיפּוֹת, כִּי הוֹצִיא אֶת

שאלות - הערות

עֲצְמוּ מִן הַכָּלֵל, וְכַפֵּר בְּעֵיקָר, שְׂאֵמֶר:
 'הֵיכֵן אֱלֹקֶיךָ?' וְנִדְמָה לוֹ, שֶׁבְּמִקְוֹמוֹ,
 אֵין שֵׁם אֱלֹקִים.

בְּכֵן, תֵּאמֶר לוֹ: אֲפִילוֹ בְּמִקְוֹמָךְ, שְׂאֵתָה
 מִשׁוֹקֵעַ בְּמִדּוֹר הַקְּלִיפּוֹת - גַּם כֵּן שֵׁם
 תּוֹכֵל לְמִצּוֹא אֱלֹקוֹתוֹ, כִּי הוּא מְחַיֶּה אֶת
 הַכֵּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְאֵתָה מְחַיֶּה אֶת
 כּוֹלָם"; וּמִשֵּׁם אֵתָה יָכוֹל לְדַבֵּק אֶת
 עֲצֻמָּךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלָשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלִימָה, כִּי לֹא רְחוּקָה הִיא מִמָּךְ, אֲלֵא
 שֶׁבְּמִקְוֹמָךְ, שֵׁם רַבּוֹ הַלְּבוּשִׁים.

מז.

וְכֹל מֵה שְׂאֵתָדֶם הוֹלֵךְ מִמִּדְרָגָה לְמִדְרָגָה,
 הוּא מִתְקָרֵב יוֹתֵר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְיָכוֹל
 לֵידַע אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּהִבְנָה יְתִירָה;

כִּי כָּל מֵה נְשֵׁה־מְדַרְיָנָה יוֹתֵר עַל־יוֹנָה,
 נִתְמַעֵטוּ הַלְבוּשִׁים, וְנִתְמַעֵט הַצְּמִצּוּם,
 וְאִזּוּ הוּא מְקוֹרֵב יוֹתֵר אֶל הַנֶּשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ,
 וַיִּכּוֹל לְאַהֲוֵב אֶת עֲצָמוֹ עִם הַנֶּשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ.
 בְּאַהֲבָה יִתְיַרֵּה.



וְהִנֵּה, יֵשׁ שְׁנֵי מֵיָנִי יָמִים: יָמֵי טוֹב וַיָּמֵי
 רָע, כְּמוֹ שְׁכַת־טוֹב: (קדלת ז') "בְּיוֹם טוֹבָה הָיְיָה
 בְּטוֹב, וּבְיוֹם רָעָה רָאָה", הֵיִינוּ, שְׁצַרְיָךְ
 לְאָדָם לְהַסְתִּיכֵל שֵׁם הַיָּטִיב הַיָּטִיב,
 בְּוִדְאֵי יִמְצָא שֵׁם יָמֵי טוֹב, הֵיִינוּ, תוֹרָה.
 וְהַיָּמִים, נִקְרָאִים מְדוּת, כְּמוֹ שְׁכַת־טוֹב: (תהלים
 לט) "וּמִדַּת יָמַי"; וְהַמְדוּת הֵם הַתוֹרָה, כִּי

אֹרֵייתָא כּוּלָּהּ יְהִי מִדּוֹתָיו נֶשֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַתּוֹרָה מְדַבֶּרֶת מֵאֲהָבָה
 וְיִרְאָה וְשֹׂאֵר הַמִּדּוֹת, וְכֵן בָּרָא הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עַל־מִין, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: (משלי ח)
 "וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוֹן", "אֵל תִּקְרִי "אֲמוֹן",
 אֵלָּא: "אֲמוֹן", [ב"ר פרשה א זוהר שמיני לה:] וְאוֹתִיּוֹת
 הַתּוֹרָה יְהִי הַמְּחַיֵּין אֶת כָּל דָּבָר וְדָבָר;
 אֵלָּא, כָּל מֵה שֶׁהַמְּדַרְגָּה הִיא לְמַטָּה,
 נֶשֶׁם יְהִי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּצִמְצוּם יוֹתֵר
 מִמֵּה שֶׁהָיוּ בַּמְּדַרְגָּה יוֹתֵר עַל־יוֹנָה, וְאֵינָם
 מְאִירִים כָּל כָּךְ כְּמוֹ לְמַעְלָה, בַּמְּדַרְגָּה
 עַל־יוֹנָה, כִּדִּי שֶׁלֹּא לְהַשְׁפִּיעַ אֹר וְחַיּוּתָהּ
 יוֹתֵר מִהָרְאוּי.

נִמְצָא, אֲפִילוֹ בַּמְדוֹר הַקְּלִיפּוֹת, הֵינּוּ
 בִּימֵי רַע, שֶׁהֵם מִדּוֹת רָעוֹת, וְלִשְׁנוֹת

עכו"ם, שם יכולין למצוא אותיות
 התורה; אבל מחמת ריבוי הלבושים,
 וגודל הצמצום, אינם נתראים אותיות
 התורה, היינו ימי טוב, על ידי ימי רע
 והחשך השורה עליהם.

אבל מי שכוּפָה את יצרו הרע, היינו,
 הימי רע, היינו, המדות רעות, אזי הרע
 נתבלבל לגמרי נגד ימי הטוב שבהם,
 אזי אותיות בולטות, ונתראים ומאירים
 ביותר; כי מתחלה לא היו מאירין כל
 כך, כי לא קבלו אור מלמעלה, כדי שלא
 יקבלו הימי רע יותר מכדי חיונו. ועכשיו,
 שנתבטל הרע, ונשארין אותיות התורה
 לבד, אזי מקבלין אור רב מלמעלה.

נמצא, זה שְׂכוּפָה אֶת יִצְרוֹ, הַיִּינוּ,
 שְׂכוּפָה אֶת יְמֵי רַע, כְּשֶׁהוּא מְדַבֵּר
 עִם הָעֵכוּ"ם, או שְׂרוּאָה מְדוּתִיָּהם,
 אֲזִי תִיכֶף הָרַע שֶׁשׁוֹכֵן עַל הַטּוֹב הַיִּינוּ
 אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, נְתַבֵּטֵל וְנוֹפֵל, וְאוֹתִיּוֹת
 הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין, אֲזִי הוּא יוֹדֵעַ הַתּוֹרָה
 שֶׁבְּאוֹתוֹ הֶדְבָּר.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ: (לך לך דף צ.)
 "בָּרְכוּ ה' מִלְּאָכִיו, גְּבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי
 דְבָרוֹ", אֵלֶיךָ אֵינוֹן דְּמִתְגַּבְּרִין עַל יִצְרֵיהוֹן,
 אֵינוֹן דְּמִיִּין לְמִלְּאָכִין מִמֶּשׁ; "עוֹשֵׂי
 דְבָרוֹ" – דְּעֵבְדִּין לְהֵאִי דְבָר; "לְשִׁמּוֹעַ
 בְּקוֹל דְבָרוֹ" – אֵינוֹן זְכִיִּין לְמִשְׁמַע קָלִין
 מִלְּעֵילָא'.

כִּי הַתּוֹרָה נִקְרְאת "דְּבַר", כִּמּוֹ שְׂכַת־טוֹב:
 (תהלים קה) "דְּבַר צְוָה לְאַלְף דּוֹר", וְכָל מֵה
 נְשֵׂאוֹתֵי־יִזְוֹת הַתּוֹרָה נִתְצַמְצַמִּים, וְנִתְלַבְּנִים
 בְּצַמְצוּמִים וּבְלִבּוּשִׁים יִתִּירִים –
 הַתּוֹרָה הוּא בְּהֶעֱלֵם וּבְאַתְכִּסִּיא יוֹתֵר,
 וּמִי שֶׁמִּפְּשִׁיט אֶת הָאוֹתֵי־יִזְוֹת הַתּוֹרָה
 מִהַלְּבוּשִׁים, הוּא דוֹמֵה כְּמִי שֶׁבּוֹנֶה אֶת
 הַתּוֹרָה. לְמַשָּׁל: אוֹתֵי־יִזְוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵיוּ
 מְפוֹזְרִין וּמְפוֹרְדִּין בְּלִשׁוֹנוֹת הָעֵכוּ"ם, וְלֹא
 הָיָה שׁוּם אָדָם יוֹדֵעַ מֵהֶם, מִחֲמַת הַיָּמִי
 רַע שֶׁהִחֲשִׁיד עֲלֵיהֶם וְהִלְבִּישׁ אוֹתָם,
 וּכְשֶׁבָא זֶה הָאָדָם שֶׁהוּא דוֹמֵה לְ"מְלֶאךָ
 ה' צְבָאוֹת", עַל יְדֵי שְׂכּוּפָה אֶת יִצְרוֹ,
 הֵינּוּ הַיָּמִי רַע, אֲזִי הָרַע, הֵינּוּ לְשׁוֹנוֹת
 הָעֵכוּ"ם, נִכְפָּפִין וְנִתְכַּטְּלִין כְּנִגְדּוֹ, וְאֲזִי
 נִשְׁאַרִין אוֹתֵי־יִזְוֹת הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין.

וְכִשְׁנַפְשָׁטִין מֵהַלְבוּשִׁים הַגְּשָׁמִיִּים, הֵינּוּ
 מְלֻשׁוֹנוֹת הָעֶכוּ"ם, הֵינּוּ מְמַדּוֹת רָעוֹת,
 הֵינּוּ מִיְמֵי רַע, אֲזִי מְקַבְּלִין אֱלוֹ אוֹתֵיזוֹת
 הַתּוֹרָה אֹרֶרֶב, יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיוּ מְקַבְּלִין
 מִתְחִילָה; כִּי מִתְחִילָה לֹא הָיוּ מְקַבְּלִין
 אֲלָא כְּדֵי חַיּוֹת הָרְאוּי לְאוֹתוֹ מְקוּם, כְּדֵי
 שֶׁלֹּא לְהַשְׁפִּיעַ יוֹתֵר מִהָרְאוּי לָהֶם, כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב בְּכַתְבֵי הָאֶרֶץ: 'עַד דְּלֹא יֵדַע בֵּין
 אֶרֶז הָמָן לְבָרוּךְ מְרַדְּכִי', הֵינּוּ שִׁימְשִׁיד
 שֶׁפֶע לְהַקְלִיפוֹת כְּדֵי חִיּוֹנוֹ, וְלֹא יוֹתֵר;
 (עֵיִן בְּפָרִי עֵץ חַיִּים בְּכּוֹנוֹת פּוּרִים פָּרֶק
 ו', מְבוֹאֵר שֶׁם שֶׁצְּרִיכִין לְהַמְשִׁיד חַיּוֹת
 לְהַקְדוּשָׁה הַנְּעֻלְמַת בְּתוֹךְ הַקְלִיפוֹת,
 אֲבָל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיד הַחַיּוֹת בְּצִמְצוּם
 גָּדוֹל, שֶׁזֶהוּ סוּד כּוֹנוֹת הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל
 פּוּרִים, עֵיִן שֶׁם).

אָבֵל כְּשֶׁנֶּפְשׁוֹ הָאֹתִיּוֹת מֵהַקְּלִיפּוֹת –
אֵיזִי מִקְּבָלִין אֹרֶךְ רַב מִלְּעִילָא.

וְזֶהוּ: "עוֹשֵׂי דְבָרוֹ לְשִׁמּוּעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ",
כְּשֶׁעוֹשִׂין וּבוֹנִין לְהַתּוֹרָה, שְׁהִיָּה
מִתְחִילָה מְפוֹזְרִין וּמְפוֹרְדִין בְּלִשׁוֹנוֹת
הָעֵכוֹ"ם וּבְמִדּוֹת רָעוֹת וּבִימֵי רַע, אֵיזִי:
"לְשִׁמּוּעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ", וְזוֹכִין לְמִשְׁמַע
קָלִין מִלְּעִילָא; הֵיִינוּ, שְׁהַ"דְּבָר", הֵיִינוּ
הַתּוֹרָה, מִקְּבָלִין אֹרֶךְ רַב מִלְּמַעְלָה, וְזֶה
שְׁמִיעַת הַתּוֹרָה.

וְזֶה בְּחִינַת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע", שְׁמִתְחִלָּה
עוֹשִׂין וּבוֹנִין לְאֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁיִהְיֶה
אֹתִיּוֹת בּוֹלְטוֹת וּמְצַטְרָפוֹת; (יומא עג:)
וְאַחַר כֵּן – "נִשְׁמַע", זִכָּין לְמִשְׁמַע

שאלות - הערות

קָלִיז מְלַעֲיָלָא', הֵיִינוּ, נְשֵׂאוֹתֵינוּ הַתּוֹרָה
מִקְבָּלִין חַיּוֹת וְאוֹר רָב, יוֹתֵר מִמָּה נְשָׁקְבְּלוּ
מִתְחִילָה כְּנִשְׁתָּהּיוּ מְלוֹבְּנֵשִׁין בְּלִשְׁנוֹת
הַגּוֹיִם, וּבִימֵי רַע.



וְזֶה יְדוּעַ, נְשֵׂהַתּוֹרָה, הֵיִינוּ הַמְדוֹת,
הֵיִינוּ הַיָּמִים, שׁוֹרָה בָּהֶם אֶהְבְּתוּ יִתְבַּרְךָ
שְׁמוֹ; כְּמוֹ שְׁמִבּוֹאֵר בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ:
(בלק קצא: בראשית מו.) "יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ",
נְשֵׂהַחֶסֶד, הֵיִינוּ הָאֶהְבָּה, כְּמוֹ שְׁכַתֹּב:
(ירמיה לא) "אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבְּתִיךָ, [עַל כֵּן
מִשְׁכַּתִּיךָ חֶסֶד] וְכוּ'" – הוּא 'יוֹמָא דְאִזִּיל
עִם כּוּלְהוּ יוֹמִין', הֵיִינוּ הַמְדוֹת.

כִּי הַמְדוּת הֵם צִמְצוּמִים לְאַלְקוּתוֹ, כִּדִּי
 שְׁנוּכַל לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ עַל יְדֵי מְדוּתוֹ, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב בַּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ: (פֶּרֶשֶׁת בַּא מִבּ:) 'בְּגִין
 דִּישְׁתְּמוּדְעִין לִיה', כִּי בְּלֹא מְדוּתוֹ אִי
 אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ.

וּמַחֲמַת הָאֱהָבָה שְׂאֵהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל,
 וְרָצָה שְׂיִדְבְּקוּ בוֹ, וַיֵּאֱהָבוּ אוֹתוֹ עִמּוֹ מִזֶּה
 הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, הַלְּבִישׁ אֶת אֱלֻקוּתוֹ
 בְּמְדוּת הַתּוֹרָה.

זֶה בְּחִינּוֹת שֶׁל תְּרִי"ג מְצוֹת, כִּי הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ שִׁיעֵר בְּדַעְתּוֹ שֶׁעַל יְדֵי הַמְצוּה
 הַזֹּאת, נוֹכַח לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה
 צִמְצָם אֶת אֱלֻקוּתוֹ דְּוּוֹקָא בְּאֵלוֹ הַתְּרִי"ג
 מְצוֹת. לְמַשָּׁל: שִׁשְׁעֵר בְּדַעְתּוֹ מְצוֹת

תְּפִילִין, שֶׁהַמְצָוָה הַזֹּאת צָרִיךְ לְהִיּוֹת כָּךְ, הֵינּוּ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת וְאַרְבַּע בָּתִּים שֶׁל עוֹר כְּתוּבִים וְרְצוּעוֹת שֶׁל עוֹר. כִּי כָךְ נִשְׁיַעַר בְּדַעְתּוֹ, שֶׁעַל יְדֵי הַצְמָצוּם הַזֶּה נוֹכַח לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ, וְלִעֲבֹדוֹ. וְלָכֵן לֹא צְוָה שֶׁיְהִי אַרְבַּע בָּתִּים שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב, כִּי כֵן נִשְׁיַעַר וּמֵדָד עַל יְדֵי אֲהַבָתוֹ. נִמְצָא, שֶׁעַל יְדֵי אֲהַבָתוֹ שֶׁאֵהָב אֶת יִשְׂרָאֵל הַלְבִּישׁ אֶת עֵצְמוֹ בְּמַדוֹת הַתּוֹרָה; נִמְצָא, שֶׁבְּכָל מְדָה וּמְדָה יֵשׁ שֵׁם אֲהַבָה, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת עֵצְמוֹ עִם יִשְׂרָאֵל.

נִמְצָא, מִי שֶׁמִּפְנִישֵׁי אֶת הַתּוֹרָה מְלַבֵּשׁ הַקְּלִיפּוֹת עַל יְדֵי כְּפִיית הַיֵּצֶר – אַזִּי הוּא מְקוֹרֵב אֶל הַשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְכָל ^{מזו:} נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם".

וְהַתּוֹרָה, יֵשׁ בָּהּ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת: בְּחִינּוֹת
 נְגֻלָּה, וּבְחִינּוֹת נִסְתָּר. וְהַנִּסְתָּר הַזֶּה הוּא
 אוֹרֵייתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, דְעֵתִידָא
 לְאַתְגְּלִיָּא לְעֵתִיד לְבֹא; וְאִז, כְּשִׁיתְגַּלֶּה
 הַתּוֹרָה הַזֹּאת דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, אִזִּי
 יִהְיֶה הַנְּשֻׁלּוּם נִפְלָא בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב:
 (ישעיה יא) "וְגַר זֶאֱבַב עִם כְּבֶשֶׂת, וְנָמַר עִם גְּדֵי
 וְכוּ', לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר
 קְדוֹשֵׁי, כִּי מִלְּאָה הָאָרֶץ דְעָה אֶת ה'",
 כִּי אִזִּי יִתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה שְׂבֻדְעָתוֹ.



כִּי יֵשׁ שְׁנֵי מִיְנֵי אֱהָבוֹת,
 אַחַת: שֶׁהִיא אֱהָבָה שְׂבִימִים, כְּמוֹ

שאלות - הערות

נְשׂוּבָא לְעִיל: "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסְדּוֹ",
 'יוֹמָא דְאָזִיל עִם כּוּלְהוּ יוֹמִין', שְׂבַכְל
 יוֹם, הֵיִינוּ שְׂבַכְל מְדָה וּמְדָה, יֵשׁ שֵׁם
 אֶהְבְּתוּ שֵׁל הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרַךְ עִם יִשְׂרָאֵל;
 וְזֶה שְׂבַפּוּעַל.

וְיֵשׁ אֶהְבָּה נְשֵׁהוּא בְּכַח, הֵיִינוּ, הָאֶהְבָּה
 נְשֵׁהָ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׂבַנְשָׁמִים
 קוּדָם הַבְּרִיאָה, נְשֵׁהוּ יִשְׂרָאֵל עַדִּין
 בְּדַעְתּוֹ וּבְמוֹחוֹ.

לְמַשָּׁל, יֵשׁ אֶהְבָּה נְשֵׁהָ אֹהֵב אֶת בְּנוֹ,
 נְשַׁכְל אָדָם יָכוֹל לְהַשְׁיֵג זֹאת הָאֶהְבָּה.
 וְהַתְּקַנְשָׁרוֹת וְהָאֶהְבָּה שֵׁיִשׁ בֵּין הַבֵּן וּבֵין
 הָאָב, כְּשֶׁעַדִּין הַבֵּן בְּמוֹחַ הָאָב, קוּדָם
 הַהוֹלָדָה, זֶה הַהַתְּקַנְשָׁרוֹת וְהָאֶהְבָּה אֵין

אָנוּ יְכוּלִין לְהַשְׁיֵג עֲכָשְׁיוֹ, כִּי אֵין מִשְׁיָגִין
 עֲכָשְׁיוֹ כִּי אִם בְּזִמְן וּבְמִדּוֹת, וְאַהֲבָה
 שְׂבַדְעָתוֹ וּבְמוֹחוֹ הִיא לְמַעַלָּה מִהַזִּמְן
 וְהַמִּדּוֹת, וְאֵינוֹ מְלוֹבֵּשׁ בְּשׁוּם לְבוּשׁ.

וְלַעֲתִיד לָבֵא, נְשִׂיתְגַּלָּה אֲוֵרֵיתָא
 דְּעֵתִיקָא סְתִימָאָה, וְאִזּוּ יִתְקַיֵּים מֵאֲמַר
 חֲכָמֵינוּ ז"ל: (תענית לא) 'עֲתִידִים צְדִיקִים
 לְהֵרָאוֹת בְּאַצְבַּע, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "זֶה
 ה' קִוִּינוּ לוֹ", כִּי אִזּוּ יִפְשׁוּט הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֶת לְבוּשְׁיוֹ, וְיִמְלֵאוּ הָאָרֶץ
 דְּעָה אֶת ה' כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים, וְיִתְגַּלָּה
 הָאֲהֲבָה נְשִׂהִיא בְּדַעַת, נְשִׂהִיא פְּנִימִיּוֹת
 הַתּוֹרָה, הֵינּוּ אֶלְקוֹתוֹ הַשׁוֹכֵן בְּתוֹךְ
 הַתּוֹרָה וְהַמִּדּוֹת. כִּי עֲכָשְׁיוֹ הַלְבוּשׁ

הַזֶּה הוּא מְכַסֶּה עַל אֲלֻקוֹתָיו, הֵינּוּ עַל
פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה. וּכְשִׁיתְגַּלְהָהּ הַפְּנִימִיּוֹת,
הֵינּוּ אֲלֻקוֹתָיו, אֲזִי יִתְרַבֶּה הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ
שְׂכַת־טוֹב: "לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר
קְדוֹשִׁי, כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה", שִׁיתְגַּלְהָהּ
הָאֱהָבָה שְׂבִדְעָתָה.

וְזֶהוּ: (זכריה יד) "וְהָיָה יוֹם אֶחָד יוֹדֵעַ לָהּ",
שִׁיתְגַּלְהָהּ הָאֱהָבָה הַנִּקְרָא "יוֹם", כְּמוֹ
שְׂכַת־טוֹב: "יוֹמָם יֵצֵא ה' חֶסְדּוֹ"; הֵינּוּ,
הַתּוֹרָה הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהִיָּתָה צְפוּנָה, כְּמוֹ
שְׂכַת־טוֹב: (בראשית א) "וַיֵּרָא אֱלֻקִּים אֶת הָאֹר
כִּי טוֹב", אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: (חגיגה יב) "כִּי
טוֹב" לִיְגַנּוּז', כִּי אֹר הַתּוֹרָה הַזֹּאת, אֵין
הָעוֹלָם כְּדָאֵי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ. וְהַתּוֹרָה

נְקָרָא: "טוב", שְׁנֵיאָמַר: (משלי ד) "כִּי לְקַח
טוֹב נָתַתִּי לָכֶם", (עבודה זרה יט:); וְנְקָרָא: "אור",
כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: (משלי ו) "וְתוֹרָה אֹר".

וַיֵּשׁ גַּם כֵּן צַדִּיקִים שֶׁהֵם צְפוּנִים
וּמוֹסְתָרִים, שְׂאִין הָעוֹלָם כְּדָא
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם; וְצַדִּיק נְקָרָא: "טוב",
כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: (ישעיה ג) "אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב",

[חגיגה שם] וְנְקָרָא: "אור", כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: (תהלים צז)
"אֹר זָרוּעַ לְצַדִּיק"; וְכִשְׂיִתְגַּלוּ הַצַּדִּיקִים
הַצְּפוּנִים, וְהַתּוֹרָה הַצְּפוּנָה, אֲזִי יִתְגַּלֶּה
שְׁלוֹם רַב בְּעוֹלָם, שְׂיִתְחַבְּרוּ כָּל הַפְּכִים
יַחַד, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ";
כִּי אֲזִי יִתְגַּלֶּה הָאֱהָבָה שְׂבִדְעַת, הַנְּקָרָא
"יּוֹם אֶחָד יוֹדַע לָהּ", הַיֵּינוּ הָאֱהָבָה

נְשַׁבְּדַעַת, "אֲנֹשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה",
 הַיְיִנוּ, שְׁהֶאֱהָבָה הַזֹּאת הִיא לְמַעַלָּה
 מֵהַזְמַן וְלְמַעַלָּה מֵהַמְּדוּת.



וְאֶפְיָלוּ בַּמְּדוּת עֵצְמָן, כָּל אֶחָד לְפִי
 בְּחִינָתוֹ, הוּא בְּחִינַת דַּעַת, לְבְּחִינָה
 נְשַׁתְּחַתֶּיָּהּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל:
 'מֵה שֶׁעָשְׂתָה חֲכָמָה עֲטָרָה לְרֵאשִׁי
 עָשְׂתָה עֲנוּוָה עָקֵב לְסִילוֹתָא' [מ"ד ש"ה"ש].
 נִמְצָא, שֶׁהַמְּדֻרְגָה הַפְּחוּתָה שֶׁל עוֹלָם
 הַיְצִירָה, הוּא בְּחִינַת דַּעַת לְעוֹלָם
 הָעֲשִׂיָּה שֶׁתְּחַתּוּי; נִמְצָא, שֶׁיֵּשׁ אָדָם
 שֶׁאֶהָבְתוֹ שֵׁשׁ לוֹ עִם הַנֶּשֶׁם יִתְבָּרֵךְ,

בְּמִדּוֹתָיו וּבְזִמְנָן, הוּא בְּחִינּוֹת אֲהָבָה
שֶׁבִדְעַת, שְׁלִמְעָלָה מִהַזְמַן, לְהֵאָדָם
שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה מִמֶּנּוּ.

וְזֶה נֶאֱמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: (מועד קטן יז) "כִּי
שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ
מִפִּיהוּ", אִם הָרַב דּוֹמָה לְ"מֶלֶאךָ ה'
צְבָאוֹת", הֵינּוּ שְׂכּוֹפֵה אֶת יִצְרוֹ, אֲזִי
הוּא 'דּוֹמָה לְ"מֶלֶאךָ ה' צְבָאוֹת", כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב בְּזוֹהַר: "בְּרַכּוּ ה' מִלְּאֲכִיו גְּבוּרֵי
כַח" אֱלִיִן אֵינּוֹן דְּמִתְגַּבְּרִין עַל יִצְרֵיהֶן
וְכוּ"; כִּי עַל יְדֵי זֶה שְׂכּוֹפֵה אֶת יִצְרוֹ, אֲזִי
אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין וּמְצַטְרְפִין, אֲזִי
הוּא בְּחִינּוֹת "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע", כִּי עוֹשֶׂה
וּבּוֹנֵה אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְזוֹכֵה לְמִשְׁמַע
קוֹל הַתּוֹרָה מִלְּעִילָא; בְּוודָאי מִזֶּה הָרַב,

שאלות - הערות

"תורה יבקשו מפיהו", כי בוודאי יודע
הוא את התורה, אפילו מדברים גשמיים
הוא מלקט אותיות התורה.

וזה: "כי שפתי כהן ישמרו דעת",
"כהן" – הוא בחינות חסד; "ישמרו
דעת" – היינו שיתגלה על ידי הרב הזה
האהבה שבדעת, שהוא לפי מדרגתך
אהבה שהוא למעלה מהזמן, שהוא
"יום אחד יודע לה' וכו'".



ויכול כל אדם לטעום טעם אור
האהבה שבדעת, כל אחד לפי בחינתו,

אֶפִּילוּ עֲכָשׂוּ בְּתוֹךְ הַיָּמִים, הֵינּוּ,
 כְּשֵׁיִקְנֶשׁר אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ; כִּי כָּל אֶחָד
 מֵיִשְׂרָאֵל, יוֹדֵעַ שֵׁישׁ אֱלֹקִים בְּכָלֵל, אֲבָל
 'הֲרֵשָׁעִים הֵם בְּרֵשׁוֹת לְבָן'; [ב"ר נח פרשה לד]
 וְהַמְדוֹת וְהַיָּמִים הֵם נְכַלְלִין בַּלֵּב, כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל: [זוהר תרומה קסב: ועיין סנהדרין
 קו:] 'רַחֲמָנָא לְבָא בְּעֵי', 'וּבְלָבָד שֵׁיכֻוִּין
 אֶת לְבוֹ לַשָּׁמַיִם', [ברכות ה:] כִּי עֵיקָרָן שֶׁל
 הַמְדוֹת הוּא הַלֵּב.

נִמְצָא, כְּשֶׁמְקַנֶּשֶׁר אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ, שִׁיּוֹדֵעַ
 שֵׁישׁ אֱלֹהִים יוֹדֵעַ בְּכָלֵל שֶׁ"מְלֵא כָּל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְיוֹדֵעַ בִּידִיעוֹת הַתּוֹרָה,
 וְכֹשֶׁכּוֹפֶה אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ הַזֶּה, הֵינּוּ
 שֶׁלְבוֹ בְּרֵשׁוֹתוֹ, אֲזִי נְכַלְלִין גַּם בֵּין הַמְדוֹת

שאלות - הערות

נִשְׁבְּלוּ לְדַעְתּוֹ, וְאִזִּי מִקְבֵּלֵין הַמְדוֹת
 אֹר הָאֲהָבָה שְׂבִדְעַת, וְרוּאָה וּמְשִׁיג
 אֹר הַגְּנוּז לְפִי בְּחִינַתּוֹ; הֵינּוּ שְׂהֲצִדִיקִים
 וְהַתּוֹרָה שְׂהָיָה גְנוּז וְצָפוּן עַד עֵתָה
 מִמֶּנּוּ, כְּשִׁכּוּפָף אֶת לְבוֹ לְהַדְעַת, אִזִּי
 מִקְבֵּל הַלֵּב, שֶׁהוּא שׁוֹרֵשׁ לְכָל הַמְדוֹת,
 וּמִקְבֵּל אֹר הָאֲהָבָה שְׂבִדְעַת, הוּא
 הָאֲהָבָה שְׂהָיָה בְּכַח בֵּין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְיִשְׂרָאֵל קוֹדֵם הַבְּרִיאָה.



וְזֶה: "מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים",
 "חֲפִיץ" – הוּא בְּחִינַת לֵב, שֶׁהַחֲפִיץ
 הוּא בְּלֵב.

"חיים" - הוא בחינת דעת, כמו
 נשפתוב: (משלי טז) "מקור חיים שכל בעליו".

היינו, כשמקשר את הלב להדעת,
 נשלבנו ברשותו, שכופף את יצרו, אזי לפי
 בחינתו: "אוהב ימים", הוא ממשיך
 את האהבה מדעת לתוך הימים ולתוך
 המדות.

"לראות טוב" ורואה ומשיג את
 ה"אור כי טוב" וגנוז, שמשיג האור,
 היינו התורה הגנוזה, והצדיקים הגנוזים.



ושמעתני בשמו: שאמר, שבהתורה
 הזאת כלולים הכוונות של לולב, ולא

שאלות - הערות

זְכִיתִי לְשִׁמוֹעַ בִּיאֹוֹר הָעֲנִיּוֹן; אֲךָ עֵינֵי תִי
 וּמִצָּאתִי קָצֵת, כִּי עֵיקָר הַכּוֹוֹנֹת שֶׁל
 לֹלֶב - הוּא לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַחֲסָדִים עַד
 הַחֲזָה, לְהַאִיר אֶל הַמַּלְכוּת; וְצָרִיכִין
 לְנַעֲנַע הַנְּעֻנְעִים, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ אֹוֹר
 מִשׁוֹרֵשׁ הַחֲסָדִים שְׁבַדְעַת, אֶל הַחֲסָדִים
 הַמְתַּפְּשָׁטִים בַּגּוֹף, לְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם אֹוֹר
 גָּדוֹל מִשָּׂרֵשׁ שְׁבַדְעַת וְכו', עֵינֵי שֵׁם
 בַּפְּרִי עֵינֵי חַיִּים בְּשֵׁעַר הַלֹּלֶב; (פֶּרֶק ג) וְגַם
 מְבוֹאֵר שֵׁם, שֶׁהַכּוֹוֹנָה בְּעֵנִין הַכְּתוּב:
 "יֹזְמִים יִצְוֶה ה' חֲסָדָיו", וְלֹא אָמַר "יֹזֵם",
 אֲלֵא: "יֹזְמִים" - שֶׁהוּא הוֹלֵךְ עִם כּוֹלָם,
 עֵינֵי שֵׁם.

וְכָל זֶה מְבוֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלָה, עַל פִּי
 דְרָכֵי הַנּוֹרָא שֶׁל רַבֵּינוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָהּ, כִּי

מבואר שם, שעל ידי כפיית היצר זוכה
 לגלות האהבה, שהוא החסד, שהוא
 'יומא דאזיל עם כולהי יומין', דהיינו,
 שהאהבה, שהוא החסד, מלובש בכל
 המדות וכו'; ומבואר שם, שיש אהבה
 שפדעת, שהיא למעלה מהזמן והמדות,
 ועל ידי שמקשר לבו לדעתו, שלבו
 ברשותו וכו' אזי מקבלין המדות אור
 האהבה שפדעת וכו', כנ"ל.

וכל זה הוא סוד פונות לולב הנ"ל,
 שהוא, להמשיך הארה משורש החסדים
 שפדעת, שהוא בחינת אהבה שפדעת,
 לתוך החסדים שבגוף, שהם בחינת
 כלליות המדות, שבכולם מלובשים
 חסדים, שהם בחינת אהבה, כנ"ל.

וְכֹל זֶה, כְּדֵי לְהַאִיר אֶל הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא
הַאֲתָרוּג; הֵינּוּ, כְּדֵי לְגַלּוֹת מַלְכוּתוֹ לְכָל
בְּאֵי עוֹלָם, הֵינּוּ לְמִצּוֹא אֱלֻקוֹתוֹ בְּכָל
לְשׁוֹנוֹת הָעֵכוּ"ם וּבְכָל הַדְּבָרִים גְּשֻׁמִּיִּם
וּבְכָל מְדוּרֵי הַקְּלִיפּוֹת כַּנִּ"ל, שֶׁכָּל זֶה
הוּא בְּחִינַת "וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה".

וְכֹל זֶה, נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי הַצַּדִּיק שְׂכוּפָה
יִצְרוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלּוּלָב, שֶׁהוּא
בְּחִינַת צַדִּיק, כִּידוּעַ, בְּחִינַת "צַדִּיק
כֹּתֵם יִפְרָח"; כִּי בְּסוּכּוֹת אָנוּ עוֹסְקִין
לְגַלּוֹת מַלְכוּתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וְאַפִּילוּ
לְכָל הַשְּׂבָעִים לְשׁוֹנוֹת הָעֵכוּ"ם, שֶׁזֶּהוּ
סוּד הַשְּׂבָעִים פָּרִים שֶׁמִּקְרִיבִין בְּשִׁבְלָם
בְּסוּכּוֹת; וְזֶהוּ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים אַחַר נְטִילַת
לוּלָב וְהַקְּפוּתָיו: "לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי

הָאָרֶץ, כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים אֵין עוֹד";
 וְכָל זֶה מְבוֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, כְּמְבוֹאֵר
 לְעֵיל בְּאֲרִיכוֹת.

וְעַד־יֵין צְרִיכִין עֵינֹנָא רַבָּא, לְבָאֵר כָּל
 הַכּוֹנוֹנוֹת שֶׁל לוֹלֵב עַל פִּי הַתּוֹרָה הַזֵּ"ל
 בָּאֵר הַיָּטֵב, וְה' יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתוֹ,
 שְׁנֹזְכָה לְהַבִּין דְּבָרָיו וְרַמְיזוֹתָיו הַנּוֹרָאִים
 וְהַנְּפֹלְאִים.]





ספר כל יקוטי מזהר"ן

תורה לג

מוגה ע"פ מהדורת תקפ"א
ומסודר באופן מיוחד
המקל על הגרסא והעיון
השינון והזכרון

ת"ת
התק"ף
התק"ף
התק"ף
התק"ף

כללי הפיסוק

נקודה.

סימן להפסק שלם ומוגמר, ומקומה בסוף משפט.

דוגמא: הן ברוחני הן בגשמי.

נקודותיים:

באות לפני ציטוט הנאמר כלשונו, וכגון לפני פסוק, מדרש וכדו':

דוגמא: כמו שכתוב: (קהלת ח) "חכמת אדם תאיר פניו".

אמר לי: ההוא עישבא - סמתרי הוה,

או לפני פירוט דברים שונים ולפני חילוק כלשהוא.

דוגמא: שנים:

שיש בהם שכחו של מקום,

ושאלת צרכיו;

ברוך כלל סימון הנקודותיים לא בא בזה אחר זה, במקרה הצורך בא לראשונה פסיק, ונקודותיים בציטוט השני.

דוגמא: וזה פירוש, אמר רב אשי: וכו'.

פסיק,

בא לסמן הפסקה קלה בין החלקים השונים שבמשפט.

דוגמא: דלית לה מנרמה כלום, כי אם מה שמקבלת מחכמה;

לפני ואחרי מילות הסבר, או הסגר, הבאים בתוך משפט.

דוגמא: כי על נם, היינו על דבר חידוש, מתמיהין.

אזי נעשה, בכיכול, בכחינת אשה,

בין מילים מקבילות.

דוגמא: צדיק הדור, שהוא בחינת משה, מאזר הגדול,

בחינת אקני"ה, בחינת כתר, בחינת כבוד, כנ"ל;

סימן שאלה?

בא להבעת שאלה תמיהה או קושיא.

דוגמא: ועל ידי מה זוכה לבחינות משפטה?

נקודה ופסיק;

מסמנים הפסקה גדולה יותר מפסיק, אך פחותה מנקודה. בדרך כלל הבאנו אותם בין שני חלקי פסקה שיש ביניהם הקבלה מסוימת.

דוגמא: כי עכשיו בעונותינו הרבים,

הן וחשיבות האמתי של ישראל נפל,

כי עכשיו עיקר החשיבות וההון הוא אצלם;

אבל על ידי התורה,

נתעלה ההון והחשיבות של ישראל וכו',

סימן קריאה!

בא להבעת התרגשות והתפעלות.

דוגמא: אשרי מי שזוכה להשיגם!

סימן תמיהה!?

בא להבעת תמיהה יתירה והשתוממות מרובה.

דוגמא: בהאיך אנפין יעול קדם מלכא!?

מרכאות "

בין מרכאות בא פסוק.

דוגמא: וזה נקרא: "ה' אהר, ושמו אהר".

קו מפריד -

בא לסמן הפרדה כלשהיא, פחותה מפסיק.

דוגמא: כי הלכנה - אין לה אור מעצמה.

גרש'

בין שני גרשים בא ציטוט מדברי חז"ל.

דוגמא: וזהו בחינת 'צוציתא דגורא חנורא'.

מורה על השמטת מילה מובנת באותו המשפט.

ד. וכשדע כל זאת -

נקרא ידיעה שלימה.

סוגריים הפוכות)

בא כשרביה"ק חיסר והשמיט מילים בעת העתקת

התורה (עי' סוף תורה נו)

מפרידה בין שני חלקי המשפט, כשהשני בא להסביר את הראשון.

דוגמא: "אילת אהבים ועלת חן" - שמעלה חן על לומדיה.



לג

מי האיש החפץ חיים

"מי האיש הזופץ זינים,

אהב ימים לראות טוב". (תהלים לד)



א. הכלל הוא:

שצריך לבקש שלום,

שיהיה שלום בין ישראל;

ושיהיה שלום לכל אדם במדותיו,

היינו, שלא יהיה מחולק במדותיו ובמאורעותיו,

שלא יהא לו חילוק בין בטיבו בין בעקו,

תמיד ימצא בו השם יתברך,

היינו: (שם נ"ג) "בה' אהכל דבר,

באלקים אהכל דבר".

ועל ידי מה ימצא השם יתברך בין בטיבו בין בעקו?

על ידי התורה הנקראת "שלוה",

כמה דאת אמר: (משל ג) "וכל גתיבותיה שלום",

ועל ידי צדיקים שנקראו גם בן ברית שלום;

ומחמת זה יכול לאהוב את השלום בכל מקום,

הן בטיבו כו',

ויכול להיות שלום בין ישראל,

ולאהוב זה את זה.



ב. וצריך לדעת, ש'מלא כל הארץ כבודו',

ולית אתר פנוי מיניה,

ואיהו ממלא כל עלמין,

וסובב כל עלמין.

ואפילו מי שעוסק במשא ומתן בעכו"ם,

לא יכול להתנצל ולומר:

'אי אפשר לעבוד את השם יתברך,

מחמת עוביות וגשמיות שנופל תמיד עליו,

מחמת העסק שעוסק תמיד עמהם;

כי כבר גילו לנו חכמינו ז"ל,

שבעל דברים גשמיים, ובכל לשונות העבו"ם -

יכול למצוא בהם אלקות,

כי בלא אלקותו אין להם שום חיות וקיום כלל,

כמו שכתוב: (נחמיה ט) "ואתה מזוזה את כולם";

לבר, שהחיות ואלקות הוה שם -

בצמצום גדול, ובמעוט,

רק כדי חיונו, להחיותו ולא יותר;

כי הקדוש ברוך הוא צמצם את אלקותו

בצמצומים רבים ושונים,

מראשית המחשבה,

עד נקודת המרכז של עולם הגשמי, ששם מדור הקליפות.

ובכל מה שמשתלשל יותר ומתצמצם יותר למטה -

אלקותו מלוכש שם במלבושים רבים יותר;

וזה שגילו חכמינו ז"ל, ופתחו לנו פתח,

שהמשכיל ידע ויבין, שבעל הדברים גשמיים -

יש אלקותו וחיותו,

כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (מנחות לד):

'טט בכתפי - שתים,

פת באפריקי - שתים,

להודיע שבעל לשונות העבו"ם,

יש שם אלקותו המחיה אותה.

וזה שמביא בירושלמי: (תענית פ"א)

'אם יאמר לך אדם: היכן אלקיך?

תאמר לו: בכרך גדול שברומי,

שנאמר: "אלי קורא משיעיר".

נמצא, שזה האדם שישאל: 'היכן אלקיך?' -

בוודאי הוא משוקע במדור הקליפות,

כי הוציא את עצמו מן הכלל, וכפר בעיקר,

שאמר: 'היכן אלקיך?'

ונדמה לו, שבמקומו, אין שם אלקים.



בכך, תאמר לו: אפילו במקומך,

שאתה משוקע במדור הקליפות -

גם כן שם תוכל למצוא אלקותו,

כי הוא מחיה את הכל,

כמו שכתוב: "ואתה מוֹזִיָּה אֶת כּוֹלָם";

ומשם אתה יכול לדבק את עצמך בו יתברך,

ולשוב אליו בתשובה שלימה,

כי לא רחוקה היא ממך,

אלא ◊ שבמקומך -

שם רבו הלבושים.

מז.

וכל מה שאדם הולך ממדרגה למדרגה -

הוא מתקרב יותר אל השם יתברך,

ויכול לידע את השם יתברך בהכנה יתירה;

כי כל מה שהמדרגה יותר עליונה -

נתמעטו הלבושים, ונתמעט הצמצום,

ואז הוא מקורב יותר אל השם יתברך,

ויכול לאהוב את עצמו עם השם יתברך באהבה יתירה.



ג. וְהִנֵּה, יש שני מיני ימים:

ימי טוב וימי רע,

כמו שכתוב: (קהלת ו) "בַּיּוֹם טוֹבָה הָיָה בְּטוֹב,

וּבַיּוֹם רָעָה רָאָה",

היינו, שצריך לאדם להסתפל שם היטיב היטיב,

בוודאי ימצא שם ימי טוב,

היינו, תורה.

והימים, נקראים מדות,

כמו שכתוב: (תהלים לג) "וּמִנֵּדֶת יָבִי";

והמדות - הם התורה,

כי אורייתא כולה הם מדותיו של הקדוש ברוך הוא,

כי התורה מדברת מאהבה ויראה ושאר המדות,

ובה ברא הקדוש ברוך הוא עלמין,

כמו שכתוב: (משלי ח) "וְאֵהִיָּה אֶצְלוֹ אֲמוּן",

'אל תקרי 'אמון', אלא: 'אומן', (ב"ר פרשה א וזדר שמיני לה:)

ואותיות התורה הם המחייב את כל דבר ודבר;

אלא, כל מה שהמדרגה היא למטה -

שם הם אותיות התורה בצמצום יותר ממה שהיו

במדרגה יותר עליונה,

ואינם מאירים כל כך כמו למעלה, במדרגה עליונה,

כדי שלא להשפיע אור וחיותה יותר מהראוי.

נמצא, אפילו במדור הקליפות,

היינו בימי רע,

שהם מדות רעות, ולשונות עכו"ם -

שם יכולין למצוא אותיות התורה;

אבל מחמת ריבוי הלבושים, וגודל הצמצום,

אינם נראים אותיות התורה, היינו ימי טוב,

על ידי ימי רע והחשך השורה עליהם.

אבל מי שכופה את יצרו הרע,

היינו, הימי רע,

היינו, המדות רעות -

אזי הרע נתבלבל לגמרי נגד ימי הטוב שבהם,

אזי אותיות בולטות, ונראים ומאירים ביותר;

כי מתחלה לא היו מאירין כל כך,

כי לא קבלו אור מלמעלה,

כדי שלא יקבלו הימי רע יותר מכדי חיונו,

ועכשיו, שנתבטל הרע,

ונשארין אותיות התורה לבד -

אזי מקבלין אור רב מלמעלה.



נמצא, זה שכופה את יצרו,

היינו, שכופה את ימי רע,

כשהוא מדבר עם העכו"ם, או שרואה מדותיהם -

אזי תיכף הרע ששוכן על הטוב היינו אותיות התורה,

נתבטל ונופל,

ואותיות התורה בולטין,

אזי הוא יודע התורה שבאותו הדבר.



וזה שכתוב בזהר הקדוש: (לך לך דף צ.)

"בְּרַכּוֹ ה' מְלֹאכְיוֹ, גְּבוּרֵי כּוֹז עוֹשֵׂי דְבָרוֹ" -

אליו אינון דמתנגדין על יצריהון,
אינון דמיין למלאכין ממש;
"עושי דברו" -

דעבדין להאי דבר;

"לשמוע בקול דברו" -

אינון זכין למשמע קלין מלעילא;

כי התורה נקראת "דבר",

כמו שכתוב: (תהלים קה) "דבר צוה לאסף דור",

וכל מה שאותיות התורה נתצמצם,

ונתלבשים בצמצומים ובלבושים יתירים -

התורה הוא בהעלם ובאתכסאי יותר,

ומי שמפשיט את האותיות התורה מהלבושים,

הוא דומה כמי שבונה את התורה;

למשל:

אותיות התורה שהיו מפורזין ומפורדין בלשונות העכו"ם,
ולא היה שום אדם יודע מהם,

מחמת הימי רע שהחשיך עליהם והלביש אותם,

וכשבא זה האדם שהוא דומה ל"מלאך ה' צבאות",

על ידי שכופה את יצרו, היינו הימי רע -

אזי הרע, היינו ללשונות העכו"ם, נכפפין ונתבטלין כנגדו,

ואזי נשארין אותיות התורה בולטין.

וכשנפשטין מהלבושים הנשמיים,

היינו מלשונות העכו"ם, היינו ממדות רעות,

היינו מימי רע -

אזי מקבלין אלו אותיות התורה אור רב,

יותר ממה שהיו מקבלין מתחילה;

כי מתחילה לא היו מקבלין אלא כדי חיות הראוי לאותו מקום,

כדי שלא להשפיע יותר מהראוי להם,

כמו שכתוב בכתבי האר"י:

'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי',

היינו שימשיך שפע להקליפות כדי חיונו, ולא יותר;

(עיין בפרי עין חיים בכוננות פורים פ"ק ו',

מבואר שם שצריכין להמשיך חיות להקדושה הנעלמת

בתוך הקליפות,

אבל צריכין להמשיך החיות בצמצום גדול,

שהוא סוד כוננות השכרות של פורים, עיין שם.)

אבל כשנפשטין האותיות מהקליפות -
אזי מקבלין אור רב מלעילא.

וזהו: "עושי דברו לשמוע בקול דברו",

כשעושיין ובניין להתורה,

שהיה מתחילה מפורזין ומפורדין בלשונות העכו"ם,

ובמדות רעות, וכימי רע -

אזי: "לשמוע בקול דברו",

וזכין למשמע קלין מלעילא;

היינו, שה"דבר", היינו התורה -

מקבלין אור רב מלמעלה,

וזה שמיעת התורה.



וזה פחינת "נעשה ונשמע",

שמתחלה עושיין ובניין לאותיות התורה,

שיהא אותיות בולטות ומצטרפות; (יזמא ע"ג)

ואחר כך - "נשמע",

'זכין למשמע קלין מלעילא',

היינו, שאותיות התורה מקבלין חיות ואור רב,

יותר ממה שקבלו מתחילה,

כשהיו מלוכשין בלשונות הגוים, וכימי רע.



ד. וזה ידוע, שהתורה,

היינו המדות,

היינו הימים -

שורה בהם אהבתו יתברך שמו;

כמו שמבואר בזהר הקדוש: (בלק קצא: בראשית מז.)

"יומם יצנה ה' זוסדו",

שהחסד, היינו האהבה,

כמו שכתוב: (יזמיה לא) "אהבת עולם אהבתיה,

[על כן משכתיה זוסד] וכו" -

הוא יומא דאזיל עם בוליהו יומין,

היינו המדות;

כי המדות הם צמצומים לאלקותו,

כדי שנוכל להשיג אותו על ידי מדותיו,



כמו שכתוב בזוהר הקדוש: (פרשת בא מב):
'בגין דישתמודעין ליה,
כי בלא מדותיו -
אי אפשר להשיג אותו.

ומחמת האהבה שאהב את ישראל,
ורצה שיידבקו בו,
ויאהבו אותו עמו מזה העולם הגשמי -
הלביש את אלקותו במדות התורה.

ואז, כשיתגלה התורה הזאת דעתיקא סתימאה -
אזי יהיה השלום נפלא בעולם,
כמו שכתוב: (ישעיה יא) "וְגַר זָאב עִם כְּבִישׁ,
וְנִמְרֹד עִם גְּדִי וְכוּ',
לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁוֹזְיוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי,
כִּי מִלְאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה'",
כי אזי יתגלה האהבה שפדעתו.



ה. כי יש שני מיני אהבות,

אחת: שהיא אהבה שבנימים,
כמו שמוכא לעיל: "יומם יצנה ה' וזסדו" -
'יומא דאזיל עם בולהו יומין',
שבכל יום, היינו שבכל מדה ומדה -
יש שם אהבתו של השם יתברך עם ישראל;
וזה - שבפועל.

ויש: אהבה שהוא בכח,
היינו, האהבה שהיה בין ישראל לאביהם שבשמים
קודם הבריאה,
שהיו ישראל עדיין בדעתו ובמוחו;
למשל, יש אהבה שהאב אוהב את בנו,
שכל אדם יכול להשיג זאת האהבה,
והתקשרות והאהבה שיש בין הבן ובין האב,
כשעדיין הבן במוח האב, קודם ההולדה -
זה ההתקשרות והאהבה אין אנו יכולין להשיג עכשיו,
כי אין משיגין עכשיו כי אם בזמן ובמדות,
ואהבה שפדעתו ובמוחו היא למעלה מהזמן והמדות,
ואינו מלוכש בשום לבוש.

ולעתיד לבא, שיתגלה אורייתא דעתיקא סתימאה,
ואז יתקיים מאמר חכמינו ז"ל: (תענית לא)

'עתידים צדיקים להראות באצבע,
כמו שכתוב: "זה ה' קוינו לו",
כי אז יפשוט הקדוש ברוך הוא את לבושיו,
"וימלאו הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים",
ויתגלה האהבה שהיא בדעת,
שהיא פנימיות התורה,

וזה בחינות של תרי"ג מצות,
כי השם יתברך שיער בדעתו שעל ידי המצוה הזאת -
נוכל להשיג אותו,
ועל ידי זה צמצם את אלקותו וווקא באלו התרי"ג מצות;
למשל: ששיער בדעתו מצות תפילין,
שהמצוה הזאת - צריך להיות כה,
היינו, ארבע פרשיות,
וארבע בתים של עור כתובים,
ורצועות של עור,
כי כך שיער בדעתו, שעל ידי הצמצום הזה -
נוכל להשיג אותו, ולעבדו,
ולכן, לא צוה שיהיה ארבע בתים של כסף וזהב,
כי בן שיער ומדר על ידי אהבתו;
נמצא, שעל ידי אהבתו שאהב את ישראל -
הלביש את עצמו במדות התורה;
נמצא, שבכל מדה ומדה יש שם אהבה,
שהקדוש ברוך הוא אוהב את עצמו עם ישראל.

נמצא, מי שמפשיט את התורה מלבושי הקליפות על ידי
כפיית היצר -

אזי הוא מקורב אל השלום,

כמו שכתוב: "וְכָל זְתִיבוּתֵיהֶ שְׂלוֹם".

מז:



והתורה, יש בה שני בחינות:
בחינות נגלה, ובחינות נסתר;
והנסתר הזה -

הוא אורייתא דעתיקא סתימאה,
דעתידא לאתגליא לעתיד לבא;

היינו, אלקותו השוכן בתוך התורה והמדות,
 כי עכשיו הלבוש הזה הוא מכסה על אלקותו,
 היינו על פנימיות התורה,
 וכשיתגלה הפנימיות, היינו אלקותו -
 אזי יתרבה השלום,
 כמו שכתוב: "לא ירעו ולא ישוּזיתו בְּכָל הַר קָדְשִׁי,
 כי מִלְאָה הָאָרֶץ דְּעָה",
 שיתגלה האהבה שבדעת.



וזהו: (זכריה יד) "והיה יום אֶזְרָד יוֹדֵעַ לָהּ",
 שיתגלה האהבה הנקרא "יום",
 כמו שכתוב: "יוֹמָם יֵצֵא ה' זֶסְדוֹ";
 היינו, התורה הפנימיות שהיתה צפונה,
 כמו שכתוב: (בראשית א) "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ כִּי טוֹב",
 אמרו רבותינו ז"ל: (חגיגה יב) "כי טוב לינונו",
 כי אור התורה הזאת -
 אין העולם כדאי להשתמש בה;
 והתורה נקרא: "טוב",
 שנאמר: (משלי ד) "כי לקחו טוב נתתי לכם", (עבודה זרה יט)
 ונקרא: "אור",
 כמו שכתוב: (משלי ו) "ותורה אור".

ויש גם בן צדיקים שהם צפונים ומוסתרים,
 שאין העולם כדאי להשתמש בהם;
 וצדיק נקרא: "טוב",
 כמו שכתוב: (ישעיה ג) "אמרו צדיק כי טוב", (חגיגה שם)
 ונקרא: "אור",
 כמו שכתוב: (תהלים צו) "אור זרוע לצדיק";
 וכשיתגלו הצדיקים הצפונים, והתורה הצפונה -
 אזי יתגלה שלום רב בעולם,
 שיתחברו כל הפכים יחד,
 כמו שכתוב: "וְגַר זָאב עִם כְּבִישׁ";
 כי אז יתגלה האהבה שבדעת,
 הנקרא "יום אֶזְרָד יוֹדֵעַ לָהּ",
 היינו האהבה שבדעת,
 "אשר הוא לא יום ולא לילה",
 היינו, שהאהבה הזאת היא למעלה מהזמן ולמעלה מהמדות.



ו. ואפילו במדות עצמן,
 כל אחד לפי בחינתו -
 הוא בחינת דעת, לבחינה שתחתייה,
 כמו שאמרו חכמינו ז"ל:
 'מה שעשתה חכמה עמרה לראשה -
 עשתה ענווה עקב לסילותא'; (מ"ד שה"ש)
 נמצא, שהמדרגה הפחותה של עולם היצירה -
 הוא בחינת דעת לעולם העשיה שתחתיו;
 נמצא, שיש אדם שאהבתו שיש לו עם השם יתברך,
 במדותיו ובזמן -

הוא בחינות אהבה שבדעת, שלמעלה מהזמן,
 להאדם שהוא במדרגה פחותה ממנו.



וזה שאמרו רבותינו ז"ל: (מועד קטן ז)
 "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו",
 אם הרב דומה ל'מלאך ה' צבאות" -
 היינו, שכופה את יצרו,
 אזי הוא 'דומה ל'מלאך ה' צבאות",
 כמו שכתוב בזהר:
 "בְּרַכּוֹ ה' מְלֹאכֵי גְבוּרֵי כֹזֵז" -
 אליו אינו דמתגברין על יצריהן וכו';
 כי על ידי זה שכופה את יצרו -
 אזי אותיות התורה בולטין ומצטרפין,
 אזי הוא בחינות "נְעֻשֶׁה וְנִשְׁמַע",
 כי עושה ובונה אותיות התורה,
 וזוכה למשמע קול התורה מלעילא;
 בנודאי מזה הרב, "תורה יבקשו מפיהו",
 כי בנודאי יודע הוא את התורה,
 אפילו מדברים גשמיים, הוא מלקט אותיות התורה.

וזה: "כי שפתי כהן ישמרו דעת",
 "כהן" -
 הוא בחינות חסד;
 "ישמרו דעת" -

היינו שיתגלה על ידי הרב הזה האהבה שבדעת,
 שהוא לפי מדרגתו אהבה שהוא למעלה מהזמן,
 שהוא "יום אֶזְרָד יוֹדֵעַ לָהּ" וכו'.



דף מח. ליקוטי תורה לג מוהר"ן

היינו, כשמקשר את הלב להדעת,
שלבבו ברשותו,
שכופף את יצרו –
אזי לפי בחינתו: "אוהב ימים",
הוא ממשיך את האהבה, מדעת, לתוך הימים ולתוך המדות.

"כראות טוב" –
ורואה ומשיג את ה"אור פי טוב" ונגוה,
שמשגיג האור,
היינו התורה הנגוה, והצדיקים הנגוים.



[ושמעתי בשמו:
שאמר, שבהתורה הזאת כלולים הפונות של לולב,
ולא זכיתי לשמוע ביאור הענין;
אך עיניתי, ומצאתי קצת,
כי עיקר הפונות של לולב –
הוא להמשיך כל החסדים עד החוה,
להאירם אל המלכות;
'וצריכין לנגע הנענועים,
כדי להמשיך אור משורש החסדים שבדעת,
אל החסדים המתפשטים בגוף,
להוסיף עליהם אור גדול משרשם שבדעת וכו',
עיין שם בפרי עין חיים בשער הלולב; (פרק 1)
וגם מבואר שם, ש'הפוננה בענין הכתוב:
"ימים יצנה ה' זסדו",
ולא אמר 'ום', אלא: "ימים" –
שהוא הולך עם בולם, עיין שם.

וכל זה מבואר בהתורה הנ"ל,
על פי דרכו הנורא של רבינו זכרוננו לברכה,
כי מבואר שם, שעל ידי כפיית היצר –
זוכה לגלות האהבה, שהוא החסד,
שהוא 'ומא דאזיל עם כוליה יומין',
דהיינו, שהאהבה, שהוא החסד –
מלוכש בכל המדות וכו';
ומבואר שם, שיש אהבה שבדעת,
שהיא למעלה מהזמן והמדות,

ז. ויכול כל אדם למעום טעם אור האהבה שבדעת,
כל אחד לפי בחינתו,
אפילו עכשיו, בתוך הימים,
היינו, כשמקשר את לבו לדעתו;
כי כל אחד מ'שראל –
יודע שיש אללים בכלל,
אבל 'הרשעים הם ברשות לבן'; (כ"ד נח פרשה לד)
והמדות והימים הם נכללין בלב,
כמו שאמרו חכמינו ז"ל: (וזה תרומה קטב: ועיין סנהדרין ק"ו)
'רחמנא לבא בעי',
'ובלבד שיכוין את לבו לשמים', (ברכות ה:)
כי עיקרן של המדות, הוא הלב.

נמצא, כשמקשר את לבו לדעתו,
שיודע שיש אלהים יודע בכלל,
ש"מלא כל הארץ כבודו",
ויודע בידעות התורה,
וכשכופה את לבו לדעתו הזה,
היינו, שלבו ברשותו –
אזי נכללין גם כן המדות שבבלבו לדעתו,
ואזי מקבלין המדות אור האהבה שבדעת,
ורואה ומשיג אור הנגוה לפי בחינתו;
היינו שהצדיקים והתורה שהיה נגוה וצפון עד עתה ממנו,
כשכופף את לבו להדעת –
אזי מקבל הלב, שהוא שורש לכל המדות,
ומקבל אור האהבה שבדעת,
הוא האהבה שהיה בכח בין הקדוש ברוך הוא לישראל
קודם הבריאה.



ז"ה: "מי האיש הזופין זזיים",
"זופין" –
הוא בחינת לב,
שהחפץ, הוא בלב.
"זזיים" –
הוא בחינת דעת,
כמו שכתוב: (משלי טו) "מקור זזיים שכל בעליו".

מח.

ועל ידי שמקשר לבו לדעתו,
שלבו ברישותו וכו' -
אזי מקבלין המדות אור האהבה שפדעת וכו', כנ"ל.

וכל זה הוא סוד פנונות לולב הנ"ל,
'שהוא, להמשיך הארה משורש החסדים שפדעת',
שהוא בחינת אהבה שפדעת,
'לתוך החסדים שבגוף',
שהם בחינת כלליות המדות,
שבכולם מלובשים חסדים,
שהם בחינת אהבה, כנ"ל.

וכל זה, 'כדי להאיר אל המלכות',
שהוא האתרוג;

היינו, כדי לגלות מלכותו לכל באי עולם,
היינו, למצוא אלקותו בכל לשונות העכו"ם,
ובכל הדברים גשמיים,
ובכל מדורי הקליפות, כנ"ל,
שכל זה הוא בחינות 'ומלכותו בכל משלה'.

וכל זה, נעשה על ידי הצדיק שכופה יצרו,
שהוא בחינת הלולב, שהוא בחינת צדיק, כידוע,
בחינת "צדיק כהמור יפרוז";

כי בסוכות אנו עוסקין לגלות מלכותו לכל באי עולם,
ואפילו לכל השבעים לשונות העכו"ם,
שהו סוד השבעים פרים שמקריבין בשבילם בסוכות;
וזהו שאנו אומרים אחר נטילת לולב והקפותיו:
"למען דעת כל עמי הארץ,
כי ה' הוא האלקים אין עוד";
וכל זה מבואר בהתורה הזאת,
כמבואר לעיל באריכות.

ועדיין צריכין עינא רבא,
לבאר כל הפנונות של לולב על פי התורה הנ"ל באר היטב,
וה' יאיר עינינו בתורתו,
שנובה להבין דבריו ורמוזותיו הנזכרים והנפלאים.



בקרוב!



עימוד
מרווח ומאיד עיניים

מזגה ומפוסק
ע"פ דפוס תקפ"א
שחדפים מוהרנ"ת

מסודר
בתבנית 'משנה סדורה'

850
עמודים

לתרומות
הנצחות
והקדשות

054-853-7200

psoklip@gmail.com

ליקוטי תפילות

על תורה לג

רבוץ עֲלֵמִין אַנְתָּ הוּא חַד וְלֹא בְחֻשְׁבֹן, אַנְתָּ הוּא עֲלֵאָה
עַל כָּל עֲלֵאִין סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, לִית מַחְשְׁבָה
תְּפִיסָה בְּךָ כָּלֵל, אַנְתָּ הוּא מְמַלָּא כָּל עֲלֵמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלֵמִין
וְלִית אַתְר פְּנוּי מִנְךָ כָּלֵל, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ. וּמְלֻכוּתְךָ
בְּכָל מְשָׁלָה. וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּלֵם, כָּל צָבָא מֵעֵלָה וְכָל צָבָא
מִמָּטָה, כָּל הַהִיכָלִין וְהַמְּדִרְגוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, וְכָל הַמְּדִרְגוֹת
וְהַהִיכָלִין שֶׁל הַטְּמֵאָה וְהַסְּטָרָא אַחְרָא. וְאַפְלוּ בְּעֶשֶׂר כְּתָרִין
דְּמִסְאָבוּתָא, מְלַבֵּשׁ חַיּוֹתְךָ יִתְבָּרֵךְ לְעַד וּלְנִצְחַ נְצָחִים, וְאִין
שׁוּם סְטָרָא אַחְרָא וְקִלְפָה וְטְמֵאָה בְּעוֹלָם שְׁלֵא יִהְיֶה מְלַבֵּשׁ
בְּהֵם חַיּוֹתְךָ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּלֵם, וּמְבַלְעֵדִיךָ אִין
לָהֶם שׁוּם חַיּוֹת וְקִיּוּם כָּלֵל. וְאַפְלוּ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וּבְכָל
הַמְּדוֹת רָעוֹת וּבְכָל הַתְּאֵוֹת רָעוֹת, וְאַפְלוּ בְּכָל הָעֵבְרוֹת
וְהָאֶסּוּרִים שְׁבַתוֹרָה, מְלַבֵּשׁ וּמְסַתֵּר חַיּוֹתְךָ יִתְבָּרֵךְ, כִּי
מְלֻכוּתְךָ בְּכָל מְשָׁלָה:

על כן באתי לפניך, יהוה אלהי ואלהי אבותי, אדון כל, לחלות ולחנן פניך ולשטח כפי לרחמיך וחנינותיך, שתחנני בחסדיך הגדולים, ותשפיע עלי שכל ודעת ודקדושה וכה וגבורה מאתך, שאזכה להתגבר על יצרי הרע ולכופו להשתעבד לך באמת. ואזכה להכיר אותך ולהתקרב אליך בכל מקום, בין בטיבו בין בעקו חס ושלום, תמיד אתקרב אליך. ואזכה לקיים מקרא שכתוב: "ביהוה אהלל דבר באלהים אהלל דבר", ולהתדבק בך תמיד. ותזכני ותעזרני להכיר אותך ולהתקרב אליך באמת, ולשוב בתשובה שלמה לפניך ממקום שאני שם עכשו בעת הזאת. ואם בעונותי הרבים נפלתי למקום שנפלתי וירדתי למקום שירדתי, אף על פי כן אני מאמין באמונה שלמה, שגם במקומי שאני שם עכשו בעת הזאת, גם שם אתה נמצא, כי לית אתר פנוי מנך ובכל המקומות ממשלתך:

על כן חוס וחמל עלי ואל תסתור פניך ממני, אפלו במקומות הללו המגנים מאד, "גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך". מלא רחמים, "מעשי ידך אל תרף", אחז בי והוציאני מהרה מכל אלו המקומות השפלים והמגנים, ותעזרני לבקש אותך תמיד בכל המקומות שאני שם, ואזכה לקיים מקרא שכתוב:

"וּבִקְשֶׁתֶם מִנֶּשֶׁם אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וּמִצָּאתָ, כִּי תִדְרָשְׁנוּ בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ". וְתִהְיֶה נִמְצָא עִמִּי תָמִיד בְּכָל יְעַת, וְתִקְרַבְנִי אֵלֶיךָ בְּרַחֲמֶיךָ, אַף עַל פִּי שְׂאִינִי זֹכֶה לְדָרֵשׁ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ כְּרָאוּי, וְתִקְיִים מְקָרָא שְׂכָתוֹב: "נְדַרְשֶׁתִּי לְלֹא שָׂאֵלוּ, נִמְצָאתִי לְלֹא בְקִשְׁנִי, אָמַרְתִּי הִנֵּנִי הִנֵּנִי אֵל גּוֹי לֹא קָרָא בְשִׁמִּי, שְׂטַחְתִּי אֵלֶיךָ כִּפִּי, פִּרְשֶׁתִּי יָדַי כָּל הַיּוֹם, נִפְשִׁי כְּאֶרֶץ עֵינֶפֶה לְךָ סָלָה, אֵלֶיךָ נִשְׂאתִי אֶת עֵינַי הַיֹּשְׁבֵי בַשָּׁמַיִם, חָנְנוּ יְהוָה חָנְנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בּוֹז, כִּי שָׁחָה לְעַפָּר נַפְשֵׁנוּ דְבִקָּה לְאֶרֶץ בְּטִינָנוּ, דְבִקָּה לְעַפָּר נַפְשִׁי חֲיִנִי כְּדַבְּרֶיךָ, קוֹמָה עֲזָרְתָה לָנוּ וּפִדְנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ, חוֹשָׁה לְעֲזָרְתִּי אֲדַנִּי תִשׁוּעָתִי" וּמֵהָר לְחֻלְצֵנִי וְלִהְיוֹצִיאֵנִי מִכָּל אֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת הַמְּגַנְנִים וְהַמְּטַנְפִים וְהַנְּמוֹכִים וְהַמְּגַשְׁמִים מְאֹד, "אֵל תִּבְלַעֵנִי מִצוֹלָה וְאֵל תִּתְּאֵטֵר עָלַי בְּאֵר פִּיהָ", וּמֵהָר לְגֹאֲלֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ וְלִהְיוֹצִיאֵנִי וְלִהְעֲלוֹתֵנִי וְלִטְהַרְנִי מִכָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי לְפָנֶיךָ, עַל יָדַי כָּל הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, שְׂחַטָּאתִי וְשַׁעֲוִיתִי וְשִׁפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד בְּאִנְס וּבְרָצוֹן.

חֹם וְחַמַּל עָלַי וְתִשְׁפִיעַ עָלַי כַּח וּגְבוּרָה דְקַדְשָׁה, מִן הַכַּח וְהַגְּבוּרָה שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים אֲשֶׁר זָכוּ לַכַּף אֶת יִצְרָם, אֲשֶׁר הֵם דּוֹמִים לְמֵלֶאךָ יְהוָה צְבָאוֹת מִמֶּשׁ

וְעָמְדוּ בְּנִסְיוֹנוֹת רַבּוֹת אֵין מִסְפָּר, וְכִבְּשׂוּ אֶת תְּאֵוֹתָם, וְכִפּוּ
 אֶת יִצְרָם תַּחֲתָם, עַד אֲשֶׁר נִשְׁבְּרוּ וּבִטְלוּ אֶת יִצְרָם לְגַמְרֵי,
 וְזָכוּ לְהִתְדַבֵּק בְּךָ בְּאַמֶּת בְּתַכְלִית הַמַּעֲלָה וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁאֵין
 שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו. וּבְזָכוֹתָם וְכֹחַם הַגָּדוֹל נִשְׁעַנְתִּי, שְׁתַּחֲסֵם
 וְתַחֲמַל עָלַי בְּזָכוֹתָם, וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי מִכֹּחַם וּגְבוּרָתָם, וְתַעֲזֹרְנִי
 שְׂאֵזְבָה גַם כֵּן לְכַף וּלְהַכְנִיעַ וּלְשִׁבֵר וּלְבַטֵּל אֶת יִצְרֵי הָרַע,
 שְׂאֵזְבָה לְשִׁבֵר וּלְבַטֵּל כָּל הַתְּאֵוֹת רָעוֹת וּמַדּוֹת רָעוֹת לְגַמְרֵי,
 וְלֹא יִשָּׂאֵר בִּי שׁוּם רָע כָּלֵל. וְאֵזְבָה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 לְפָנֶיךָ, בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, וְתַעֲזֹרְנִי שֶׁהָרַע שֶׁנֶּאֱחָז בִּי יִפֹּל
 וְיִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי, וְהַטּוֹב וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר בִּי
 וּבְמַדּוֹתַי, הַכֹּל יִתְבַרֵר וְיִתְגַּלֶּה וְיִתּוּסַף עָלָיו אֹר רַב מְלַעֲלָא,
 עַד שְׂאֵזְבָה לְגַלוֹת וּלְהֵאִיר כָּל הַטּוֹב שְׁבִי.

וְתִזְכְּנִי לַעֲלוֹת מִדְּרָגָא לְדְרָגָא בְּקַדְשָׁה גְדוֹלָה, עַד
 שְׂאֵזְבָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וּלְהִתְדַבֵּק בְּךָ וּבְהַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת, וְתִפְתַּח לִי אֹר הַדַּעַת שְׂאֵזְבָה
 לְהַכִּיר אוֹתְךָ וּלְהִתְדַבֵּק בְּךָ תָּמִיד בְּאַהֲבָה יִתְרָה, בְּאַהֲבָה
 רַבָּה וְאַהֲבַת עוֹלָם, בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה,
 וְתַמְעֵט הַצְּמִצּוּמִים וְהַלְבוּשִׁים וְהַמְסָכִים הַמְבַדִּילִים, וְתִזְכְּנִי

יִדְעַ וְלִהְכִיר אֹתְךָ בְּלִי צְמֻצוּמִים וְלְבוּשִׁים רַבִּים, וְתִקְרַבְנִי
 אֵלֶיךָ בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוֹל וּבְהִתְגַּלוֹת הַדַּעַת דְּקַדְשָׁה, מֵעַתָּה
 וְעַד עוֹלָם:

אָנָּה יְהוָה רַחֲמָן מָלֵא רַחֲמִים, פּוֹדֶה וּמַצִּיל, גּוֹאֵל חֹזֵק,
 חוֹשֵׁב מִחֻשְׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ גְּדַח, עֹמֵד עַל יְמִינִי
 וּסְמִכְנִי וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׁאֲזֹכָה לְכַף אֶת יִצְרִי לְהַשְׁתַּעֲבֹד לָךְ,
 וְאֲזֹכָה לְשִׁבְרִי וּלְבִטְלִי כָּל הַתְּאוֹת וְכָל הַמַּדּוֹת רְעוֹת שְׁנֵת־אֲחִזּוֹ
 בִּי, וְתִזְכְּנִי מֵעַתָּה לְיָמֵי טוֹב, וְאֲזֹכָה לְהַגְבִּיר הַיָּמִי טוֹב עַל הַיָּמִי
 רָע, לְהַכְנִיעַ וְלִהְשַׁפִּיל וּלְשִׁבְרִי וּלְבִטְלִי כָּל הַיָּמִי רָע תַּחַת הַיָּמִי
 טוֹב, וְאֲזֹכָה לְהַבִּין וְלִרְאוֹת וְלִמְצֹא וּלְגַלוֹת הַטּוֹב הַמְלַבֵּשׁ
 בְּיָמֵי רָע, וּלְבָרֵר הַטּוֹב מִן הָרָע, וְתַחֲוֹם וְתַחֲמַל עָלַי מֵעַתָּה,
 וְתַצִּילֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ תָּמִיד מִיָּמֵי רָע, שְׁלֵא יִהְיֶה לָּהֶם שׁוּם כַּחַ
 לְהִתְגַּבֵּר עָלַי חֵם וְשָׁלוֹם, כִּי בַעֲוֹנוֹתַי כָּבֹד עָבְרוּ עָלַי יָמֵי רָע
 הַרְבֵּה יוֹתֵר מִדֵּי, עַד אֲשֶׁר "כִּשְׁל כַח הַסֶּכֶל", חוֹם וְחַמַּל עָלַי
 מֵעַתָּה, וְהַצִּילֵנִי וּמְלִטֵנִי וּפְדֶה נַפְשִׁי מִן הַיָּמִי רָע, וְעֲזָרְנִי וְזַכְּנִי
 לְשִׁבְרִי וְלִהְכְנִיעַ וּלְבִטְלִי כָּל הַיָּמִי רָע תַּחַת הַיָּמִי טוֹב וְהַצִּילֵנִי
 מִכָּל רָע, מִכָּל מְכַשׁוֹל עֶזְרָה, וּמִכָּל הַתְּאוֹת וּמַדּוֹת רְעוֹת. וְאֲזֹכָה
 לְקַדְּשׁ עֲצָמֵי בְּמִתָּר לִי בְּקַדְשָׁה גְּדוֹלָה, וְאֲזֹכָה מֵעַתָּה שְׁיִהְיוּ כָּל
 יָמֵי טוֹבִים, וְאֲבַלָּה יָמֵי בְּטוֹב הָאֲמֵתִי, וּשְׁנוֹתַי בְּנַעַם הָעֲלִיוֹן,

שְׂאִיזְכָּה לְעֶסֶק כָּל יְמֵי בְעַבְדוֹתֶיךָ וּבְתוֹרֶתֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלֹהֵת־דְּבַק
וְלֹהֵכָלֵל בְּךָ בְּיִרְאָה וְאַהֲבָה גְדוֹלָה בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאַזְכָּה לְקַיֵּם מִקְרָא שְׁכַת־יֹב: "סוֹר מֵרַע וַעֲשֵׂה טוֹב
בִּקְשׁ שָׁלוֹם וְרַדְפֵהוּ" וְאַזְכָּה לְבַקֵּשׁ שָׁלוֹם תָּמִיד,
שְׁיִהְיֶה לִּי שָׁלוֹם בְּמַדוּתִי וּבְמֵאוּרְעוּתִי, שְׁתָּמִיד אֶמְצָא הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל זְמַן וּבְכָל אָדָם. וְתִזְכְּנִי תָּמִיד שְׂאִיזְכָּה
רוֹדֵף שָׁלוֹם, לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ
וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאִיזְכָּה
בְּכָלל הָעוֹשִׂים שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמַיִם:

וְתִזְכְּנִי לְעֶסֶק בְּתוֹרֶתֶיךָ הַקְּדוֹשָׁה תָּמִיד, וְעַל יְדֵי זֶה
תִּקְרַבְנִי בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר אֶל הַשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שְׁכַת־יֹב:
"דְּרַכְיָה דְרַכֵּי נְעִים וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם" וְתַעֲזְרֵנִי לְקַיֵּם אֶת
כָּל דְּבָרֵי תוֹרֶתֶיךָ בְּאַהֲבָה, וְאַזְכָּה לְקַיֵּם כָּל הַתְּרֵי"ג מִצְוֹת
דְּאוּרֵייתָא וְכָל הַמִּצְוֹת דְּרַבָּנָן, עִם כָּל עֲנִיּוּתָם הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם
וְעִם כָּל פְּרִטְיָהֶם וְדְקוּקִיָּהֶם, וְאַפִּילוּ הַמִּצְוֹת שְׂאִי אֶפְשָׁר
לְכָל אָדָם לְקַיֵּם עִכְשָׁיו, תִּזְכְּנִי לְלַמֵּד וְלַהֲגוֹת בָּהֶם, וּלְקַיֵּם
בְּרוּחַנִיּוֹת עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, וְעַל יְדֵי כָּלִלְיוֹת שֶׁל עַמְּךָ

ישראל, על ידי עצם האהבה והשלום שיהיה בין כל ישראל עמך, ואהיה נכלל בתוכם בכלליות גדול, עד שנהיה אנחנו כלנו בני ישראל עמך הקדוש נחשבים כאיש אחד:

וְתַעֲלֶה אותי מעלה מעלה חיש קל מהרה, עד שאזכה להיות כלו [כלי] טוב באמת, עד שאזכה ברחמיך ובכחך הגדול ובכח הצדיקים האמתיים, לגלות ולהאיר ולמצא, הטוב הכבוש ונסתר בין כל הרשעים ואפלו בין העכו"ם, עד שאפלו כשאר דבר עם העכו"ם והרשעים, או כשאר אה מדותיהם הרעות, או כשאהיה מכרח לעסק באיזה עסק, או משא ומתן עם העכו"ם והרשעים, אזכה תמיד למצא ולגלות חיות אלהות השוכן ונסתר בקרבם, בכל לשונות הגוים ובכל מדותיהם הרעות. ותעזרני שתכף כשאר דבר או אהיה עוסק עמהם, יפל הרע לפני והטוב והקדשה השוכן שם, יתגלה ויאיר באור גדול. ויהיו נתגליו אותיות התורה המלבשין שם, שהם מחיין כל הדברים שבעולם, והאותיות יהיו בולטות ומצטרפות, ויתוסף עליהם אור רב מלעלא, עד שנוזכה ללקט ולברר אותיות התורה הקדושה, מכל לשונות העכו"ם ומכל מדותיהם הרעות, ולבנות מהם בנינים שלמים דקדשה, ויקים מקרא שכתוב: "בִּרְכוּ יְהוָה מִלְּאֲכָיו, גְּבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְבָרוֹ, לְשִׁמְעַע בְּקוֹל

דְּבָרוּ, בְּרַכּוּ יְהוָה כָּל צְבָאוֹ מְשָׁרְתָיו עוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ, בְּרַכּוּ יְהוָה
כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת מְמַשְׁלָתוֹ בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת יְהוָה":

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יִדְעָתָ כִּי לֹא הָיָה עוֹלָה עַל דַּעְתִּי
לְבַקֵּשׁ כָּל אֱלֹה מְלִפְנֵיךָ, כִּי אֵף עַל פִּי שְׂאִינִי יוֹדַע כָּל
הַתְּרַחֲקוּתִי מִמֶּךָ, אֲבָל אֶפִּילוֹ לְפִי מְעַט יִדְעֵתִי מֵהַתְּרַחֲקוּתִי
מִמֶּךָ, גַּם כֵּן לֹא הָיָה עוֹלָה עַל דַּעְתִּי לְבַקֵּשׁ עַל מְעַט מֵאֱלֹה.
אֵךְ אַתָּה יְהוָה יִדְעָתָ אֶת לְבָבִי, כִּי כָּל דְּבָרֵי תַחֲנוּתִי וּבִקְשׁוֹתִי
וְכָל תְּקוּנֹתִי וּמְבַטְחֵי עַדְיֹן, הוּא רַק עַל זְכוּת וְכַח הַצְּדִיקִים
הָאֱמִתִּיִּים, אֲשֶׁר אָנוּ חוֹסִים בְּצֶל כְּנַפְיָהֶם. עַל כֵּן עָלִיָּהֶם אָנִי
נִשְׁעָן לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ כָּל אֱלֹה, כִּי כַחַם הַגָּדוֹל מִסְפִּיק אֶפְלוֹ עָלַי,
אֶפְלוֹ בְּהַתְּרַחֲקוּתִי הָעָצוֹם מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, אֵף עַל פִּי
כֵּן בְּכַחַם הַגָּדוֹל אֲנִי בְּטוּחַ וְנִשְׁעָן וְנִסְמָךְ וְנֶאֱחָז, שְׁעַדְיֹן יֵשׁ לִי
תְּקוּהָ לְזְכוּת לְכָל מָה שֶׁבִּקְשָׁתִי מְלִפְנֵיךָ, וְיֹתֵר וְיֹתֵר מְזוּהָ. כִּי
רַחֲמֶיךָ לֹא כָלִים וְזְכוּת וְכַח וּגְבוּרַת כָּל הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּים
אֵינֻ נִפְסָק לְעוֹלָם, וְאֵין שׁוּם סִטְרָא דְּמִסְאַבָּא שְׁתּוּכַל לְעַמּוֹד
נֶגְדַ קְדֻשָּׁתָם וּמַעֲלָתָם וּגְבָהָם וְתַקְפָּם וְחִזְקָם וְכַחַם וּגְבוּרַתָם
וְזְכוּתָם. וְכַחַם הַגָּדוֹל יַעֲזֹר וַיִּגַן וַיּוֹשִׁיעַ לָנוּ וּלְכָל הַחוֹסִים בָּהֶם,
כִּי גְדוּלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם, וְהֵם נִקְרָאִים
חַיִּים תָּמִיד.

וְתֹכְנִי לְהִיּוֹת רָגִיל בְּיוֹתֵר לָבוֹא עַל צִיּוֹן קְבָרֵיהֶם
הַקְדוּשִׁים, וְלִהְשֹׁטֵחַ שָׁם, וּלְפָרֵשׁ שִׁחְתִּי
לְפָנֵיהֶם בְּאַמֶּת, כְּאֵלוֹ הָיוּ בְּחַיִּים חַיּוֹתָם וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאַזְכָּה
לְעוֹרֵר רַחֲמֵי לִבָּם עָלַי וְיִהְיוּ וְיִכְמְרוּ רַחֲמֵיהֶם עָלַי, אֲשֶׁר אָנִי
כְּלוּא וְסָגוּר כָּל כֶּךָ שָׁנִים בְּמִקּוֹמוֹת כְּאֵלוֹ הָרַחֲוִקִים מִמֶּךָ,
כְּאֲשֶׁר הֵם יוֹדְעִים בְּבִרְוֵר כָּל עֲנִינֵינוּ וּמַהוֹתֵנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם
הָעוֹבֵר מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, וְהֵם יוֹדְעִים עֲצָם הָרַחֲמָנוּת שֶׁיֵּשׁ
עַל הָאָדָם הָעוֹבֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה "כְּאוֹרֵחַ נְטָה לְלוֹן", וְאֵינוּ חוֹשֵׁב
עַל אַחֲרִיתוֹ, מִה יַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם הָעוֹמֵד וְהַקָּיִם לְעַד וּלְנִצָּח
נְצָחִים, מָרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, הַגּוֹף שְׁלָךְ וְהַנְּשָׁמָה שְׁלָךְ חוֹסָה
עַל עַמְלָךְ וְעֵשֶׂה לְמַעַן שְׁמָךְ, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי יְשׁוּעָה שְׁלִמָה
וְאַמִּיתִית:

וְזַכְּנִי לְהִתְדַבֵּק בְּךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת, וְלִהְכִיר אֶהְבְּתְךָ הַגְּדוּלָה
שֶׁאַתָּה אוֹהֵב אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשׁ, אֲשֶׁר
בְּחִרְתָּ בָנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת וְקִדְשָׁתָנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר בָּהֶם מְלַבֵּשׁ אֶהְבְּתְךָ הַגְּדוּלָה, אֲשֶׁר אַתָּה
אוֹהֵב אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, אֶהְבָּה אֲמַתִּית אֶהְבָּה וְחִמְלָה שְׂאִין
לָהּ קֶץ וְתִכְלִית, אֲשֶׁר מֵאֶהְבְּתְךָ הַגְּדוּלָה וּמִחִמְלָתְךָ הָאֲמַתִּית
עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְדוּשׁ, צְמַצְמַת אֱלֹהוּתְךָ כְּבִיכּוֹל, וְהַלְבִּשְׁתָּ

אֶהְבֶּתְךָ בְּהַתּוֹרָה וּמִצּוֹת הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ בְּאַהֲבָה,
עַל יְדֵי מֹשֶׁה נְבִיאְךָ נֶאֱמַן בֵּיתְךָ, אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא
שְׂעוֹר וְצִמְצוּם הַקְּדוּשׁ, כִּדֵּי שְׁנוּזָה עַל יְדֵי זֶה לְהַכִּיר אוֹתְךָ
וּלְהַשְׁיג אוֹתְךָ וּלְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת בִּירְאָה וְאַהֲבָה. חוּם וְחֲנֻנִי וְזַכְּנִי
לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתֶיךָ בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה, וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
שְׂאֻזָּה לְהַשְׁיג וּלְהַבִּין אֹר הָאֱהָבָה שְׂבִדְעַת, שֶׁהוּא סִתְרֵי
תּוֹרָה, שֶׁהִיא אֹרֵיטָא דְעֵתִיקָא סְתִימָא דְעֵתִידָא לְאַתְגְּלִיא
לְעֵתִיד לָבוֹא, שֶׁהִיא הָאֱהָבָה הַגְּדוּלָה שֶׁהָיָה בֵּינְךָ וּבֵין יִשְׂרָאֵל
עַמְּךָ קֹדֶם שְׂבִרְאֵת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר הָאֱהָבָה הַזֹּאת הִיא לְמַעַלָּה
מִהַזְּמַן וְהַמְּדוּת וְהַיָּמִים, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיג אֹר הָאֱהָבָה
הַזֹּאת כִּי אִם עַל יְדֵי צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים הַכּוֹפִים אֶת יִצְרָם,
וּמַבְטְלִים כָּל הַתְּאוֹת וְהַמְּדוּת רְעוֹת בְּתַכְלִית הַבְּטוּל וּלְבָם
בְּרִשׁוֹתָם:

אָבִינוּ מִלְכֵנוּ, עֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ לְהִתְקַרֵּב וּלְהִתְדַבֵּק
וּלְהַכְלִיל בְּהַצְדִּיק הָאֱמֶת הַזֶּה, אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ הַכַּחַ
הַזֶּה, לְהַכְנִים וּלְהַאִיר גַּם בָּנוּ אֹר הָאֱהָבָה הַזֹּאת שְׂבִדְעַת,
וְתַחֲנֻנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתַעֲזָרְנִי, שְׂאֻזָּה גַם כֵּן בְּזָכוֹתָו וְכַחוֹ
לְכַף וּלְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת יִצְרֵי הָרָע, וּלְסַלֵּק וּלְבַטֵּל
מִמֶּנִּי כָּל הַתְּאוֹת וְכָל הַמְּדוּת רְעוֹת וַיְהִי לְבִי בְּרִשׁוֹתֵי תָמִיד,

וְאֶקְיֹשֶׁר כָּל הַמִּדּוֹת וְהַיָּמִים שְׂבִלְבֵי אֵל הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ. וְכִמּוֹ
 שְׂבִיחַ הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ הַמְשַׁרְשׁ בְּנוֹ, אָנוּ יוֹדְעִים שְׂמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדָךְ, עַד אֲשֶׁר כָּפִי מְעַט הַתְּנוּצָצוֹת הַדַּעַת שְׂמֵתְנוּצִין
 בְּנוֹ מִגְדֻלְתְּךָ וְרוֹמְמוֹתְךָ וְיַחְוִדְךָ וְאַחֲדוּתְךָ וּמְשִׁלְתְּךָ, הָיוּ
 מִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי כָּל הַתְּאוֹת וְכָל הַמִּדּוֹת רְעוֹת כְּלָם, וְלֹא
 הָיָה אֶפְשָׁר לָנוּ לְהָרִים אֶת יְדֵינוּ וְאֶת רַגְלֵינוּ בְּלַעְדֶּיךָ, בֵּין
 תַּעֲזֹרְנוּ שְׂנוּזָכָה לְקִישֶׁר אֶת הַלֵּב וּמִדּוֹתָיו אֵל הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ
 הַזֶּה, וְיִהְיֶה לְבִי בְּרִשׁוֹתֶי, עַד שְׂאֻזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ לְשִׁבְרֵי וְלִסְלִק
 וְלִבְטָל מִמֶּנִּי כָּל הַתְּאוֹת וְכָל הַמִּדּוֹת רְעוֹת, וְיִהְיֶה נִכְלָל הַלֵּב
 וּמִדּוֹתָיו הַטּוֹבִים בְּהַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ, וְיִקְבַּל לְבִי וּמִדּוֹתַי מֵאוֹר
 הָאֱהָבָה שְׂבִדַּעַת, עַד שְׂאֻזְכָּה גַם בְּזִמְן וּבְיָמִים וּבַמִּדּוֹת, לְהַשְׁיִיג
 וְלְהַבִּין וְלִטְעַם טַעַם אוֹר הַגְּנוּז, שֶׁהוּא אוֹר הָאֱהָבָה שְׂבִדַּעַת.
 וְאֻזְכָּה לְהַבִּין וְלְהַשְׁיִיג סְתָרֵי תוֹרָה אֱמִתִּיִּים, וְתוֹכְנֵי וְתַעֲזֹרְנֵי
 לְעֵלוֹת בְּכָל פַּעַם לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ וְאֵל תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה וְאֵל
 הַשְּׁלוֹם, בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאֻזְכָּה תָּמִיד לְהַשְׁיִיג
 סְתָרֵי תוֹרָה הַגְּבוּהִים יוֹתֵר:

וְזִכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים שְׂחִיתְנָלָה לָנוּ הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה
 וְהַצְּדִיקִים הַגְּנוּזִים, וְאִם אֲמַנָּם אֵין הָעוֹלָם כְּדָאֵי
 עֲכָשׁוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּאוֹר הַגְּנוּז הַזֶּה, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה

והצדיקים הגנוזים, אף על פי כן תעשה עמנו לפנים משורת הדין, ותעזר רחמיך וחסדיך האמתיים עלינו, ותעזרנו בטובותיך וחסנותיך הגדולים, שנזכרה שיתגלו לנו ברחמיך הרבים, הצדיקים הגנוזים והתורה הגנוזה.

כי אתה ידעת יהוה אלהינו, שאין לנו עכשו שום סמיכה ותקוה כי אם על ידי הצדיקים הגנוזים והתורה הגנוזה, כי הם לבדם מגנים עלינו עכשו בעמק הגלות המר הזה, בעוקבא דמשיחא, חוסה עלינו ברחמיך, יהמו מעיך עלינו, ועזרנו לכבש את יצרנו, לסור מרע לגמרי כרצונך הטוב, ולעשות הטוב בעיניך תמיד, עד שנזכרה להנות ולטעם גם בעולם הזה מאור הגנוז וצפון וזרוע לצדיקים, כמו שכתוב: "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה" וכתוב: "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו", ותמשיך שלום על עמך ישראל לעולם, ותבטל כל מיני מחלקת מן העולם עד אשר על ידי רבוי השלום ימשכו ויתקרבו כל הרחוקים לעבודתך וליראתך באמת, אפלו הרחוקים מן הקדשה מאד מאד בתכלית הרחוק, אפלו המשקעים והמלכלכים בכל מיני תועבות וטנופים ולכלוכים, כלם יתעזרו באמת וישובו אליך ממקום שהם על ידי כח הצדיקים האמתיים, העוסקים

תמיד לגלות אלהותך ולפרסם אדנותך על כל באי עולם,
 ולעשות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, ותמשיך גם
 עתה בעולם הזה השלום הנפלא שאתה עתיד לגלות לעתיד
 לבוא, כמו שכתוב: "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירכץ ועגל
 וכפיר ומריא יחדו ונער קטן נהג בם לא ירעו ולא ישחיתו
 בכל הר קדשי כי מלאה הארץ ידעה את יהוה כמים לים
 מכסים" ותקיים מקרא שכתוב: "בורא ניב שפתים, שלום
 שלום לרחוק ולקרוב אמר יהוה ורפאתיו שלום רב לאוהבי
 תורתך ואין למו מכשול יהוה עז לעמו יתן, יהוה יברך את
 עמו בשלום" אמן נצח סלה ועד.



"דברי רבנו זכרוננו לברכה, הם עמקים ורחבים מאד.

ובכל תורה ותורה יש כמה וכמה הקדמות וענינים וחדושים נפלאים,

**ובכל החדושים שהשם יתברך פקח עיני
לחדש בהם, כלם
קשורים ומהדקים
בקשרים הרבה
בדבריו הנוראים
והקדושים.**



ובכל מקום שמתרחב הדרוש והחדוש שחדשתי בעזרת ה' יתברך,

**בכלם צריכין לחזור בכל פעם לכל חלקי התורה
שגלה רבנו זכרוננו לברכה,**

שכלולה מחלקים ופרטים הרבה מאד"

(הקדמת ליקוטי הלכות)

בשם ה'
נעשה
ונצליח

עשי"ן

עמ"י

לפנימי הלכות על תורה ל"ג

הלכות יום טוב ב
הלכות חנוכה ג
הלכות פורים ד
הלכות הלואה ה

באדיבות הוצאת
קרן ר' ישראל דב אודסר זצ"ל
להדפסת והפצת
ספרי רבי נחמן מברסלב זיע"א
פעיה"ק ירושלים תובב"א

ויש אהבה שהיא למעלה מהזמן והמדות, הינו אהבה שבדעת, שהיא האהבה שהיה בין ישראל לאביהם שבשמים בעת שהיו עדין בכח בדתו בכיכול, שאי אפשר לנו להשיג אור האהבה שבדעת וכו' ע"ג שם. וכל אדם יכול למעם אור האהבה הזאת אפלו עכשו בזמן ובמדות, כשמשקשר לבו לדעתו וכו' ע"ג שם כל זה היטב.

ב והנה בימי החל יש שליטה לימי הרע, ועל-כן צריכין אז לעשות כל המלאכות שהם בחינת בועת אפיך תאכל לחם², וכל העבודות והמלאכות שישיראל עושין בימי החל שאז שולטין הימי רע בלם הם בחינת תקונים וברורים כדי ללבוש ולברר ולהוציא הטוב והקדשה המלבש שם, כי גם בתוך הימי רע מלבש טוב וקדשה כנ"ל, רק שהוא נסתר שם בכמה לבושים כנ"ל, על-כן צריכין כמה יגיעות ועבודות ומלאכות קדם שמוציאין ומבררין ומגלן הטוב שבהם, שזהו בחינת כל המלאכות שבני ישראל עושין בימי החל שבהם שולטין הימי רע, כי זה ידוע שכל המלאכות שישיראל עושין בימי החל בלם הם ברורים ותקונים לברר ולהוציא הטוב מן הרע וכנ"ל. ועל-כן בשבת יום טוב שהם בחינת ימי טוב ואין לימי רע שום שליטה בהם על-כן אז אסור לעשות שום מלאכה, כי אז נתגלה הטוב בעצמו ואין צריכין לברר, וכשעושין מלאכה פאלו נותנין שליטה עכשו חס ושלוש לימי רע ששם צריכין ברור, כי עכשו נתגלה הטוב בעצמו שאין שם ברור כלל. אבל אף-על-פי-כן עדין יש הפרש בין שבת יום טוב, כי בשבת אין צריכין שום עשייה ועבודה כלל על-כן כל המלאכות אסורים בשבת, כי שבת היא בחינת למעלה מהזמן למעלה מהימים והמדות, בבחינת וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים¹ - ששבת היא מברך ומקדש ומרום מכל הימים והזמנים, כי שבת היא למעלה מהזמן בחינת עולם הבא שהוא בלו שבת שהיא למעלה מהזמן, ואזי בשבת נתגלה אור האהבה שבדעת שהוא אוריתא דעתיקא סתימאה⁴ שהיא בחינת ענג שבת בחינת אז תתענג על ה' פ" - על ה' דיקא² כמו שכתב רבנו ג"י במקום אחר (סי' מט), ועל-כן בשבת אסורים כל המלאכות, כי שם היא שביטה לגמרי מכל וכל. אבל יום טוב הוא יום טוב ממש,

ד ועל-כן יש דעות שמקצה אף-על-פי שמתר בשבת אסור ביום טוב, דהינו פרות המקצים שבשבת אין צריך הזמנה אבל ביום טוב צריך הזמנה - שצריך לומר מכאן וכו'⁶, כי זה ידוע שבמקום שצריך לגרש הסטרא אחרא ולהזמין הקדשה שם צריכין הזמנה בפה, כמו שכתוב בזהר³ ובכתבים¹ שעל-כן צריכין לומר קדם ברפת המזון הב לן ונברך¹ ע"ג שם, ועל-כן ביום טוב שצריכין לקרות הקדשה לשם בחינת מקרא קדש - ולהכניע הרע של שאר המלכיות של האמות שהם סטרא אחרא - על-כן אכילת יום טוב צריך הזמנה בפה דוקא כדי לגרש הסטרא אחרא ולהזמין הקדשה שם, אבל שבת קדוש מאלו ואין שום אחיזה לסטרא אחרא כלל כי היא בחינת עלמא דאתי² כנ"ל - על-כן אין צריך הזמנה כנ"ל.

הלכות יום טוב

הלכה ב

ביום טוב אסורין כל המלאכות חוץ אכל נפש, ואין בין יום טוב לשבת רק אכל נפש בלבד (ביצה לו:), כמו שכתוב⁷ אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם - על-פי המאמר מי האיש החפץ חיים (סי' לג), ע"ג שם היטב כל המאמר.

א והנה יש שני מיני ימים - ימי טוב וימי רע, כמו שכתוב ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה וכו', הינו שצריך להסתפל היטב בתוך הימי רע ואז ימצא שם גם-כן את ה' יתברך כי מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מניה³, ואפלו בכל לשונות הגוים ובכל המדרגות התחתונות יכולין למצא אלקותו יתברך שם, כי בלם מקבלין חיות ממנו יתברך כמו שכתוב ואתה מחיה את בלם, רק שהחיות היא בצמצום גדול כדי חיונו לבד, והצדיק שכופה את יצרו הוא יכול למצא אלקותו יתברך אפלו בלשונות הגוים וכו', וע"ג שם היטב. ועל-ידי זה זוכה לאור האהבה שבדעת, כי יש שני מיני אהבות, אחת - אהבה שהיא בימים,

1. תביא לנו [כוס] ונברך. 2. עולם הבא. 3. ואין מקום שפנוי ממנו. 4. התורה שנמשכת מבחינת העתיק הסתום. 5. עיין אורח חיים סימן תל"ח סעיף 7. 6. בלל קפו: 7. ליקוטי תורה להאר"ל עקב. 8. שמות יב, טו. 9. בראשית ג, יט. 10. ערצית לליל שבת. 11. עיין זוהר בהעלותך קנב. 12. ישעיה נח, יד. 13. עיין זוהר ימרו פת.

אכל לשבע נפשו בחינת והשביע בצחצחות נפשך, הינו שיהיה המאכל בבחינת ענג שבת לזכות על ידו לאור האהבה שבדעת כמו על-ידי ענג שבת שהוא אכילת שבת. וכמו שבימי החל צריכין לעשות כל המלאכות כדי לברר ולהוציא הטוב מן הרע, כמו כן ביום טוב אף-על-פי שנתגלה הטוב ואין צריך לברר ועל-כן אסורין המלאכות, אף-על-פי-כן עדין צריכין לעשות מלאכת אכל נפש כדי לתקנו ולקשרו לאור האהבה שבדעת שהוא בחינת ענג שבת שהוא למעלה מהזמן למעלה מהימים כנ"ל.

בחינת ימי טוב הנ"ל, ועל-כן אף-על-פי שאין לימי רע שליטה אז פי הם ימי טוב ועל-כן אסורים המלאכות ביום טוב כי אין ברור אז כנ"ל, אף-על-פי-כן עדין צריכין איזה עשיות ועבודות ביום טוב, דהינו שצריכין לקשר הימים והמדות לבחינת אור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהזמן, כי ביום טוב אין נתגלה רק בחינת ימי טוב, אבל עדין צריכין עבודות ועשיות כדי לקשר הימים והמדות לאור האהבה שבדעת כדי למעם טעם אור האהבה שבדעת בתוך הימים והמדות כנ"ל, ועל-כן יש מלאכות שצריכים לעשות ביום טוב, והם מלאכת אכל נפש שהתירה תורה ביום טוב.

ועל-כן אפלו במלאכת אכל נפש אין מתרים כל המלאכות, כי קצירה וטחינה וסחיטה וכו' אסורים אף-על-פי שהם מלאכת אכל נפש, כי בודאי שאר מלאכות שהם בחינת ברורים ממש, כגון קצירה וטחינה - אסורים אפלו באכל נפש, כי ברורים דהינו לברר הטוב מהרע זה אסור ביום טוב כנ"ל, ואין התר רק אפיה ובשול וכיוצא בזה שהם באים רק לתקן האכל ולגלות טעמו, כי כבר נגמר ונתברר המאכל לגמרי רק שצריכין אפיה ובשול לתקנו ולגלות טעמו הטוב שאינו נרגש קדם הבשול, והטעם - הוא התענוג, שהוא בא מבחינת אהבה בתענוגים כנ"ל, ועל-כן עושין זאת ביום טוב - שאופין ומבשלין לתקן המאכל ולגלות טעמו הטוב כדי לקשרו ולהעלותו לשרשו דהינו לשרש האהבה שהוא בחינת אור האהבה שבדעת כנ"ל. וזה שקוראו הפתוב אכל נפש, כמו שכתוב אך אשר יאכל לכל נפש - ולא כתב סתם אשר יאכל, ודקדק הכתוב לכל נפש דיקא, בחינת אכילת הנפש שהיא בחינת צדיק אכל לשבע נפשו בחינת והשביע בצחצחות נפשך שהיו בחינת ענג שבת, וזה התר ביום טוב לעשות כדי שיהיה נעשה אכל נפש - לקשרו ולהעלותו לבחינת ענג שבת וכו' כנ"ל.

כי צדיק אכל לשבע נפשו^א, ואכילת הצדיק היא יקרה מאד מאד, ואכילתו שהוא אוכל לשבע נפשו היא בבחינת והשביע בצחצחות נפשך^ב כמו שכתב רבנו נ"י במקום אחר (ס' ה תנינא), נמצא שהצדיק מתענג באכילתו מאור האהבה שבדעת שהיא בחינת אורות הצחצחות שהם למעלה מהימים והמדות פידוע^ג, כי על הצדיק נאמר והתענג על ה'^ד - שהוא זוכה לבחינת ענג שבת הנ"ל, כי הצדיק הוא מגלה ומוצא אלקותו ויתברך בכל הדברים גשמיים ואפלו בלשונות הגויים וכו' כנ"ל ועל-ידי זה זוכה לאור האהבה שבדעת כנ"ל (וכמבואר שם כמאמר הנ"ל עיי"ש). והנה הטעם והתענוג של האכילה שרשו מהאהבה שפקדשה, בבחינת אהבה בתענוגים^ה - שפכל התענוגים יש שם בחינת אהבה שהיא שרשם, והצדיק האוכל לשבע נפשו דקדשה הוא מקשר עצמו לשרש התענוג שהוא אהבה שפקדשה, ולא זו אף זו, כי גם הוא עולה ומקשר לשרש האהבה דהינו לאור האהבה שבדעת, שזהו בחינת והשביע בצחצחות נפשך כנ"ל. וזהו בחינת אכילת שבת שהיא ענג שבת שעל זה נאמר אז התענוג על ה', הינו שעל-ידי אכילת שבת מתענוגין על ה' כפיכול - שעולין ומתענוגין מאור האהבה שבדעת.

וזה שאמרו רז"ל על פסוק זה אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם, ודרשו רז"ל (ביצה כא:) לכם - ולא לכלבים, לכם - ולא לעכו"ם, הינו למעט ההפך מאכל נפש שהוא בחינת והפליבים עזי נפש לא ידעו שבעה' - הפך צדיק אכל לשבע נפשו, וכן אכילת עכו"ם היא גם-כן ממש בבחינת והפליבים עזי נפש, כי אף הוא ככלב, כי הם משקעים בכל התאוות, ואכילתם במטמאה, ולא התר ביום

ובשבת נעשה זה מחמת קדשת שבת בעצמו, כי שבת היא למעלה מהזמן וכו' כנ"ל, אבל ביום טוב שהוא בזמן בחינת ימי טוב על-כן צריכין אז לעשות עבודות כדי להתקשר לאור האהבה שבדעת לבחינת ענג שבת, ועל-כן צריכין לעשות ביום טוב מלאכת אכל נפש, כדי לתקן המאכל שיהיה בבחינת אכל נפש - אכל נפש דיקא, בחינת צדיק

א. משלי יג, כה. ב. ישעיה נח, יא. ג. עיין שער ההקדמות שער א הקדמה ו. ד. מהילים לו, ד. ה. שיר השירים ו, ז. ו. אורח חיים סימן תכה סעיף ג. ז. ישעיה נח, יא.



טוב רק אכילת ישראל, כי אכילת ישראל בפרט בשבת ויום טוב - היא קדש, כי יש להם כמה קדשות ומצוות וברכות באכילתם, כי כל ישראל הם בחינת צדיקים כמו שכתוב (ישעיה ס, כא) ועמך ישראל כלם צדיקים, ואכילתם היא בקדשה בבחינת צדיק אכל לשבע נפשו וכו' פנ"ל, ועל-כן להם לבר התר מלאכת אכל נפש ביום טוב, כדי לתקנו ולקשרו לשרשו לזכות לאור האהבה שפדעת וכו' פנ"ל.

ג וזה בחינת ערויב תבשילין. כי צרכי שבת נעשים ביום טוב מדאורייתא¹, אך הערויב תבשילין הוא כדי שלא ישבח את השבת ויברר מנה יפה לשבת, כי צרכי שבת ראויים שיהיו נעשים ביום טוב, כי כל מלאכת אכל נפש התר ביום טוב כדי להעלותו לבחינת ענג שבת הנ"ל, ועל-כן בודאי מתר צרכי שבת ביום טוב, כי הם ענג שבת שמלאכה כזו מתר ביום טוב פנ"ל, אך חכמינו ז"ל תקנו ערויב תבשילין כדי שלא ישבח את השבת, כי מחמת שטרוד בצרכי יום טוב יוכל לשבח את השבת, הינו מחמת שטרוד במלאכת אכל נפש של יום טוב שהיא כדי להעלותו לבחינת אהבה שפדעת על-כן יוכל לשבח את השבת מאחר שזוכה גם עתה ביום טוב לענג שבת פנ"ל, על-כן תקנו ערויב תבשילין כדי ששכר ויברר מנה יפה לשבת², כי באמת אף-על-פי-כן שבת חשוב בודאי יותר מיום טוב, כי אז היא שכיחה לגמרי, כי אז נתגלה מעצמו אור האהבה שפדעת פנ"ל.

הלכה ג

ענין קדשת יום טוב שאסורין בו כל המלאכות כלם, אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה וכו' - על-פי המאמר תקעו-ג המתחיל אף-על-פי שתוקחה היא דבר גדול וכו' (סי' יב תנינא) ענין שם.

ואיתא שם שעקר התפלה הוא רחמים ותחנונים, ורחמים תלוי בדעת וכו'. ובשהסמרא אחר² יונקת מן הרחמנות או נתקלקל הרחמנות ונעשה אכזריות ונפגם הדעת וכו', ואז בא מזה תאות נאוף חס ושלום, כי תלת מחין³

הם שלש מחצות פרוסות בפני תאוה זו, ועל-כן כשהדעת נפגם מתגבר תאוה זו חס ושלום, ואז התפלה בבחינת דין, כי שלש תפלות כנגד שלשה מיני רחמנות הנ"ל שלשה מחין הנ"ל וכו'. ואז כשהתפלה בבחינת דין חס ושלום אזי הסמרא אחר יונקת ממנה, ואז צריכין בעל כח גדול שיתפלל תפלה בבחינת דין, ואז כשהסמרא אחר רוצה לבלע זאת התפלה של הבעל כח שהיא בבחינת דין אזי זאת התפלה היא עומדת לו בצוארו בבחינת בצוארו ילין עו וכו', ועל-ידי זה הוא מברך למן הקאות בחינת חיל בלע ויקאנו - שמקיא ומוציא מעצמו כל הקדשות והדעת והרחמנות והתפלות שבלע, אף גם עצמות חיותו היא מברך להוציא בבחינת מבטנו יורישנו אל וכו' וכו', כמו פינחס שהתפלל תפלה בבחינת דין בעת שהיה מעשה זמרי בחינת ועמד פינחס ויפלל וכו'. וזהו ויפלל ראשי תבות והשלך לפני פרעה יהי לתנין - שמשליכין בחינת המטה עו שהוא בחינת התפלה בבחינת דין לפני הסמרא אחר כדי שיבלע אותה, כדי להוציא על-ידי זה כל הקדשות וכו', כי הוא מברך להקיא הכל פנ"ל. ועל-ידי זה נעשין גרים וכו' ונתרבה כבודו בבחינת רעמים וכו'. והכבוד הוא שרש נפשות ישראל, ומשם בא נבואה וכו', ועל-ידי הנבואה נתתקן כח המדרגה, ועל-ידי זה זוכין לאמונה שלמה דקדשה. ובשביל זה צריכין להתקרב לצדיק האמתי, כדי לזכות על ידו לאמונה שלמה דקדשה. ועל-ידי אמונה יהיה חרוש העולם לעתיד, וחרוש העולם יהיה בבחינת ארץ-ישראל בבחינת השגחה ונפלאות וכו', ואז יתער⁴ שיר חדש של השגחה ונפלאות שלא כדרך הטבע, וזהו בחינת השיר הנ"ל בתחלת המאמר ענין שם - שעל-ידי השיר הזה גדלים כל הריחות והראות שהוא מזונא דנשמטא⁵ שעל-ידי זה נחלש מזונא דגופא⁶ וכו' ועל-ידי זה יכולים להזכית וכו', ענין שם כל זה היטב.

א וזה בחינת שלש רגלים. כי שלש רגלים הם בחינת שלש תפלות ביום שנתתקנו כנגד שלשה אבות³ - שזהו בחינת שלש רגלים פידוע¹, כי שלש רגלים הם תלת מחין כמובא במקום אחר (סי' א תנינא) - שמשם נמשכין שלשה מיני רחמנות בחינת שלש תפלות פנ"ל. וכפי התפלה בן הפרנסה, כמובא בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (סי' ט) שהפרנסה היא

1. מדין תורה. 2. וכשהצד האחר [צד הטומאה]. 3. שלוש מוחות. 4. יתעורר. 5. מזון הנשמה. 6. מזון הגוף. 7. ציפה טו: 3. צרכות כו: 1. טור אורח חיים סימן טז.



המזבח היא להכניע הרע, לברר הטוב מן הרע. ועל שם זה נקרא חנוך, בחינת חנוך, מט"ט¹, שהוא כלול מששה סדרי משנה אסור והתר וכו'², שזהו בחינת ברור שצריכין לברר הטוב מן הרע התר מן אסור וכו'. ועל-כן קורין חגת המזבח בחנפה, כי הוא בחינת ברור הטוב מן הרע, שזהו בחינת חנפה, כי על-ידי זה מתנבין על מלכות הרשעה ומכניעין אותן בבחינת משפיל רשעים עדי ארץ, ואז נתגדל ונתקדש שמו יתברך בבחינת ה' אחד ושמו אחד כנ"ל.

ו וזהו שמדליקין נר חנפה עד שתכלה רגל מן השוק³, הינו להעלות כל המדרגות התחתונות, שהם רגלי הקדשה המלכשין ומשתלשלין במקומות החיצונים שהם בחינת שוק בחינת רשות הרבים, והדלקת נר חנפה היא להעלות הקדשה מן הסטרא אחרא כנ"ל, כי זה עקר פונת נר חנפה - להמשיך אור הקדשה למטה לבחינת ששת ימי החל, להכניע הרע ולברר הטוב. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

הלכה ג

על-פי המאמר מי האיש התפץ חיים בלקוטי הראשון בסימן לג, ענן שם כל המאמר בלו.

והכלל שה' יתברך בכל מקום, כי מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין¹ וכו', על-כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי בכל מקום יכולין למצא ה' יתברך והתורה ולהתקרב אליו, והעקר על-ידי הצדיק הדור האמתי שפפה את יצרו והוא דומה למלאך ה' צבאות ממש, ועל-ידי זה בכל מקום שהוא מסתפל ורואה מדות רעות ותאוות רעות וכיוצא, תקף נופל ונתבטל הרע ששוכן על הטוב, כי הרע החופה על הטוב נתבלבל ונופל לגבי הצדיק האמת שפפה את יצרו הרע וכו' ענן שם כל זה היטב. כי יש ימי טוב וימי רע וכו' ענן שם כל זה היטב. נמצא שהצדיק יכול לבנות אותיות התורה מפל דבר שבעולם, כי אפלו התורה שהיתה שרויה ומתפסה בין העפויים והרשעים, שאין אדם יודע ממנה, הוא יכול

ימים בחינת שמונה אותיות של השני שמות יאקרונה. והיו תכלית האחדות - בשנתגלה יחודו ואחדותו יתברך בכל העולמות התחתונים, אפלו בעמק הרע - שכלם יעידו ויגידו כי ה' אחד ושמו אחד, כי נתהפך הרע לטוב על-ידי הצדיקים שכלל דור. זה בחינת ונעשה גם ודלק שמונה ימים, לשון ארים נס"י, הינו על-ידי שמרימין מדרגות התחתונות אל הקדשה על-ידי שמברין הטוב מן הרע, שזהו עקר הגם של חנפה - לירד לתוך הרע של הרשע להכניעו ולשפרו, ואז מוציאין משם כל הניצוצות הקדשה וכל הטוב שהיה שם, ואז נעשה בחינת שמונה ימים, בחינת ה' אחד ושמו אחד כנ"ל, כי עולה הטוב מן הארבעה יסודות ומתחבר בשרשו שהוא בחינת ארבע אותיות הויה, ואז נתיחד שמו יתברך בחינת ה' אחד ושמו אחד, שהוא בחינת שמונה אותיות בחינת שמונה ימים כנ"ל.

ד וזה בחינת שמונה ימי מילה. כי הקדוש-ברוך-הוא לא ברא את האדם מהול, כקשיות האפיקורסים (תנחומא תוריע ה), והפעם הוא כרי שיעבר האדם דרך הרע ואחר כך מכניעין אותו וחוזכין הערלה שהיא הרע, ואז יש יתרון האור מן החשך² - מן החשך דיקא, כי כשמהפכין חשך לאור, רע לטוב - זהו תכלית השלמות כנ"ל. ואז נעשה בחינת שמונה ימי מילה, שנכללין כל השמונה ימים בקדשה, בבחינת שמונה אותיות הנ"ל, בחינת ה' אחד ושמו אחד כנ"ל.

ה וזה בחינת קריאת ההלל וקריאת התורה של חנפה - זה בחינת תורה ותפלה, שעל ידו מבררין הטוב מן הרע, כי הלל הוא תפלה, ואחר כך קוראין בתורה, כי על-ידי התורה מבררין הטוב מן הרע (כמ"ש שם במאמר הנ"ל). ועל-כן קוראין חגת המזבח, כי חגת המזבח היא לטהר את המזבח מאחיות הרע, כי עקר אחיות הסטרא אחרא הוא מפגם המזבח (כמבואר במקום אחר כס"י ז), ועל-כן באו הקרבנות של חגת המזבח - לטהרו ולקדשו מאחיות הרע, כמו שכתוב (יחזקאל מה, כ) בחגת המזבח של לעתיד וכפרתם על המזבח מאיש שונה ומפתי, הינו שצריכין לחנכו כרי לטהרו מאיש שנה ופתי, דהינו הסטרא אחרא הנאחות בו, נמצא שחגת

1. והוא ממלא את כל העולמות [וסוכב סביב כל העולמות].

2. יסעיה מנ, כב. 3. קהלת ב, יג. ג. מרגוס יונמן בראשית ה, כד. ד. זוהר משפטים קטו. ה. אורח חיים סימן תרעב.



והכניע הימי רע, ואזי הרע נופל והטוב נתגלה אפלו מעמקי עמקי הקלפות כמבאר היטב במאמר הנ"ל, כי הצדיק יכול לבנות התורה ולגלות הטוב מכל אדם שבעולם אפלו אם הוא במקום שהוא.

וזה היה תקף הגם של חנפה, שמלכות הרשעה חשבה שעל-ידי שהתגברו על ישראל לבטלם מתורה ומצות על-ידי זה אין להם תקומה חס ושלום - מאחר שעקר חיותנו וכחנו הוא רק מהתורה והמצות, אבל ה' יתברך הפליא חסדו עמנו ושלח לנו אז את מתתיהו בן גדול וחבריו הפתנים שהיו גבורי כח, וגבורתם היה מן הקדשה על-ידי שזכו להתגבר על יצרם שעל-ידי זה זכו לגבורתם הגדולה - פי היו צדיקים גדולים מאד, ועל-ידי שהיו גבורי כח בחינת גברי כח עשי דברו² הנאמר במאמר הנ"ל - על-ידי זה זכו להכניע ולהשפיל ולבטל מלכות יון הרשעה, פי הרע נפל נגדם, והיו יכולין לגלות הטוב דהינו התורה אף בזמן שישאל בטלים מן התורה והמצות על-ידי התגברות מלכות הרשעה, פי הצדיקים גברי כח יכולים לבנות התורה מפל דבר כנ"ל, פי הוא מפשיט את הימי טוב מן הלבושים והצמצומים של הימי רע על-ידי שפפה את הימי רע על-ידי פפית היצר וכו' - ואזי נתוסף בהטוב אור רב מלעלא, פי מתחלה לא היה מאיר כל כך וכו' כנ"ל.

וזה בחינת גר חנפה, שאנו זוכין עכשו להמשיך ולגלות אור התורה גם למטה מעשרה מפותים - ששם יש אחיות החיצונים פידוע¹, ועכשו על-ידי הפח של הצדיקים גברי כח עשי דברו שהם מתתיהו ובניו על-ידי זה נכנע ונופל הרע הינו הימי רע הינו אחיות החיצונים, ונתגלה הטוב הינו הימי טוב - גם למטה, עד שאנו יכולין לבנות את התורה ולגלות אור בכל מקום. ועל-פן מצות גר חנפה היא פחוי ברשות הרבים מדינא², פי רשות הרבים היא מקום אחיות הפטרא אחרא שהוא בחינת רשות הרבים פידוע³, אבל עכשו גם שם נתגלה אור התורה, פי הרע הינו הימי רע - נופל על-ידי כח הצדיקים גברי כח כנ"ל, ונתגלה הטוב דהינו התורה בכל מקום, ואזי נתוסף בו אור רב מלעלא. וזה בחינת אור הנרות

להוציא אותה ולבנותה מחדש, על-ידי שהימי רע נכנעין ונופלין נגדו ונתגלה בחינת הימי טוב - שהוא בחינת התורה שנתגלה מתוך הלבושין והצמצומים. ואזי נתוסף בהטוב הזה אור רב מלעלא¹, פי מתחלה כשהיה הטוב מכסה בין הקלפות לא היה נמשך עליו אור רב כי אם כדי חיינו בצמצום כדי שלא יינקו הקלפות יותר מדאי, אבל עכשו כשנתפטר הרע והקלפות ונתגלה הטוב בעצמו אזי נתוסף ונמשך עליו אור רב מלעלא וכו'. ועל-ידי זה שנתגלה התורה הוא זוכה לשלום וכו' בחינת בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר⁶, הינו בין בטיבו בין בעקו ימצא בו ה' יתברך וכו'. ובהתורה יש נגלה ונסתר, והנסתר הוא בחינת אוריתא דעתיקא סתימאה² בחינת אהבה שפדעת וכו'. פי יש אהבה שבמימים - שהיא בזמן ובמדות וכו', ויש אהבה שהיא פדעת - שהיא בחינת סתרי תורה פנימיות התורה וכו', וכל אדם יכול למעם טעם אור האהבה הזאת אפלו בזמן ובמדות - על-ידי שמקשר לבו לדעתו, שיהיה לבו ברשותו וכו'. וכל אחד לפי מדרגתו יש לו בחינת אהבה שבזמן ואהבה שפדעת וכו', פי אהבה שפדעת שבמדרגה התחתונה היא בחינת אהבה שבזמן במדרגה העליונה וכו' ענין שם כל זה היטב היטב.

א וזה בחינת חנפה, שמצותה בשמן להדליק גר חנפה. פי בימי מתתיהו גברה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשפיתם תורתך ולהעבירם על חקי רצונך ורצו לבטל את ישראל מפל התורה, והגם היה על-ידי הפח הגדול. פי כשמלכות הרשעה שהיא הפטרא אחרא מתגברין על ישראל בכלל או בפרט ואין מניחין את ישראל לילך בדרך ה' באמת לעסק בתורה ומצות, ורוצים להשפית ולהעלים התורה לגמרי חס ושלום, ולפעמים מתגברים חס ושלום מאד מאד עד שהטוב שיש בישראל בכל אחד ואחד נתעלם לגמרי, עד שאין יודעים כלל איך להתעורר עצמו לשוב לה' יתברך באמת, אזי עקר התקון הוא רק על-ידי הצדיק הדור האמת, פי על-ידי שזוכין להתקרב להצדיק האמת אזי כשהצדיק האמת עוסק עמו ומדבר עמו ורואה מעשיו ומדותיו אזי הרע נתבטל ונתבלבל לגמרי כנגד הצדיק האמת שפפה את יצרו

1. מלמעלה. 2. התורה שנמשכת מבחינת העתיק הסתום. 3. מהילים קג, כ. 4. פרי עץ חיים מנוכה פרק 7. 5. אורח חיים סימן מרעא סעיף ה. 6. זוהר פנחס רמד. ועוד.



של הנכה, כי המדליק צריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה, כי כשמוגלין אור התורה למטה ובנוין ועושין את התורה שהיתה מלבשת ומסתרת במדור הקלפות אזי נתוסף בה אור רב מלעלא כנ"ל. וזה בחינת נר הנכה מוסף והולך, כי מעלין בקדש, כי בכל פעם שמתגלה התורה יותר נתוסף אור יותר מלעלא, בבחינת לשמע בקול דברו⁶ כנ"ל.

ועל-כן היה עקר הגם עלידי הכהן הגדול. כי הרב שהוא הצדיק נקרא בשם כהן, כמו שכתוב (מלאכי ב, ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא - ודרשו רז"ל (מ"ק יז) אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו', כמובא זה במאמר הנ"ל (באות ו), כי כהן הוא בחינת חסד בחינת אהבה, שהיא בחינת התורה שהרב מנגלה שהיא בחינת אהבה, כי בכל התורה בלה מלבש אהבתו יתברך כמבאר במאמר הנ"ל, אבל העקר התגלות התורה והכניעת הימי רע הוא עלידי הצדיק והרב האמת שבדור שזכה לבחינת אהבה שבדעת, כמבאר במאמר הנ"ל -

כי הכל אחד, כי עלידי שהצדיק הוא גבור כח שפפה את יצרו ועלידי זה היה לבו ברשותו וקשר לבו לדעתו, ועלידי זה זכה שקבלו המדות שבבלב אור האהבה שבדעת, ועלידי זה זכה לאהבה שבדעת (כמבאר שם בסוף המאמר הנ"ל) - ומחמת זה דיקא הוא יכול להכניע ולקפות את הימי רע, שבכל מקום שהוא רואה ומסתכל נופל הרע ונתגלה הטוב, כי הרע נתפטר נגדו. כי עקר אחיזת הרע הוא רק למטה, בוזמן ובמדות - ושם יש ימי טוב וימי רע ועל-כן יש להם אחיזה שם, אבל למעלה בבחינת אהבה שבדעת בחינת סתרי תורה שם אין להם שום אחיזה כלל, ועקר אחיזתם למטה חס ושלום הוא רק מחמת שאין זוכין שתתקשר האהבה שבימים עם האהבה שבדעת ותקבל אור משם, עלידי שאין מתגבר שיהיה לבו ברשותו ואינו מקשר לבו לדעתו אזי הוא חס ושלום בחינת נרנן מפריד אלוף⁷, ונפרד חס ושלום האהבה שבימים בחינת הימי טוב - מהאהבה שבדעת, ואזי חס ושלום מתגברין הימי רע ויונקים מהם ומכסים עליהם כנ"ל, אבל הצדיק שפפה את יצרו וזכה שיתקשרו ויכללו

6. תהלים קג, כ. 7. משלי טז, כח. 8. שמות ל, כה.

הימי טוב בחינת אהבה שבימים - לבחינת אהבה שבדעת, כי לבו ברשותו כנ"ל, על-כן אין להרע שום שליטה נגדו, על-כן נופל ונתפטר הרע נגדו, כי אין להימי רע שום שליטה ואחיזה כלל בבחינת אהבה שבדעת, ואפלו בבחינת האהבה שבימים אין להם שום שליטה כשהיא מקשרת ונכללת עם האהבה שבדעת.

ועל-כן תקף כשהצדיק האמת מכניע אצל הרשעים הימי רע - בכחו הגדול, ומגלה בחינת הימי טוב, נתוסף בהם מיד אור רב מלעלא כנ"ל, וזהו בעצמו בחינת אור האהבה שבדעת שנתגלה עלידי הצדיק האמת, שהוא אור רב מלעלא, כי משם עקר האור. כי תקף כשהצדיק מכניע הימי רע ומגלה הימי טוב אזי נתקשר תקף הטוב שהוא בחינת האהבה שבימים - עם שרשו שהוא האהבה שבדעת, שעלידי זה נתפטר אחיזת החיצונים לגמרי כנ"ל, וזה בעצמו בחינת אור רב מלעלא כנ"ל, והכן הדברים היטב.

ב ועל-כן זה הצדיק שיש לו זה הכח, כי זכה לאהבה שבדעת - הוא בחינת כהן הגדול, שהוא בחינת אהבה העליונה שבדעת, שהיא בחינת אהבה גדולה בחינת כהן הגדול, ועל-כן על ידו דיקא היה עקר הגם של הנכה. כי היונים שהם מלכות הרשעה טמאו כל השמנים, שהוא בחינת הדעת, הינו בחינת הדעת והתורה המלבש למטה, ששם יש ימי טוב וימי רע, וגם שם הוא בחינת דעת שהיא תורה, כי הדעת מתפשט בכל הימים והמדות, ומחמת שיש שם ימי טוב וימי רע על-כן בעת התגברותם טמאו כל השמנים שהוא בחינת הדעת והתורה של הימי טוב - עלידי אחיזת הימי רע כנ"ל. וכשגברו מלכות בית חשמונאי ונצחום נעשה גם ומצאו צלוחית של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן גדול - זה בחינת שמן משחת קדש⁸, הינו הדעת העליון ששם האהבה שבדעת שהיא בחינת סתרי תורה שהוא בחותמו של כהן הגדול, כי אין מי שיזכה לזה כי אם בחינת הכהן הגדול, שהוא בחינת האהבה העליונה שבדעת.

ועל-ידי השמן החתום הזה של הכהן הגדול שהוא בחינת סתרי תורה בחינת אור האהבה שבדעת - עלידי



זה נעשה גם, כילא היה בו להדליק בי אם יום אחד, כי אור הדעת הזה לא יתגלה כי אם לעתיד לבוא שהוא בחינת יום אחד הוא יודע לה' וכו' ב' במבאר במאמר הנ"ל, ונעשה גם ודלק שמונה ימים, כי על ידי כח הצדיקים גבורי כח המתגברין על יצריהון¹ על ידי זה הם ממשיכין אור האהבה שפדעת עד שיאיר אור האהבה שפדעת באהבה שבימים ובמדות, כי לבם ברשותם, ומקשרים הימים והמדות שכלב לאור האהבה שפדעת, ומקבלין הימים והמדות אור משם, שעל ידי זה זוכין למעם אור האהבה שפדעת גם בזמן ובמדות. וזהו בחינת הנס הנ"ל של חנכה, שהשמון של כהן הגדול שהוא בחינת האהבה שפדעת כנ"ל - שעקר הארתו הוא רק לעתיד לבוא בחינת יום אחד הוא יודע לה' וכו' כנ"ל, שזהו בחינת שלא היה בו להדליק כי אם יום אחד כנ"ל - ונעשה גם ודלק שמונה ימים, כי אור האהבה שפדעת שהוא בחינת יום אחד האיר באהבה שבימים שהם שבעת ימי בראשית, שזהו הדלקת גרות חנכה שמונה ימים - כדי שתאיר אור האהבה שפדעת בתוך השבעה ימים, שהם בחינת שבע מדות בחינת מדות ימי כנ"ל (במאמר הנ"ל אות ג).

ג וזה בחינת ההזאות של הכהן הגדול ביום הכפורים לפני ולפנים ובהיכל שהיו אחת למעלה ושבע למטה² - כדי שיאיר אור האהבה שפדעת, שהוא בחינת אחת למעלה - בשבע שלמטה, שהם בחינת שבע מדות שבעה ימים, שהוא בחינת אהבה שבמדות וזמן, כי שמעתי ששמונת ימי חנכה הם כנגד שמונה הזאות של הכהן הגדול ביום הכפורים, הינו כנ"ל. ועל כן היה מונה ההזאה הראשונה שלמעלה עם כל השבע שלמטה, כמו שאומרים אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים וכו' - כדי שיאיר אור דלעלא בחינת האהבה שפדעת בחינת אחת למעלה - בשבע שלמטה בבחינת שבעה ימים ומדות כנ"ל.

ד כי הכהן הגדול שהוא בחינת אהבה גדולה העליונה, היה נכנס ביום הכפורים לפני ולפנים אל מקום הארון והלוחות, שהוא בחינת הדעת עליון, כי הבית המקדש בכלל הוא בחינת דעת כמו שכתב רבנו ז"ל כמה פעמים (ס"ו ו. פא), כשרז"ל (ברכות לג.) כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש

בימיו. אך גם בבחינת דעת יש כמה וכמה מדרגות כמו שכתב רבנו ז"ל במאמר הנ"ל, כי בחינת אהבה שפדעת שבמדרגה התחתונה היא בחינת אהבה שבימים במדרגה העליונה, ועל כן היה בבית המקדש עצמו כמה וכמה קדושות, בחינת כמה מדרגות, כשרז"ל (כלים פ"א משנה ו-ט) עזרת ישראל מקדשת ממנו וכו', מקום דריסת רגלי הכהנים מקדש ממנו וכו', בין האולם ולמזבח וכו' ההיכל וכו' עד לפני ולפנים מקדש ממנו שאין נכנס לשם אלא הכהן גדול ביום הכפורים, כי שם תכלית הקדושה תכלית הדעת עליון, ושם היה עומד הארון והלוחות שקבל משה רבנו עליו השלום מידיו של הקדוש ברוך הוא, ושם עקר אהבתן של ישראל עם אביהם שבשמים, בחינת בין שדי ילין - שהם בדי הארון, ששם היה נותן הכהן גדול הקטרת על האש ביום הכפורים, ושם היה את ההזאות אחת למעלה ושבע למטה לכפר על כל ישראל.

כי כל הכפרות על כל החטאים תלוים בכהנים שהיו מקריבים הקרבנות על ישראל, כי הכהן איש חסד³ הוא בחינת גבור כח, כי הכהנים היו אנשי חיל גבורים גדולים כשרז"ל (קהלת רבה יב, ז), כי עקר הכהונה זכו על ידי קדושת הכרית, כמו שכתוב (דברים לג, ט) כי שמרו אמרתך ובריתך ויצרו, שזה בחינת גבורי כח הנ"ל - אלין אנון דמתגברין על יצריהון, כי עקר ההתגברות על יצרו הוא רק בתאוה זו. ועל כן מחמת שהכהן איש חסד הוא בחינת גבור כח שפכה את יצרו וזכה לאהבה שפדעת בחינת כי שפתי כהן ישמרו דעת שהם בחינת הצדיק האמת כנ"ל, כי הכהנים בכלל הם בחינת אהבה שפדעת כנגד כלל ישראל - על כן כשאחד מישראל נפל באיזה חטא חס ושלום היה מביא קרבן אל הכהן, והיו סומכים על הקרבן ומתודים כל עונותיהם ועל ידי זה נמשכו כל העונות על הכהמה של הקרבן, וכשלקחה הכהן לתקריבה היה תכף נופל ונכנע ונתפטר הרע - שהם החטאים והעונות, ונתגלה ונתברר בחינת הימי טוב בחינת התורה שהיתה נסתרת שם, כי הרע נפל ונתפטר כנגד הכהן איש חסד שהוא בחינת גבור כח בחינת הצדיק שזכה לכפות את יצרו וכו' כנ"ל. ועל כן היתה עקר הכפרה בבית המקדש, כי שם הוא בחינת דעת בחינת אהבה שפדעת, שעל ידי זה עקר הכח של

1. המתגברים על יצרם.

2. זכריה יד, ז. 3. יומא פרק ה משנה ג. 4. שיר השירים ה, יג וזרש"י סס. 7. זוהר נשא קמה:

הצדיק להכניע הרע ולבטלו מישׂראל - על־ידי שׂוכה לבחינת אהבה שפדעת וכו' פנ"ל.

וכל מה שצריכין כפרה גדולה ביותר צריכין שיתעסק בו צדיק גדול ביותר - כדי שיוכל להמשיך אור האהבה שפדעת העליון יותר. ועל־כן ביום הכפורים שאז צריכין כפרה על כל העונות על כלל ישראל, על־כן כל העבודות של יום הכפורים לא היו כשרים אלא בכהן הגדול - שהוא בחינת הצדיק הגדול שיש לו כח לפגם ולפגים להמשיך משם אור האהבה שפדעת העליון מאד, ועל־ידי זה היה מכפר על כל ישראל, כי היה לו כח להכניע ולבטל כל הרע של כל העונות של כל ישראל ולגלות הטוב הינו הימי טוב - ולהאיר בו אור רב מלעלא בחינת האהבה שפדעת, שנהו בחינת אחת למעלה ושבע למטה וכו' פנ"ל.

ה וזה בחינת ההלל של הנכה - זה בחינת בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר הנאמר במאמר הנ"ל, שהוא בחינת שלום שזוכין על־ידי התורה שמגלין ובזנין מעמקי הקלפות על־ידי כפית היצר וכו' (כמבואר שם עיי"ש), כי זה עקר ההלל - כשזוכין למצא את ה' יתברך בכל מקום - בין בטיבו בין בעקו¹ וכו', בחינת מהלל אקרא ה' ומן איבי אושע², בחינת מן המצר קראתי יה וכו'³, שנהו בחינת בה' אהלל דבר באלקים אהלל, שנה עקר ההלל פנ"ל.

ו וזה בחינת הצדקה שנוהגין לתן כחנכה⁴. כי עקר העניות חס ושלום הוא מחמת התגברות הימי רע על הימי טוב, שהיא בחינת פנימת הלכנה שמשם העניות, שהיא בחינת התגברות שבע שני הרעב על שבע שני השבע חס ושלום, בבחינת כל ימי עני רעים⁷. וזה שנותן צדקה לעני הוא בחינת צדיק, בחינת צדיק חונן וגותן⁸ - והוא מכניע הימי רע מן העני ונתגלה בחינת הימי טוב, בבחינת¹ טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו - בחינת עשי דברו הנ"ל. ועקר הצדקה הוא לתן לעני הגון העוסק בתורה ומצות - להיות תמכי אוריתא², וכשנותן לעני כזה נמצא שהוא בונה את התורה ממש על־ידי הצדקה שנותן לו, כי הוא מסמך את

התלמיד חכם ויכול לעסק בתורה על־ידי זה, כי מקדם היה מתבטל מדברי תורה מחמת חסרון הפרנסה, כי אם אין קמח אין תורה, ועכשו על־ידי שנה נותן לו צדקה וסומך אותו הוא יכול לעסק בתורה, נמצא שנה עוסק בתורה על ידו, נמצא שהוא בחינת בונה את התורה, דהינו הימי טוב שמגלה מתוך הימי רע - מתוך דחק העניות שהם בחינת ימי רע, בחינת כל ימי עני רעים פנ"ל, ועל־כן הוא בחינת הצדיק, שהוא בונה גם־כן את התורה - את הימי טוב, ומכניע הימי רע פנ"ל. ועל־כן על־ידי הצדקה זוכה לבחינת אהבה שפדעת שהיא בחינת סתרי תורה שהוא בחינת אורות הצחצחות כידוע, בבחינת ותפק לרעב נפשך וכו' אז יבקע פשח אורך וכו' והשביע בצחצחות נפשך³ - כי משם עקר השפע, בבחינת בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא כי אם במזלא תליא מלתא³ (מ"ק כח.) - שהוא המזל העליון⁴, שהוא בחינת אהבה שפדעת בחינת סתרי אוריתא בחינת אוריתא דעתיקא סתימאה⁴ כידוע.

ז וזה בחינת מה שלעולם קורין פרשת מקץ כחנכה. כי זאת הפרשה מדברת מגדלת יוסף הצדיק - שנתגדל בארץ מצרים על־ידי שכפה את יצרו, ועל־ידי זה זכה שנתבטל הרע נגדו - הינו הימי רע, ועל־כן נעשה מושל על כל ארץ מצרים - שהוא תקף הרע ערות הארץ, כי תקף הרע של ארץ מצרים נתבטל נגדו עד שנעשה מושל עליהם, והכניע כל הרע של מצרים עד שהיו יכולים ישראל להיות שם אחר כך בגלות, כמו שמוכא בספרים (וזה וישב קד.) שבשביביל זה הכרח יוסף להיות שם מקדם, כי אם לאו לא היו יכולים לסבל את הגלות של מצרים, שהיה שם תקף הרע מאד, אבל על־ידי כח של יוסף הצדיק שהתגבר על יצרו על־ידי זה נכנע הרע של מצרים ונתבטל נגדו.

ועל־כן היה יכול יוסף לפתר חלומות. כי החלום הוא מערב עם דברים בטלים כשרו"ל (ברכות נה.), שנה בחינת התערבות הטוב עם הרע, כי האמת שיש בהחלום זה בחינת טוב, בחינת ימי טוב, והשקר ודברים בטלים של החלום זה בחינת ימי רע, ומחמת שהימי רע מכסין על הימי

1. בין כשהאדם במצב טוב ובין כשהוא במצב של קושי. 2. מתומכי התורה. 3. בנים, חיים ופרנסה אינם תלויים בזכויות אלא הם תלויים במזל. 4. סתרי התורה שהם בחינת התורה שנמשכת מבחינת העתיק הסתום.
א. מהילים ית, ד. 3. שם קית, ה. ג. מגן אברהם אורח חיים סימן מרע. 7. משלי טו, טו. ה. מהילים לו, כא. ו. שם קיב, ה. ז. אבות פרק ג משנה יז. ח. ישעיה נח, י-יא. ט. מיקוני זוהר מיקון ע, קכו.



טוב, בפרט בשנה בחלום שאז הוא אחיזתם בידוע - על-כן אי אפשר לעמוד על פתרון החלום. אבל הצדיק כמו יוסף הצדיק שפכה את יצרו והכניע הימי רע, אזי תכף בששומע החלום אזי הרע הינו הימי רע נופלין ונתבטלין, ונתגלין רק הימי טוב שהוא בחינת האמת והטוב שבחלום שהוא פתרון החלום. וזה בחינת חלום פרעה שלא יכלו כלם לעמוד על פתרונו⁶, כי חלומו היה שבע שני השבע ושבע שני הרעב, שזהו בחינה זו ממש, שהתגבר שבע שני הרעב שהם בחינת שבעה ימי רע - על השבע שני השבע שהם ימי טוב, בבחינת והתבלענה הפרות הרעות וכו' - עד אשר נתכפה ונתעלם לגמרי על-ידי הימי רע שפכה עליהם, בבחינת ולא נודע כי באו אל קרבנה³. ועל-כן לא היה יכול שום אדם לעמוד על פתרונו לברר האמת והטוב שבו כי אם יוסף הצדיק, כי אצלו נתבטלין הימי רע בחינת שבע שני הרעב, ועל-כן היה יודע פתרון האמת של החלום, וזכה להחיות עם רב לקבץ אכל בשבע שני השבע שהם בחינת ימי טוב, כדי שלא יוכלו להתגבר שני הרעב שהם ימי רע.

ח ועל-כן נתקשה משה בשלשה דברים אלו שסימנם משה, שהם מגורה ושקלים וקדוש החדש, כשרו"ל (זוהר תרומה קנ"ו), כי בכל אלו השלשה דברים צריכין להמשיך אור האהבה שבדעת. מגורה - כנ"ל בחינת גר חנכה, שהם בחינת גרות שבמקדש - שצריכין להדליקם ולהאירם מאור האהבה שבדעת, בבחינת אל מול פני המגורה ואירו שבעת הגרות. ועל-כן היה גר המערכי עדות לישראל שהשכינה שורה בישראל - שממנו היה מתחיל ובה היה מסים⁷, כי שם בגרות שבמקדש שורה אור האהבה שבדעת, ועל-כן שם עקר העדות על אהבת ישראל לאביהם שבשמים. שקלים - זה בחינת צדקה, נדבת לב, שעל-ידי זה מאיר אור האהבה שבדעת - שמשם עקר השפע וכו' כנ"ל.

וזה בחינת קדוש החדש - למלאת הלכנה מפגימתה, שזה בחינת לגלות הימי טוב ולהכניע הימי רע שאחיזתם ממעוט הירח בידוע⁹, כי כשהימי רע מתגברים חס ושלום אזי נתצמצם האור של הימי טוב ונתמעט, שזהו בחינת פגימת הלכנה, מעוט אור. וצריך להכניע הימי רע ולמלאת פגימת הלכנה, שתהיה אור הלכנה כאור החמה וכו' - על-ידי שממשיכין אור רב מלעלא², שעל-ידי זה נתרבה האור ונתבטל הצמצום והמעוט, שזה בחינת מלוי הלכנה מפגימתה בחינת ותייה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וכו'¹, כי אפלו כשנתמלא מעוט הירח וזוכין לבחינת אור האהבה שבדעת לפי בחינתו,

טוב, בפרט בשנה בחלום שאז הוא אחיזתם בידוע - על-כן אי אפשר לעמוד על פתרון החלום. אבל הצדיק כמו יוסף הצדיק שפכה את יצרו והכניע הימי רע, אזי תכף בששומע החלום אזי הרע הינו הימי רע נופלין ונתבטלין, ונתגלין רק הימי טוב שהוא בחינת האמת והטוב שבחלום שהוא פתרון החלום. וזה בחינת חלום פרעה שלא יכלו כלם לעמוד על פתרונו⁶, כי חלומו היה שבע שני השבע ושבע שני הרעב, שזהו בחינה זו ממש, שהתגבר שבע שני הרעב שהם בחינת שבעה ימי רע - על השבע שני השבע שהם ימי טוב, בבחינת והתבלענה הפרות הרעות וכו' - עד אשר נתכפה ונתעלם לגמרי על-ידי הימי רע שפכה עליהם, בבחינת ולא נודע כי באו אל קרבנה³. ועל-כן לא היה יכול שום אדם לעמוד על פתרונו לברר האמת והטוב שבו כי אם יוסף הצדיק, כי אצלו נתבטלין הימי רע בחינת שבע שני הרעב, ועל-כן היה יודע פתרון האמת של החלום, וזכה להחיות עם רב לקבץ אכל בשבע שני השבע שהם בחינת ימי טוב, כדי שלא יוכלו להתגבר שני הרעב שהם ימי רע.

כי כשאדם זוכה לאיזה טוב לבחינת ימי טוב - הוא צריך להשתדל להרבות מאד במעשים טובים ובעסק התורה כל מה שיוכל, בבחינת¹ כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה - עד שאתה בכחך, כמו שכתוב (קהלת יב, א) וזכר את בוראך בימי בחורתיך עד אשר לא יבאו ימי הרעה וכו'. כי לכל אדם יש ימי טוב וימי רע, ובעת שמתגברין חס ושלום הימי רע על האדם וקשה לעמוד נגדם הוא צריך להשתמש עם כח הימי טוב שהיה לו בתחלה, דהיינו מה שזכה לעשות טוב מקדם, על-כן כל זמן שאפשר בידו לעשות איזה טוב הוא צריך לחטף מאד ולמהר לעשות הרבה הרבה טוב - עד שלא יבואו הימי הרעה חס ושלום, פלי האי ואולי יוכל¹ להתגבר על-ידי זה להכניע הימי רע. שזהו בחינת יוסף הצדיק שאסף וקבץ אכל בשני השבע כדי להחיות עם רב בימי הרע, כמו שכתוב (בראשית מא, לו) והיה האכל לפקדון וכו' - כדי שעל-ידי זה לא יוכלו הימי רע לשלט על ישראל, כי מחיין עצמן ומתגברין עליהם על-ידי הטוב שאסף בימי

1. ואחרי כל זה אולי הוא יוכל. 2. מלמעלה. 3. בראשית מא, ט. 4. קהלת ט, י. 5. מנחות פו: 6. של"ה שמות אות א. 7. ישעיה ל, כו. 8. בראשית מא, ט. 9. שם פסוק כא.



אף-על-פי-כן בבחינה העליונה היא עדין בחינת אהבה שבזמן, ועל-כן צריכין שהבחינה העליונה תאיר עוד יותר ויותר, למעלה מאור האהבה שבדעת העליון יותר. וזהו והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבועתים כאור שבועת הימים, שהוא אור הגנוז משבעת ימי בראשית, שהוא בחינת התורה הגנוזה והצדיקים הגנוזים, בחינת וירא אלקים את האור כי טוב⁶ כמבאר במאמר הנ"ל. יהי רצון שזוהר שיתגלו במהרה בימינו אמן.

ט וזה בחינת ובהעלת אהרן את הנרות בין הערפים יקמירנה³. כי קמרת היא בחינת שמכניעין תקלפות ותימי רע ומגליו ומעליו הטוב, בחינת אחד עשר סממני הקמרת פי' דוע¹, ועל-כן מקמירין הקמרת בעת הדלקת הנרות, כי בשנכניעין תימי רע ונתגלה הטוב שזה בחינת קמרת - אזי נמשך ונתוסף בהטוב אור רב מלעלא, שזהו בחינת הדלקת הנרות, כי נתוסף ונמשך על הטוב אור רב מלעלא, שזהו בחינת אור האהבה שבדעת כנ"ל.

מתפארו באלקותו יתברך בשמו הגדול והקדוש יתברך, בבחינת את ה' האמרת - לשון התפארות⁷, שאנו מתפארו בשמו הגדול יתברך על התורה שהיא בחינת תפארת ישראל, והם רצו להעלים כל זה חס ושלום, שזה בחינת העלמת הפאר והיפי של ישראל בחינת העלמת מאורי אור שהם בחינת שם הקדוש כנ"ל. וזה בחינת ומאז כל השמנים של בית המקדש - זה בחינת מאורי אור המאירין בבית המקדש שהם בחינת שם הקדוש שהוא בחינת שמן בבחינת לריח שמנדק טובים שמן תורק שמד⁸, וכמו שפרש רש"י שם טוב נקרא על שם שמן טוב וכו' - והם רצו להעלים בחינת שם הקדוש בחינת מאורי אור, ולהגביר חס ושלום שם הטמאה. וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום עשאוים יום טוב וקבעום בהלל והודאה, בחינת להודות ולהלל לשמך הגדול, להגדיל ולקדש שמו הגדול יתברך, כי אז נתגדל שמו יתברך בבחינת וקד עשית שם גדול וקדוש בעולמך. וזה בחינת נר חנוכה שהוא נר של שמן שהוא בחינת מאורי אור - להדליק ולהאיר בחינת מאורי אור שהם בחינת שם הקדש כנ"ל.

ב כי הדלקת נר של מצוה היא בבחינת מאורי אור, כי האש של קדשה דהינו נר של מצוה - אינו בבחינת מאורי אש, רק בבחינת מאורי אור. כי השכינה נקראת כביכול אש אוכלה, כמו שכתוב (דברים ה, כד) כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא וכו', ואיתא בזהר הקדוש (בראשית נא.) שנקראת אש אוכלה - דאכלי פלא ושצי פלא⁴, אבל ישראל הדבקים בה מקבלים חיות ממנה בבחינת ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום¹, הינו אף-על-פי שהיא אש אוכלה ובכל מה שפוגעת נאכל ונשרף בגין דאכלי פלא ושצי פלא - אף-על-פי-כן ישראל הם דבקים בה ואינם נאכלים חס ושלום, אדרבא מקבלין חיות ממנה בבחינת ואתם הדבקים וכו'. וזה בחינת מאורי אור ומאורי אש, כי לגבי אמות העולם היא בבחינת מאורי אש - שהם בחינת תקף הדין של השכינה שמשם אחיות מאורי אש, ועל-כן הם נאכלים ונשרפים על-ידי האש הזה דאכלי פלא ושצי פלא כנ"ל, אבל ישראל הדבקים בה ומקבלים חיות ממנה נמצא שאצלם היא בבחינת מאורי אור, כי אדרבה הם מקבלים חיות ממנה, ועקר החיות הוא המחזין כמו שכתוב

הלכה ד

על-פי מה שכתב רבנו במאמר המתחיל בראשית - לעיני כל ישראל בלקוטי תנינא סימן סו, עין שם כל המאמר עד סופו.

והנה יש מאורי אור ומאורי אש, והם זה לעמת זה. ומאורי אור זה בחינת שם הקדוש בחינת תלת גונון דעינא וכת עין בחינת שבת שמא דקדשא בריך הוא¹ בחינת מחזין תפלין בחינת פאר בחינת בית המקדש וכו' עין שם היטב.

א וזה בחינת חנוכה. כי מלכות יון הרשעה עמדו על עם ישראל להשכיחם תורתו וכו', ואוריתא שמא דקדשא בריך הוא², כי התורה היא גם-כן ט'נ'ת'א³, שהם תלת גונון דעינא וכת עין, והם רצו להשכיח תורתו ולהעלים שמו הגדול יתברך - וגורו לכתב על קרן השור שאין להם חלק באלקי ישראל, ורצו להעלים תפארת ישראל, כי זהו תפארתנו שאנו

1. שלושת צבעי העין והכת עין בחינת השבת שהיא שמו של הקב"ה. 2. והתורה היא שמתיו של הקב"ה. 3. בתורה יש טעמים נקודות תגין אותיות [ראשי תיבות טנת"א]. 4. שהיא אוכלת הכל ומכלה הכל. 5. זכריה טו, יז וזכריה טו, טו. 6. שיר השירים א, ג. 7. דברים ז, ד. 8. זכריה טו, טו.



בְּכֹל הַתּוֹרָה כָּלָה מִלְבָּשׁ אֶהְבֶּתוּ יִתְבָּרַךְ,

**אַבְל הָעֵקֶר הַתְּגִלּוֹת הַתּוֹרָה וְהַכְנָעַת הַיָּמִי רַע
הוּא עַל יְדֵי הַצְדִּיק וְהֶרֶב הָאֵמֶת שְׂבִדּוֹר,
שׂוֹכָה לְבַחֲיַנֵּת אֶהְבֶּה שְׂבִדְעַת.**

כִּי הֵבֵל אֶחָד,

כִּי עַל יְדֵי שְׂהַצְדִּיק הוּא גְבוּר כַּח שְׂכַפָּה אֶת יִצְרוֹ,

וְעַל יְדֵי זֶה הָיָה לָבוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ

וְקִשֵּׁר לָבוֹ לְדַעְתּוֹ,

וְעַל יְדֵי זֶה זָכָה שְׂקִבְלוֹ הַמְּדוּת שְׂבִלָּב אֹר

הָאֶהְבֶּה שְׂבִדְעַת,

וּמַחֲמַת זֶה דִּיקָא הוּא יְכוּל לְהַכְנִיעַ וּלְכַפּוֹת אֶת הַיָּמִי רַע,

**שְׂבִכָל מְקוֹם שֶׁהוּא רוֹאֵה וּמְסַתְּכָל נוֹפֵל הָרַע
וְנִתְגַּלָּה הַטּוֹב, כִּי הָרַע נִתְבַּטֵּל נִגְדּוֹ.**

הלכה ד

על־פי המאמר מי האיש הקפץ חיים אוהב ימים וכו' בסיומן לה, ענין שם היטב.

והכלל כי מלא כל הארץ כבודו², ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין³ ולית אתר פנוי מניה⁴ - ואפלו בעמקי הקלפות יכולין למצא את ה' יתברך. ומי שפופה את יצרו, אזי כשמדבר עם הגוים או רואה מעשיהם אזי הרע נופל ונתבטל נגדו ונתגלה הטוב שהיה נתעלם שם וכו' ענין שם. ועל־ידי זה זוכה לאהבה שבדעת, כי יש שני מיני אהבות, יש אהבה שהיא בימים בחינת חסד, יומא דאזיל עם בלהו יומין⁵, ויש אהבה שהיא למעלה מהימים למעלה מהמדות, והיא אהבה שבדעת, והיא בחינת אוריתא דעתיקא סתמימא דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא⁶. וכל אדם יכול למעם מעם אור האהבה שבדעת על־ידי שמקשר לבו לדעתו וכו', ענין שם כל זה היטב. גם ענין מאמר של ואיה השעה לעלה (סי' יב תנינא) ענין שם היטב.

א והנה התורה הזהירה אותנו שלא לילך בחקות העכו"ם, ולהתרחק מהם בתכלית הרחוק, ושלא להתדמות להם וכו' (וכמבאר ביורה דעה בהל' חוקות העכו"ם עיי"ש). כי באמת אף־על־פי שבאמת לאמתו יכולין למצא אלקותו יתברך אפלו בלשונות העכו"ם, כי איהו מחיה את פלם וכמבאר היטב במאמר הנ"ל - אף־על־פי־כן אסור לכנס לשם, כי יוכל להתפס שם מחמת רבוי הקלפות שהם רבים על הטוב, והטוב מתעלם שם בתכלית ההעלם, על־כן יוכל לתפס ביניהם חס ושלום. ועקר האזהרה הזהירה אותנו התורה - שלא ללכת בחקותיהם דיקא, כמו שכתוב (ויקרא יח, ג) בחקותיהם לא תלכו. כי את זה לעמת זה עשה אלקים, וכמו שבקדשה יש שני מיני אהבות - אהבה שבנימים, ושם יש בחינת ימי טוב וימי רע כמבאר במאמר הנ"ל, ויש אהבה שבדעת למעלה מהמה ומהמדות, ושם היא בחינת פלו טוב, כי היא בחינת אוריתא

לעקר אותו משרשו כנ"ל. וכן נתהפך הגורל והמשפט לרעה על זרע עמלק הכל על־ידי תקון המשפט שהוא בחינת גורל, ואז נעקרו ונמחו הם על־ידי אותו הגורל דיקא, כי נתתקן הגורל שהוא בחינת תקון המשפט כנ"ל.

יא וזה בחינת מתנות לאביונים שנותנין בפורים. כי צדקה היא בחינת תקון המשפט, בבחינת משפט וצדקה בעקב אתה עשית, וכמובא בדברי רבנו נ"י במקום אחר במאמר אמר אל הפהנים (סי' ב) שצדקה היא בחינת משפט בחינת כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים⁶ ענין שם. ועל־כן רצה המן לקלקל הצדקה של ישראל ורצה לשקל עשרת אלפים כפר כסף - כנגד השקלים של ישראל בשור"ל³, כי כל מחשבתו הרעה היתה להגביר חס ושלום פגם המשפט כנ"ל. ועל־כן כשזכו לנצחו ולהפילו תקנו מתנות לאביונים, הינו צדקה שהיא בחינת תקון המשפט כנ"ל. ועל־כן צדקה היא תקון הברית כמובא (סי' רמב. רסד), כי תקון המשפט הוא תקון הברית כנ"ל. ואז נשפע השפע אל מלכות דקדשה, שזה בחינת שמיני עצרת כמבאר במאמר הנ"ל, שזהו בעצמו בחינת צדקה שמשפיעין לעני ואביון שהוא בחינת נוקבא בחינת מלכות דקדשה דלית לה מנרמא כלום¹, שזהו עקר תקון הברית (כמובא במקום אחר כסי' רסד).

יב וזה בחינת עמר שעורים. ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר - אלו תפלין². וזה בחינת מקרא מגילה. קימו וקבלו, הדר קבלוה בימי אחשורוש⁷. לא נתנה תורה אלא וכו'. כתב זאת זכרון בפסר⁵. שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו¹, הינו על המים, שהוא בחינת משפט. ציון במשפט תפדה¹, ושפט בצדק דלים². וימי הפורים לא יעברו³. ועל־כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, כי זה עקר תקף הנם - שנתתקן המשפט, שהוא בחינת תקון הגורל כנ"ל. וזה בחינת חיב אדם לכסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי³.

1. שאין לה מעצמה כלום. 2. שוב הם קיבלו את התורה בימי אחשורוש. 3. חייב אדם להשתכר ביין בפורים עד שיגיע למצב שהוא לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. 4. והוא ממלא את כל העולמות וסובב סביב כל העולמות ואין מקום פנוי מאלקותו. 5. היום שהולך עם כל הימים. 6. התורה שנמשכת מבחינת העתיק הסתום שעתידה להתגלות לעתיד לבוא. 7. תהלים עה, ח. 3. מגילה יג, ועיי"ש תוס' טו, ד"ה ודמי. 1. מגילה טז, 7. שנת פסח. 2. שמות יז, יד. 3. שם טו, כה. 4. ישעיה א, כו. 5. שם יא, ד. 6. אסתר ט, כח. 7. מגילה ז, 1. ישעיה ו, ג. 8. זוהר פנחס רכה. 9. מיקווי זוהר מיקון מ, 65: 10. זוהר צהעלותן קנב.



דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא שהוא
 בחינת כלו טוב, ושם הוא למעלה מהמדות למעלה מהשכל,
 כי אי אפשר לנו להשיג בשכלנו אור האהבה הזאת שבדעת
 כנ"ל - כמו בן את זה לעמת זה בסמרא אחרא יש שני
 בחינות, יש בחינת קלפות וסמרא אחרא שהם בבחינת ימים
 בחינת ימי רע והם כנגד ימי טוב, ושם יש כמה ניצוצות
 מהימים והמדות שגפלו כידוע, ויש עוד בחינת סמרא אחרא
 שהוא כלו רע ואין שם שום טוב ואין שם שום דעת כלל,
 הינו שהם כסילות ורע גמור ואין שם שום טוב ושום שכל
 ושום ניצוץ של הקדשה, ועל-כן כל מעשיהם הם בלי שום
 שכל ומעם אפלו של מעות. כי בבחינת הקלפה של הימים
 והמדות יכולין למצא שם כמה ניצוצות דקדשה כנ"ל ועל-כן
 יש שם איזה טעם וענין, אף-על-פי שהוא בטעות - כי הם
 מהפכים דברי אלקים חיים מחמת רבוי הרע, אף-על-פיר-כן
 על-כליפנים יש שם איזה טעם של מעות ושקר, אבל בבחינת
 הקלפה השניה שם אין שום ניצוץ ואין שם שום טעם, כי
 אין שם שום שכל ושום ניצוץ, והיא שרש הסמרא אחרא
 והקלפה, כי כל הסמרא אחרא מקבלין משם. וזה בחינת חקת
 העמים, כי חקה היא דבר שאין בו שום טעם, ובקדשה -
 חקות התורה הקדושה הוא בחינת למעלה מהשכל, והוא
 בבחינת אהבה שבדעת שיתגלה לעתיד, כגון מצות פרה
 אדמה שנאמר בה (במדבר יט, ב) חקת התורה - שלא יתגלה
 זה הסוד עד לעתיד, ואפלו שלמה עליו השלום אמר (קהלת
 ז, כג) אמרתי אחכמה והיא רחוקה - על מצוה זו, כמו בן
 בקלפה - חקת העמים הוא בחינת הקלפה השניה הנ"ל שהיא
 למטה מהימים והמדות, שאין שם שום טעם כלל. ועל-כן
 נקראים חקה, וכמו שאנו רואין שחקותיהם הם בלי שום
 טעם כלל, כי הם בבחינה זו.

וזהו בחינת עבודה זרה שלהם, שהם שטות נגלה ומפרסם
 ואין להם שום טעם על זה ואף-על-פיר-כן הם אדוקים
 בה, כי זה בחינת הקלפה השניה הנ"ל שהיא כלו רע ואין
 שם שום שכל ושום ניצוץ דקדשה כנ"ל, וכמוכא בכתבים
 (טעמי המצוות פ' יתרו) שהעבודה זרה אין בה שום ניצוץ דקדשה
 והיא בחינת צואה ממש שהוא מותרות גמור שאין בו שום
 טוב בחינת צא תאמר לו⁶ וכמוכא³. וזה בחינת פי כל אלהי
 העמים אילים¹ - אילים דיקא, פי אליל - לשון דבר שאינו,

כמו שפרש רש"י (ויקרא יט, ד), כי הם אליל גמור שאין שם
 שום טוב, ועל-כן אין שם שום טעם ושכל, ועל-כן נקראים
 חקת העכו"ם כנ"ל. ומי שמתחבר עם העכו"ם ומתדמה להם
 חס ושלוש יכול להתפס ברשתם עד שיהיה נתפס חס ושלוש
 בבחינת הקלפה השניה הנ"ל שהיא בחינת חקות העכו"ם
 שהוא כלו רע חס ושלוש, וכשנופל לשם חס ושלוש אזי אין
 סומך בידו חס ושלוש, מאחר שאין שם שום ניצוץ דקדשה
 כנ"ל. ועל-כן הזהירה אותנו התורה לפרש מדרכיהם ולהתרחק
 מהם, והכל אסור משום חקות העכו"ם, הינו כדי שלא יהיה
 נתפס חס ושלוש בבחינת הקלפה השניה שהיא בחינת חקות
 העכו"ם ששם אין שום טוב, ומי שנופל לשם חס ושלוש
 קשה לו לצאת משם, כי אין סומך בידו מאחר שאין שם
 שום ניצוץ ושום טוב כלל.

ב וזה בחינת תקף הנס של פורים אשר הפליא ה' יתברך
 חסדו עמנו בימים ההם ועשה לנו נסים ונפלאות
 גדולות אשר כמוהו לא נהיתה, כי המן הרשע רצה להתגבר
 על ישראל בבחינת קלפה זו השניה הנ"ל, כי עשה עצמו
 עבודה זרה (כשארז"ל מגילה י:), ועבודה זרה היא בחינת קלפה
 זו השניה הנ"ל, ועל-כן בקש להשמיד ולהרג וכו' את כל
 היהודים, כי שם היא בחינת כליה, כי אין שם שום ניצוץ
 מקדשת ישראל כלל, כי אין שם שום טוב כנ"ל. וזה שאמרו
 רז"ל (שם יב.) מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל שבאותו
 הדור כליה - מפני שהשתחוו לצלם, הינו עבודה זרה שהיא
 בחינת קלפה זו השניה, שכשנופלים לשם אזי היא בחינת
 כליה ואבדה לגמרי חס ושלוש כי אין שם שום טוב כנ"ל.
 ועל-כן לא היה מעולם עת צרה כזו, כי כלם לא רצו לכלות
 לגמרי את ישראל כמו זה הרשע המן יפח שמו, כי הוא
 בחינת הקלפה שהיא רע גמור שאין שם קדשת ישראל כלל,
 ועל-כן חשב במחשבתו שלא יהיה באפשרי לישראל להנצל
 מידו, כי מקלפה השניה הנ"ל אי אפשר לצאת, כי אין שם
 שום סומך מאחר שאין שם שום טוב כנ"ל.

אבל באמת לאמתו גם זאת הקלפה השניה שהיא כלו רע
 ואין שם שום טוב - אף-על-פיר-כן בודאי היא מקבלת
 חיות מה' יתברך ברוך הוא כביכול, כי בלעדו לא היה לה
 שום חיות, ובקשר שהיא גם-כן מקבלת חיות מאת יתברך,

א. ישעיה ל, כב. ב. זוהר פנחס רלח. ג. מהילס לו, ד.



כי הוא יתברך מחיה את כלם. אך מבאר על פי דברי רבנו הקדוש ז"ל בכמה מקומות ובפרט במאמר ואיה השעה לעלה (סי' יב תנינא) שתקף הקלפות והסמרא אחרא מקבלין חיות מהקדשה הגבה ביותר למעלה מכל הקדשות - שזאת הקדשה היא סתום ונגעלם בתכלית ההעלם בחינת מאמר סתום, ומשם דיקא מקבלין חיות תקף הסמרא אחרא דהינו בחינת עבודה זרה, כי מחמת שזאת הקדשה היא בחינת סתום ונגעלם בתכלית ההעלם על-כן הם מקבלין חיותם משם דיקא עין שם. ועל-כן אפלו בשגופלין לשם חס ושלום, אף-על-פי שגדמה שאי אפשר לצאת משם בשום אופן חס ושלום אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם כלל כי גם שם יכולין למצא אלקותו יתברך, כי הם גם הם מקבלין חיות ממנו יתברך, כי הוא יתברך מחיה את כלם. ואזי אדרבא בשזוכה לשוב משם ולמצא שם אלקותו יתברך על-ידי שזוכין לידע שגם שם נסתר הוא יתברך בתכלית ההסתרה - אזי הירידה היא תכלית העליה, כי באין על-ידי זה להקדשה הגבה מאד מאד שהיתה נעלמת שם כנ"ל (ועי' במאמר ואיה השעה לעולה שם מבואר הענין היטב עיי"ש), וזאת הקדשה הגבה בחינת מאמר סתום שהם מקבלין חיות משם - זה בחינת אהבה שבדעת שהיא למעלה מהמדות והימים, שהיא בחינת אורייתא דעתיקא דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא.

וזה שכתב רבנו ז"ל במאמר מי האיש החפץ חיים הנ"ל שעל-ידי זה שמוצאין אלקותו יתברך מעמקי הקלפות על-ידי זה זוכין לאהבה שבדעת, כי עמקי הקלפות הינו הקלפה השניה הנ"ל בחינת עבודה זרה וחקת העכו"ם - הם מקבלין חיותם מבחינת ההסתרה וההעלמה של האהבה שבדעת שהיא נסתרת ונגעלמת בתכלית ההעלם, ומשם הם מקבלין חיותם כנ"ל. ועל-כן הצדיק הכופה את יצרו כשמוסתפל בקלפה ועבודה זרה זו אזי הוא משיג על-ידי זה דיקא אור האהבה שבדעת, כי נתגלה האור הגנוז הזה שמשם הם מקבלין חיות מגדל ההסתרה, והצדיק שזוכה להבין את זאת אזי נתגלה לו ההסתרה וההעלמה ורואה ומשיג על-ידי זה דיקא אור הגנוז שמשם היו מקבלין חיותם כנ"ל. אבל צריכין לזה צדיק גדול ונורא מאד שיוכל לעלות ולהוציא את הנזופלים

1. וכתוב.

2. פרי עץ חיים פורים פרק ה.

לשם ולשבר קלפה זו ולגלות אור הקדשה הגבה אור הגנוז הנ"ל.

וזה בחינת תקף הנם של פורים. כי הזמן הרשע חשב שלא יוכלו ישראל להנצל מידו חס ושלום מחמת שהתגבר עליהם בתקף קלפה זו השניה הנ"ל, אבל ה' יתברך חמל על ישראל והקדים רפואה למכה, כי היה באותו הדור מרדכי היהודי, ועצם תקף מעלת מרדכי מוכבא בכתבים (פע"ח פורים פ"ה) שהיה אור גדול ונורא מאד והוא בבחינת אהבה שבדעת, כי מרדכי בגימטריא ורב חסד כמובא (סי' ט), רב חסד זה בחינת אהבה שבדעת, כי אהבה שבימים היא בחינת חסד שהוא יומא דאזיל עם פלוהו יומין כנ"ל, ורב חסד זה בחינת אהבה שבדעת שהיא למעלה מחסד סתם, והיא בחינת רב חסד, וזה בחינת מרדכי כנ"ל. ומחמת שהיה מבחינה זו על-כן היה לו כח לשבר אפלו קלפת המן-עמלק, דהינו הקלפה השניה הנ"ל שאין בה שום טוב כנ"ל, כי היה יודע ומשיג שגם הם מקבלים חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום בחינת אהבה שבדעת וכו' כנ"ל, כי מרדכי היה נאחו משם על-כן היה לו השגה זו. וכשזוכין להשיג זאת שגם הם מקבלים חיות ממנו יתברך מבחינת מאמר סתום - אזי הם נכנעין ונתבטלין בתכלית הבטול, כי לא היה להם חיות רק מההסתרה וההעלמה, אבל עכשו כשיודעין שגם שם נעלם הוא יתברך אזי הם נזופלים ונתבטלין, ואזי אדרבא זוכין לעלות בתכלית העליה, כי זוכין להשיג אור האהבה שבדעת שהוא אור הגנוז כנ"ל.

וזהו בחינת עצם מעלת פורים, ואיתא⁶¹ שבשום יום טוב ואפלו בשבת לא נמצא תקף הארה נפלאה כמו בפורים, כי באמת הפליא ה' יתברך עמנו ונתהפך מהפוך אל הפוך ממש כמו שכתוב (אסתר ט, א) ונתהפך הוא וכו', כי הוא רצה להתגבר חס ושלום בבחינת הקלפה השניה שאין שם שום טוב וכו' כנ"ל, ועל-ידי הצדיק מרדכי נתהפך בהפוך ממש, כי זכו שיתגלה אור האהבה שבדעת שמשם מקבלת חיות הקלפה הנ"ל מגדל ההסתרה - ועכשו נתגלה אור הגנוז הזה והם נתבטלו כנ"ל, כי אין חיותם רק מההסתרה וכו' כנ"ל.



אני בצדק אחזה פניד¹ כמובא², ועל-כן בפורים שאז נתגלה האור הגנוז והסתום - על-כן אנו מגלין אלקותו ותברך על-ידי הצדקה, כי זה העקר להמשיך התגלות לגלות הסתרת אלקותו לכל העולם למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים. ועל-כן כשזוכין בפורים לאור האהבה שבדעת שהוא אור הגנוז, אנו צריכין לגלות הסתרה זו, ועקר התגלות אלקותו הוא על-ידי צדקה כנ"ל.

ד ובשנתגלה אור הגנוז אז נעשה מזה תורה חדשה, כי קדשא בריך הוא ואורייתא בלו³ חד⁴, וכשהוא יתברך נסתר זה בחינת הסתרת והעלמת התורה, ובשנתגלה ההסתרה זו אזי נתגלה תורה חדשה. וזה בחינת המגלה שהיא לשון התגלות כמובא¹, כי נתגלה תורה חדשה על-ידי שנתגלה אור האהבה שבדעת שהוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה² שמשם יונקת התורה הקדושה שלנו. ועל-כן לא נתנה עד אחר שבא עמלק והכניעו אותו, כי עקר התגלות התורה תלוי בהכנעת עמלק שהוא בחינת הקלפה שיניקתה מההסתרה הנ"ל, וכשמכניעין אותו אזי נתגלה ההסתרה, ואזי זוכין לתורה, כי כל התורה הקדושה יונקת מבחינת האהבה שבדעת שהיא אורייתא דעתיקא סתימאה. ועל-כן קבלו ישראל התורה מחדש בימי אחשורוש, כי עקר קבלת התורה תלוי בהכנעת המן-עמלק כנ"ל. ועל-כן אין בהמגלה שום שם בפרוש - רק ברמז בראשי תבות, כי הוא בחינת אור הגנוז בחינת התורה הגנוזה שנתגלה אז, ששם היא למעלה מפל הקדושות. ועוד יש בזה דברים הרבה. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. ועל-כן תבא אחר פורים קורין פרישת פרה - זאת חקת התורה וכנ"ל, והבן.

ה ועל-כן חיב לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי¹, כי שם הוא למעלה מהדעת, ושם אין שיך לומר ארור המן וכו', כי שם הוא בלו טוב - למעלה מהמדות למעלה מימי טוב וימי רע כנ"ל. וזה בחינת סוד פרה אדמה, שהוא בחינת חקת למעלה מהדעת, והיא מטמא טהורים ומטהר טמאים, שאי אפשר להבין זה הסוד עד לעתיד שיתגלה התורה הגנוזה כנ"ל.

ועל-כן ימי הפורים לא יעברו וכו' (אסתר ט, כח) וכל המועדים בטלים חוץ מפורים. כי פורים הוא בחינת התגלות אור האהבה שבדעת שיתגלה לעתיד לבוא, ועל-כן לא יתבטלו ימי הפורים אפלו לעתיד. כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים, ויציאת מצרים היה שיצאו מתחת יד פרעה, ופרעה הוא ראש לכל הקלפות, אבל אף-על-פי-כן הוא בחינת הקלפה שהיא אצל התגלות הימים והמדות, כי פרעה - אותיות הערף, ושם המקום שמתחילין המחין לירד ולהתפשט בבחינת ימים ומדות, ושם אחיזת פרעה, ובודאי הוא קלפה חזקה וקשה מאד - מאחר שאחיזתו בהתחלה ממש, אבל הוא סמוך לבחינת הימים והמדות. אבל המן-עמלק הוא שרש הרע והקלפה, בבחינת ראשית גוים עמלק⁶, כי הוא יונק מהסתרת והעלמת הדעת והמחין, מבחינת מאמר סתום כנ"ל אשר אי אפשר להכניעו ולבטלו כי אם כשזוכין לאור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהימים והמדות כנ"ל. ועל-כן כל הימים טובים שהם בחינת ימי טוב, דהיינו שבאותן הימים עשה ה' יתברך עמנו נסים ביציאת מצרים והכניעו ימי הרע והתגברו ימי הטוב, ועל-כן אנו עושין יום טוב, על-כן לעתיד שאז יתגלה האהבה שבדעת שהיא למעלה מהימים על-כן אז יתבטלו הימים טובים, כי האור שיתגלה לעתיד הוא למעלה מהימים כנ"ל, אבל פורים שהוא בבחינת האהבה שבדעת, כי אז הכניעו קלפת המן-עמלק שיניקתו משם מבחינת ההסתרה ההיא כנ"ל - על-כן לא יתבטלו ימי הפורים גם לעתיד, כי אז יזכו גם-כן להארה זו דהיינו אור האהבה שבדעת שהוא גם-כן הארה של פורים כנ"ל.

ג וזה בחינת ומשלח מנות איש לרעהו³ - בחינת אהבה ואחדות גמור שנכלל כל אחד בחדו, כי שם בבחינת אהבה שבדעת הוא בלו אחד, ושם כל ישראל בבחינת אחדות גמור, ואין שום גבול ופרוד בין אחד לחברו חס ושלום, ועל-כן בפורים הם מתערבים ומתחברים זה עם זה, דהיינו משלח מנות שזה שולח לזה וזה לזה, כי בלו אחד כנ"ל. ומתנות לאביונים זה בחינת התגלות אלקות, כי עקר התגלות אלקות בחינת התגלות מלכותו יתברך הוא על-ידי צדקה,

1. הקב"ה והתורה הם כולם אחד. 2. התורה שנמשכת מבחינת העתיק הסתום. 3. אסתר ט, כח. 4. אסתר ז, טו. 5. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 6. מגילה ז: 7. צבא צמרא י. 8. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 9. מגילה ז: 10. צמדצר כד, כ. 11. אסתר ט, כח. 12. אסתר ז, טו. 13. צבא צמרא י. 14. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 15. מגילה ז: 16. צמדצר כד, כ. 17. אסתר ט, כח. 18. אסתר ז, טו. 19. צבא צמרא י. 20. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 21. מגילה ז: 22. צמדצר כד, כ. 23. אסתר ט, כח. 24. אסתר ז, טו. 25. צבא צמרא י. 26. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 27. מגילה ז: 28. צמדצר כד, כ. 29. אסתר ט, כח. 30. אסתר ז, טו. 31. צבא צמרא י. 32. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 33. מגילה ז: 34. צמדצר כד, כ. 35. אסתר ט, כח. 36. אסתר ז, טו. 37. צבא צמרא י. 38. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 39. מגילה ז: 40. צמדצר כד, כ. 41. אסתר ט, כח. 42. אסתר ז, טו. 43. צבא צמרא י. 44. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 45. מגילה ז: 46. צמדצר כד, כ. 47. אסתר ט, כח. 48. אסתר ז, טו. 49. צבא צמרא י. 50. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 51. מגילה ז: 52. צמדצר כד, כ. 53. אסתר ט, כח. 54. אסתר ז, טו. 55. צבא צמרא י. 56. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 57. מגילה ז: 58. צמדצר כד, כ. 59. אסתר ט, כח. 60. אסתר ז, טו. 61. צבא צמרא י. 62. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 63. מגילה ז: 64. צמדצר כד, כ. 65. אסתר ט, כח. 66. אסתר ז, טו. 67. צבא צמרא י. 68. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 69. מגילה ז: 70. צמדצר כד, כ. 71. אסתר ט, כח. 72. אסתר ז, טו. 73. צבא צמרא י. 74. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 75. מגילה ז: 76. צמדצר כד, כ. 77. אסתר ט, כח. 78. אסתר ז, טו. 79. צבא צמרא י. 80. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 81. מגילה ז: 82. צמדצר כד, כ. 83. אסתר ט, כח. 84. אסתר ז, טו. 85. צבא צמרא י. 86. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 87. מגילה ז: 88. צמדצר כד, כ. 89. אסתר ט, כח. 90. אסתר ז, טו. 91. צבא צמרא י. 92. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 93. מגילה ז: 94. צמדצר כד, כ. 95. אסתר ט, כח. 96. אסתר ז, טו. 97. צבא צמרא י. 98. זכר ימרו 5: ו. פרי עץ חיים פורים פרק ה. 99. מגילה ז: 100. צמדצר כד, כ.



ו וְזֶה בְּחִינַת וְהָיָה כְּאִשֶּׁר יָרִים מִשֶּׁה יָדוֹ וְגַבְרַיִל יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר
 נִיחַ וְכוּ' ^ב וְכִי יִדְוֶה שֶׁל מִשֶּׁה עוֹשׂוֹת מְלַחְמָה וְכוּ'
 אֵלָּא בְּזִמְנֵי שִׁישְׁרָאֵל מִסְתַּפְּלִין לְמַעְלָה הֵם נוֹצְחִים וְכוּ' ^ג. כִּי
 בְּשִׂמְחַתְגַּבְרַת קְלַפְתָּ עִמְלֶק חֵם וְשְׁלֹום אָזִי הִתְקוֹן לְהִסְתַּפֵּל
 לְמַעְלָה - לְהִסְתַּכַּל וְלְהַבִּין בְּשֶׁרֶשׁ אַחֲזִיתוֹ לְמַעְלָה, לְהַבִּין
 שֶׁהוּא מְקַבֵּל חַיּוֹת מְלַמְעָלָה מִהַקְדָּשָׁה הַגְּבוּהָ לְמַעְלָה מִכָּל
 הַקְדָּשׁוֹת, וְעַל־יְדֵי זֶה מְכַנְיְעִין וּמְפִילִין אוֹתוֹ כַּנ"ל.

ז אֶסְתֵּר - הִיא בְּחִינַת הַהִסְתַּרְתָּהּ, בְּחִינַת הַקְדָּשָׁה הַגְּבוּהָ
 הַנ"ל שֶׁהִיא נִסְתַּרְתָּת וְנִגְעֵלְמָת. וְזֹאת הַקְדָּשָׁה
 דִּיקָא מְגַדֵּל מְעַלְתָּהּ וְגַדְלַת הַסְתַּרְתָּהּ הִיא יוֹכֵלָה לְכַנֵּס בְּעַמְקֵי
 הַקְלָפוֹת, כִּי מִשָּׁם דִּיקָא הֵם מְקַבְּלִין חַיּוֹת כַּנ"ל, כִּי מְגַדְלַת
 הַהִסְתַּרְתָּהּ אֵינָם נוֹגְעִים בָּהּ כְּלָל, אַף־עַל־פִּי שֶׁמְקַבְּלִין חַיּוֹת
 וְיוֹנְקִים מִמֶּנָּה, וְזֶה בְּחִינַת אֶסְתֵּר, שְׁנֹלְקָתָהּ לְאַחֲשׁוּרוּשׁ וְנוֹכְסָהּ
 בְּעַמְקֵי הַקְלָפוֹת, כִּי הִיא בְּחִינַת הַסְתַּרְתָּהּ - שֶׁמִּשָּׁם דִּיקָא מְקַבְּלִין
 חַיּוֹת. וְעַל־כֵּן בְּאִמְתָּ לֹא נִגַּע בָּהּ אַחֲשׁוּרוּשׁ כַּמּוּכָא (תִּיקו"ו תִּיקוֹן
 כ"א, טו); כִּי הִיא נִסְתַּרְתָּת וְנִגְעֵלְמָת בְּתַכְלִית הַהַעֲלָמָה, וְאִין
 הַקְלָפוֹת נוֹגְעִים בָּהּ חֵם וְשְׁלֹום כְּלָל - וְאַף־עַל־פִּי כֵּן נִהְיִין
 וְיוֹנְקִים מִמֶּנָּה, כִּי מִבְּחִינַת הַהִסְתַּרְתָּהּ בְּעִצְמוֹתָהּ הֵם יוֹנְקִים כַּנ"ל.
 וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְנִילָה י"ג) שֶׁהִיָּתָה יוֹשֶׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל
 אַחֲשׁוּרוּשׁ - וְטוֹבֵלֶת יוֹשֶׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרֹדְכִי, כִּי זֹאת הַקְדָּשָׁה
 מְגַדְלַת הַסְתַּרְתָּהּ יוֹרְדַת בְּעַמְקֵי הַקְלָפוֹת כַּנ"ל, אֲבָל אַף־עַל־פִּי כֵּן
 אִין נוֹגְעִין בָּהּ כְּלָל, רַק מְרֹדְכִי זוֹכֵה עָלֶיהָ, כִּי הוּא זוֹכֵה
 לְקְדָשָׁה זו הַגְּבוּהָ מִכָּל הַקְדָּשׁוֹת כַּנ"ל, כִּי הוּא מְשִׁיב בְּחִינַת
 אֶסְתֵּר בְּחִינַת הַהִסְתַּרְתָּהּ הַנ"ל שֶׁהִיא בְּחִינַת אֹר הַגְּנוּזִים וְהַצָּפוֹן
 כַּנ"ל. וְהֵבֵן הַדְּבָרִים הַיָּטִב, וְעוֹד לְאַלֶּה מְלִין.

ח וְעַל־כֵּן פּוֹרִים מִתָּר בְּעִשְׂיַת מְלָאכָה וְאִין בּוֹ שׁוֹם קְדָשֶׁת
 יוֹם טוֹב כְּלָל, כִּי פּוֹרִים הוּא בְּחִינַת הָאֶרֶת
 הַקְדָּשָׁה הַגְּבוּהָ מְאֹד מְאֹד - שֶׁמְגַדְלַת עֵצֶם הַקְדָּשָׁה אִין רוֹאִין
 שָׁם שׁוֹם קְדָשָׁה, וְכַעֲיִן מַה שֶׁכָּתַב רַבְנּוּ ז"ל (ס' רמג) עַל כָּל
 הַשִּׁירִים קָדֵשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קָדֵשׁ קְדָשִׁים, וְשָׁם בְּסִפְרֵי שִׁיר
 הַשִּׁירִים דִּיקָא אִין שָׁם שׁוֹם תְּבוֹת קְדָשָׁה וְטַהֲרָה כְּלָל, עֵינֵי
 שָׁם וְהֵבֵן הַיָּטִב. כִּי כָּל הַיָּמִים טוֹבִים שֶׁהֵם בְּחִינַת יָמֵי טוֹב
 יֵשׁ בָּהֶם כַּמָּה וְכַמָּה קְדָשׁוֹת, שֶׁמְקַדְּשִׁין הַיָּמִים טוֹבִים עַל־יְדֵי

קְדוּשָׁה וְעִשְׂיַת מְלָאכָה וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, כִּי הֵם בְּחִינַת יָמֵי טוֹב
 שֶׁהֵם כְּנֶגֶד יָמֵי רַע, עַל־כֵּן צָרִיכִין לְנַהֵג בָּהֶם כַּמָּה קְדָשׁוֹת
 כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ וְלְהַתְגַּבֵּר הַיָּמֵי טוֹב וְלְהַכְנִיעַ הַיָּמֵי רַע, וְאִם
 עוֹשִׂין חֵם וְשְׁלֹום אִיזָה מְלָאכָה שֶׁל חַל בְּיוֹם טוֹב אָזִי יוֹכֵלִין
 לְהַתְגַּבֵּר הַיָּמֵי רַע שֶׁיִּנְיָקְתָם מִמְּלָאכּוֹת שֶׁל חַל כְּדוּעַ, עַל־כֵּן
 אֲסוּרִים בְּעִשְׂיַת מְלָאכָה. אֲבָל בְּפוֹרִים שְׁנוֹכְנַע וְנִתְבַּטַּל שֶׁרֶשׁ
 הָרַע לְגַמְרֵי וְנִתְגַּלָּה אֹר הַגְּנוּזִים אֹר הָאֵהָבָה שֶׁבִדְעַת שֶׁהוּא
 לְמַעְלָה מִהַיָּמִים וְהַמְדוּת - עַל־כֵּן אִין צָרִיכִין לְקַדֵּשׁ יָמֵי הַפוֹרִים
 בְּקְדָשֶׁת יוֹם־טוֹב, כִּי הוּא לְמַעְלָה מִהַיָּמִים, וְאִין צָרִיכִין שׁוֹם
 קְדָשָׁה לְהַכְנִיעַ יָמֵי הָרַע שֶׁלֹא יִשְׁלִיטוּ חֵם וְשְׁלֹום, כִּי אִין
 לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה אָז, וְעַל־כֵּן אֲפִלּוֹ אִם עוֹשִׂין מְלָאכּוֹת שֶׁל
 חַל אִין לְהַרְעֵ שׁוֹם שְׁלִיטָה וְאַחֲזִיָּה בָּהֶם כְּלָל, כִּי אִין נִכְנַע
 וְנִתְבַּטַּל הָרַע לְגַמְרֵי בְּשֶׁרֶשׁוֹ, שֶׁאֲפִלּוֹ אִם עוֹשִׂין מְלָאכּוֹת שֶׁל
 חַל אִין לֹא שׁוֹם שְׁלִיטָה וְאַחֲזִיָּה בָּהֶם כַּנ"ל, כִּי אִין נִתְגַּלָּה
 אֹר הַגְּנוּזִים אֹר הָאֵהָבָה שֶׁבִדְעַת שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִהַיָּמִים לְמַעְלָה
 מִהַיָּמִים וְהַמְדוּת לְמַעְלָה מִכָּל הַקְדָּשׁוֹת כַּנ"ל.

הלכה ה

ענין פורים

על־פי המאמר אבא שאול אומר קובר
 מתים הייתי פעם אחת רצתי אחר צבי וכו'
 בספר הראשון (ס' נה), עין שם כל המאמר.

וְהַכְּלָל כִּי לְרֹאוֹת בְּמַפְלָתָם שֶׁל רְשָׁעִים אִי אֲפָשֶׁר כִּי אִם
 עַל־יְדֵי בְּחִינַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בְּבְחִינַת שֵׁב לַיְמִינִי
 וְכוּ' ^ג, יָמִין - זֶה בְּחִינַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת בְּנִימִין - כֵּן יָמִין
 שְׁנוֹלֵד בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת קְדָשֶׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל
 עַכְשָׁו בְּגִלּוֹת וְכוּ' בְּבְחִינַת וְאֵף גַּם זֹאת וְכוּ' ^ד - הוּא עַל־יְדֵי
 הַתְנוּצְצוֹת אֹר זְכוֹת אָבוֹת וְכוּ'. כִּי הַרְשָׁעִים מְמַשְׁכִּים בְּחִינַת
 רַע עֵינֵי עַל שׁוֹנְאֵיהֶם וְכוּ', וְהָאֵדָם נִצּוֹל מֵרַע עֵינֵי הַזֶּה עַל־יְדֵי
 לְמוֹד זְכוֹת שֶׁהָאֵדָם מְלַמֵּד עַל הַרְשָׁע, כִּי גַם הַקְדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא
 מְלַמֵּד עָלָיו זְכוֹת עַל הַרְשָׁע בְּשִׁבּוּל לְהַצִּיל אֶת הַצַּדִּיק מֵרַע

א. שמות יז, יא. ב. ראש השנה כט. ג. תהילים קי, א. ד. ויקרא כו, מד.



ראשי פרקים
הלכה ה

ענין מלוה בשטר שצריך לזהר להלוות בשטר דיקא שאז אינו יכול לכפר וכו' ^א כמו שהזהירו רז"ל על זה מאד, כמבאר בנמרא (ב"מ עה:י) - עלפי התורה מי האיש החפץ חיים וכו' (סי' לג) ענין שם.

א **פי** ההלואה נמשכת על ידי שיש ימי טוב וימי רע ^ז. פי ההלואה מחמת חסרון הפרנסה שאין לו עתה ומצפה שלאחר איזה ימים יוכל לשלם לו. וזה מחמת שחושב שעתה הזמן אצלו בחינת ימי רע שמשם כל חסרון הפרנסה, ועל-כן הוא לונה מחברו שימתין לו עד שיעברו הימי רע (כמו שרגיל בפי העולם לומר בכל פעם שהזמן רע עתה (די צייט איז שלעכט) ובאמת כל ימי חיהם אומרים בן, ומעודי עד היום אני זוכר שאומרים בכל פעם בן, וכן פדורות הקודמים היו אומרים בכל פעם בן) ואז יוכל לסלק לו.

ועל-כן צריך כל אחד להרחיק עצמו מאד מהלואות, פי צריך להאמין שגם בהימי רע בעצמם יש טוב בחינת ימי טוב בבחינת וכו' רעה ראה, ראה דיקא וכו' (כמ"ש שם במאמר הנ"ל) ואז בודאי יוכל להשיג פרנסתו דבר יום ביומו ולא יצטרך לבוא לידי הלואות וחובות, פי אפלו מי שעוסק במשא ומתן בגוים צריך לידע ולהאמין שגם שם נמצא ה' יתברך פי בכל לשונות וכו' מלבשין אותיות התורה וכו'. ומי שמאמין בזה בכח הצדיק הפופה את יצרו וכו' בודאי לא יחסר לו פרנסתו, פי הוא יוכל למצא אותיות התורה בכל הלשונות וכו' ולבנות תורה מהם בבחינת עשי דברו לשמע בקול דברו וכו' ^ב ואז בודאי יהיה נמשך לו שפע טובה וברכה על ידי התורה שמברר ובונה משם, פי התורה היא מקור הברכה והשפע וכו' ^א.

אך על ידי התנברות הימי רע על הימי טוב עד שנעלם ממנו שגם שם בהימי רע בעצמם נמצא טוב, על ידי

שהוא בחינת אמונה הפרטית וכו"ל כי באמת ראוי לכל אדם שייעמד בדבורו אפלו כשאומר בעל-פה בלא שטר, פי זה עקר שלמות האמונה שיהיה לו נאמנות אפלו בעל-פה שזה נמשך מבחינת אמונה הפרטית שהיא בחינת תורה שבעל-פה שזה עקר קדשת ישראל וכו"ל. אבל מחמת שההלואה נמשכת מבחינת פגם אמונה זאת, על-כן אסור לסמך על דבריו בעל-פה כנ"ל וצריך רק לקבל שטר בכתב שנמשך מבחינת התורה שבכתב בחינת אמונה העקרית שזה נשאר תמיד אפלו בעת הפגם וכו"ל.

ועל-כן עקר סמיכות המלוה הוא על קרקעות שהם נכסים שיש להם אחריות, פי קרקעות הם בבחינת תורה שבכתב בבחינת אמונה העקרית שהיא קימת תמיד בבחינת והארץ לעולם עומדת ^ב בחינת שכן ארץ ורעה אמונה ^א.

יא וכו' תראה נפלאות, שעל-כן העבו"ם שאחזתן היא רק בבחינת תורה שבכתב וכו"ל על-כן הם מחמירים ביותר לכלי לסמך כלל בשום דבר על דברים שבעל-פה ואין מקבלין שום טענה ואפלו שום בקשה אין מקבלין פי אם בכתב דיקא פידוע דרכיהם בזה, פי אצלם נפגם מאד בחינת אמונה הפרטית שהיא בחינת תורה שבעל-פה על-כן אין אצלם שום נאמנות בעל-פה, אבל ישראל-עם קדוש סומכין בכמה דברים גם על דברים שבעל-פה כי הם חזקים גם באמונה הפרטית שהיא בחינת תורה שבעל-פה כנ"ל. רק בענין הלואות ומשא ומתן וכיוצא צריך שטר מחמת שהם נמשכין מבחינת פגם הלכנה שהוא בחינת פגם תורה שבעל-פה כנ"ל, פי גם שאר משא ומתן נמשך גם-כן משם שצריך לברר ניצוצות שנפלו על ידי חטא אדם הראשון שהוא בחינת פגם הלכנה, פגם האמונה הנ"ל פידוע ועל-כן צריך כתב דיקא וכו"ל. אבל אין מחמירין כל-כך שיהיה הכל בכתב דיקא כמותם, פי אצל ישראל אפלו בבחינת הפגם חס ושלום, לא נפגם כל-כך חס ושלום כמו אצלם ועל-כן בכמה דברים סומכים אצלנו גם על דברים שבעל-פה, פי ישראל יש להם נאמנות גם בעל-פה, פי הם חזקים גם בבחינת אמונה הפרטית שהיא בחינת תורה שבעל-פה וכו"ל.

א. קהלת א, ד. ב. מהילים לו ג. ג. חושן משפט סימן ע סעיף א. ד. קהלת ז יד. ה. מהילים קג, כ. ו. עיין עזרת הקודש חלק ז פרק יט.



וזכרון מאחר שהוא למעלה מהזמן, כי השכחה היא רק ברבות הזמן, כמו שכתוב (קהלת ב, טו) ברבות הימים הכל נשכח. ועקר השכחה התלויה בזמן היא מחמת התגברות הימי רע על הימי טוב שמשם השכחה שנמשכת מהרע שנאחז מהסתלקות המחזין שמשם אחיות השכחה ועל-כן צריכין כתב לזכרון. נמצא שעקר הכתב שהוא לזכרון, הוא להגביר הטוב ולהכניע הימי רע על-כן אסור להלוות בלא שטר. כי עקר סלוק החובות הוא על-ידי שהגביר הטוב על הימי רע שזה נעשה על-ידי כתב דיקא שהוא לזכרון וכנ"ל. כי סלוק החוב הוא מצוה, כשרו"ל (כתובות פו) פריעת בעל חוב מצוה, כי סלוק החוב נעשה על-ידי שזכה להשיג השפע והברכה לסלק החוב שנעשה מהתגברות הטוב על הרע שזה נמשך על-ידי בחינת כתב שהוא לזכרון וכנ"ל.

ועל-כן זה שנופל להלוואות נופל לעבדות בחינת עבד לזה לאיש מלוה⁷, כי עבדות בחינת ארור כנען⁸ בחינת ארור הנאמר אצל הנחש⁹, כמו שכתוב במקום אחר. שזהו בחינת ארורה האדמה וכו' בחינת בועת אפיק וכו'¹⁰ שמשם כל היגיעות והעבדות של הפרנסה שנמשך מחטא אדם הראשון שלא התגבר להכניע הימי רע כנגד הימי טוב ואכל מעץ הדעת טוב ורע שעל זה נאמר (משלי יב, טו) אויל ביום יודע כעסו. ביום דיקא בחינת כי ביום אכלך ממנו וכו'¹¹ ביום דיקא. כי עקר הפגם הגיע בהיום שלא השתדל למצא הטוב שבאותו היום להגבירו על הרע וכו'. ומשם נמשך כל ההלוואות שהם מחסרון הפרנסה וכו' כנ"ל.

ועל-כן עקר השעבוד על-ידי השטר שאו יכול להוציא ממשעבדים, כי הכתב מכניע הרע לגבי הטוב עד שמכרח לסלק לו ואינו יכול לכפר בו, כי כל עבוב הסלוק וההכחשות נמשך מחמת שהרע מתגבר אחר-כך פל-כך עד שמונעו מלסלק בשעתו בבחינת לזה רשע ולא ישלם שמיכנה הפסוק כל רשעת הרשע בשם לזה רשע וכו' כי עקר הרשעות נמשך מהתגברות הימי רע על הימי טוב שמשם כל ההלוואות ועבוב הסלוק וכנ"ל. ולהכניע כל זה עד שיכרח לסלק ולהכניע

זה אינו יכול למצא אותיות התורה בהמשא ומתן והעסק שלו ואזי יורדת השפע בצמצום גדול (כמ"ש שם במאמר הנ"ל) שזהו סוד עד דלא ידע בין ארור המן⁶ וכו'. ועל-ידי זה מכרח לבוא לידי הלוואות שסובר שעתה הם ימי רע והימי טוב יבואו אחרי כן ויסלק לו. ועל-כן באמת פיון שבא לידי הלוואות קשה לו מאד שיצא מהם ועל-פי רב אינו מסלק בזמנו, כשרו"ל (ב"ב ה) הלואי שיפרע בזמנו. הלואי ודאי, כי מאחר שאינו מאמין שגם בימי רע בעצמם יש טוב אויך ישיג ימי טוב. כי באמת הימי טוב וימי רע הם בכל יום ויום רק כל אחד כפי מה שמתגבר על יצרו להגביר הטוב על הרע כן נמשך עליו בחינת ימי טוב ולהפך להפך, חס ושלום. והעקר שצריך להסתכל היטב ולהאמין שגם בהרע בעצמו בחינת ימי רע, גם שם יש טוב, כי מלא כל הארץ כבודו³ וכו' כנ"ל, אבל זה שנפל להלוואות על-ידי זה שאינו יכול למצא הימי טוב בתוך הימי רע, בודאי קשה לו לצאת מחובות, כי הרע בכל פעם מתגבר יותר מאחר שאינו משתדל ומסתכל למצא הטוב בתוך הימי רע בעצמם, כי על-ידי זה עקר התגברות הרע ועל-כן באמת הזהיר רבנו ז"ל, שיזהר מלהיות בעל חוב, ובפרט מי שרוצה לעשות תשובה, כמו שכתוב בספר האלה-בית הקדוש (תשובה אות מו) וזה לשונו. מי שרוצה לשוב ויזהר מלהיות בעל חוב, כי מאחר שידע בעצמו שחטא והגביר הרע על הטוב ועתה רוצה לשוב ועקר התשובה על-ידי שמוצא הטוב בתוך הרע בעצמו ומאמין שעדין יש בו טוב ויש לו תקוה לשוב בבחינת ובקשתם משם את ה' אלהיך. משם דיקא מכל המקומות שנדה שם בין העבוי"ם, כמוכן שם בפרשה. על-כן צריך בודאי לזהר מלהיות בעל חוב שנמשך מחמת שאינו מאמין ואינו מסתכל שגם בימי רע יש טוב שמשם נמשכין כל ההלוואות והחובות וכנ"ל.

ב ועל-כן אסור להלוות בלא כתב, דהינו שטר. כי הכתב הוא בשביל זכרון, כמו שכתוב (שמות י, יד) כתב זאת וזכרון וכו'. ועקר השכחה והזכרון הוא בתוך הזמן. כי למעלה מהזמן בבחינת אהבה שבדעת שם אין שיע שכתה

א. אורח חיים סימן תל"ז סעיף ג. ב. ישעיה ו, ג. ג. דברים ז, ט. ד. משלי כז ז. ה. זרעית ט, כה. ו. שם ג, יד. ז. שם פסוק יז. ח. שם פסוק יט. ט. שם ג, יז. י. תהלים לו, כא.

הימי רע לגבי הטוב הוא על-ידי הכתב לזכרון שהוא השטר וכנ"ל ועל-פני הנהירה התורה (שמות כב, כד) אם כסף תלוה וכו' את העני וכו' לא תהיה לו כנושה לא תשימונו עליו נשך, כי צריכין לרחם על העני שלא להיות עליו כנושה להוציאו מכלל בעל חוב וכנ"ל.

ג וזה בחינת ראש השנה ויום הכפורים וסכות והושענא רבה ושמיני עצרת ושמיחת תורה. כי מראש השנה עד יום כפור הם עשרת ימי תשובה ועקר התשובה על-ידי בחינה הנ"ל בחינת ימים רעה ראה וכו' פנ"ל. ועל-ידי התשובה של ראש השנה ויום הכפורים על-ידי שמוצאין הטוב בכל מקום על-ידי הקול שופר בחינת עשי דברו לשמע בקול דברו הנאמר לענין ראש השנה, כמו שכתוב בזהר הקדוש. וזה בחינת חמשה ענויים של יום הכפורים שהם בחינת חמשה קולות וכל זה ליחד הקול בדבור וכו' על-ידי זה בונין את התורה שזהו בחינת קבלת התורה ביום הכפורים ועל-ידי זה מתקרבין אל השלום שזהו בחינת ספה בחינת סכת שלום³ בחינת אהבה שזוכין על-ידי זה שזהו גם-כן בחינת ספה שהיא בחינת אהבה עד שזוכין על-ידי זה לאהבה שבדעת להאיר האהבה שבדעת לתוך הימים שזהו כל פונת הנענועים בארבעה מינים בסכות, כמבאר בסוף התורה הנ"ל ענין שם. ועל-ידי זה זוכין לשמיחת בית השואבה בחינת וישאבתם מים בששון ממעיני הישועה¹, כי שם בבחינת האהבה שבדעת הם מעיני הישועה, כי התורה נקרא חשן ישועת וכו'⁷ אבל התורה הגנוזה וכו' הם בחינת מעיני הישועה.

ועל-ידי זה זוכין לשמיני עצרת לשון בנישו ואספה שאוספין וכוללין האהבה שבדעת עם האהבה שבימים ששם מקור השמיחה. וזה בחינת חבור סיום התורה בהתחלתה. בראשית בחינת ראשית המחשבה בחינת אהבה שבדעת בחינת ישראל עלה במחשבה תחלה וכו'. לכל האותות והמופתים וכו' לעיני כל ישראל⁸, הם בחינת האהבה שבימים שמשם כל התורה שבגולה שהיא לעיני כל ישראל שהראה אהבתו ותפרך לעיני כל ישראל על-ידי כל האותות וכו' אבל האהבה שבדעת אי אפשר לראות כי אם לכל חד כפום מה דמשער בלביה¹, אבל כל ההתגלות האהבה על-ידי

המופתים נוראים שהראם משה, הכל נמשך מהאהבה שבדעת שהאיר לתוך האהבה שבימים על-ידי שישדד המערכות בימים ובזמן דיקא שנה עקר השלמות, על-פני צריכין בכל שנה בסוף התקון של ראש השנה לכלל התורה סופה בתחלתה, לכלל האהבה שבימים בהאהבה שבדעת שהיא בחינת בראשית וכו'.

ד וזה שמכרכין גשם בשמיני עצרת, כי אז נכלל ומאיר האהבה שבדעת להאהבה שבימים ועל-פני אז עקר האהבה שבין ישראל לאביהם שבשמים כאשר הפליגו רז"ל בזה, כמו שכתוב (רש"י ויקרא כג, לו) בבקשה מכם עכבו עמי עוד יום אחד וכו'. בחינת יום אחד הוא יודע לה' וכו' שהוא בחינת האהבה שבדעת וכו'. ועל-פני מכרכין אז גשם, כי אז נמשכת השפע שהם בחינת מימי הגשם וברכה בבחינת יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וכו'.

כי באהבה שבימים בחינת יומם יצוה ה' חסדו¹, שהם בחינת שבעת ימי הספות בהם יש אחיזה קצת להימי רע שמהם אחיות השבעים אמות, רק שבספות זוכין ישראל על-ידי העבודה של ראש השנה ויום הכפורים בכח הצדיקי אמת להתקרב אל האהבה והשלום שהם בחינת ספה כנ"ל, כי כבר זכינו למצא הטוב שהם אותיות התורה שבתוך הימי רע בעצמן, דהינו הטוב שבתוך שבעים לשונות האמות. ועל-ידי זה שאנו מתקרבים אל השלום עד שיש לנו שלום גדול עם האמות מאחר שזכינו למצא גם בתוכם תורה וכנ"ל וזה בחינת שבעים פרי החג וכו'². ואז בספות עוסקים על-ידי הארבעה מינים להמשיך על-ידי הנענועים הארה מהאהבה שבדעת לתוך האהבה שבימים. וזה בחינת התקשרות הערבי נחל עם הארבעה מינים, כי ערבי נחל מרמוז על פושעי ישראל, כשרז"ל (ויקרא רבה ל, יב). כי עכשו אנו מוצאין גם הטוב שבכל פושעי ישראל בבחינת אם יאמר לך אדם היכן אלקיך וכו'³ (כמ"ש שם בהתורה הנ"ל).

ובחושענא רבה בגמר החתימה אנו עושין עבודות גדולות עם הערבי נחל בעצמן וחובטין אותן בפרקע להכניע ולכבול מהם הדינים וההסתרות וההעלמות להורות שגם בהערבי נחל בעצמן מוצאין תורה ועבודה אפלו פשהם בפני עצמן, כי נתגלה התורה שבתוך הימי רע וכו'.

1. כל אחד כפי מה שהוא משיג בליבו.
2. קהלת ז, יד. 3. מעריב לשנת. ג. ישעיה יב, ג. ד. שם לג, ו. ה. דברים לד, יב. ו. שם כח, יב. ז. מהילים מז, ג. ח. סוכה נה: ט.
ירושלמי מענין פרק א הלכה א.



ועל-ידי כל זה זוכין בשמיני עצרת שיהיה נשלם בשלמות נפלא כל התקונים האלה שעקר שלמותם הוא בשמאיר בשלמות האהבה שבמים, שזהו בחינת שמיני עצרת ואז נתפסלין הימי רע לנגרי ועל-כן אין שום אחיזה להעכו"ם, בשרז"ל (תחומא פנחם מז), רק ישראל בעצמן מתיחדין ומתחברין עם ה' יתברך באהבה יתרה על-ידי ההארה שמאיר עליהם אז האהבה שפדעת בהארה נפלאה. ועל-כן אז דיקא ממשיכין גשמי ברכה שהם כלל כל ההשפעות שיהיו נמשכין אל הקדשה לישראל הכשרים הנאחזים בצדיקי אמת שעוסקים בתקונים האלה, כי בסבות אין הגשמים סימן ברכה⁶ שלא להמשיך השפע להעכו"ם שיש להם איזה אחיזה עדין כנ"ל, אבל בשמיני עצרת שאז לא יתערב זר בשמחתם, אז אנו ממשיכין גשמי ברכה שזהו בחינת ברכת גשם בשמיני עצרת, כי אז נתפסל כל יניקתם מחמת שמאיר האהבה שפדעת בהארה גדולה. ועל-כן אז נמשכת השפע בחינת גשמי ברכה לישראל הכשרים לבדם ועל-כן מברכין אז גשם ומתפסלין שיהיו לברכה ולא לקללה וכו' שלא יחזרו ויתעוררו הימי רע חס ושלום לינק מהם. וכל אחד כפי התקרבותו לצדיקי אמת וכפי תקונו בראש השנה ויום הכפורים וסבות פן זוכה להמשיך השפע לברכה לישראל הכשרים בכח הצדיקי אמת שעוסקים בכל התקונים האלה בשלמות.

ה וזה בחינת וילך למסעיו³ הנאמר באברהם ודרשו רז"ל (בראשית רבה מא, ג) בחזרתו פרע הקפותיו. כי כבר מבאר שצריכין להתרחק מהקפות והלואות, כי כל ההלואות נמשכין מהתגברות הימי רע וכו' כנ"ל, אך אף-על-פי-כן לפעמים גם הצדיק מוכרח לבוא לידי הלואות וזה לטובת העולם בבחינת ירידה תכלית העליה (סי' כב ועוד), כי על-ידי שהימי רע מתגברין כל-כך עד שגם הצדיק אינו יכול להמשיך השפע מיד ומכרח לבוא לידי הלואה, על-ידי זה הצדיק מתגבר אחר-כך ביותר ומחפש ומבקש ומוציא טוב הרבה בתקף התגברות הימי רע שהתגברו ביותר, כי זה בחינת

המלחמה של כל אחד מישראל, בפרט של הצדיק שאינו נופל בדעתו ואינו מיאש עצמו בכל הימים רעים והעתים רעות העוברים עליו. רק אדרבא, כל מה שמתגברין הימי רע יותר ויותר הוא מתגבר ביותר לחפש ולבקש גם בהם עד שמוציא גם בהם אותיות התורה וכוונה מהם תורה בבחינת הנ"ל כי באמת אין שום מקום נמוך וירוד בעולם ולא שום יום ועת וזמן בעולם שאין שם דברי תורה בהעלם ובצמצום שהוא בחינת אלקותו המחיה אותו המקום והזמן. ועל-כן זה האיש שפבר נפל להלואות על-ידי התגברות הימי רע תקונו שישתדל בכל כחו לשלם ולסלק ההלואות ועל-ידי שמשלם, מקים פריעת בעל חוב מצוה, כי מתקן הרבה כזה על-ידי שהתגבר אחר ההלואה ומוציא ימי טוב בתוך תקף הימי רע עד שהמשיך הברכה והשפע לסלק החוב ואזי אם הוא איש חיל יכול אחר-כך להמשיך שפע יותר, כי כל מה שמוציא טוב בתוך תקף התגברות הימי רע ביותר, כמו כן הוא עושה וכוונה תורה יותר בבחינת הנ"ל וממשיך שפע וברכה יותר כנ"ל.

וזה בחינת לזה רשע ולא ישלם שהזכרנו למעלה, לזה רשע ולא ישלם הם בחינת שני פגמים שבתחלה היה לזה רשע, כי לא השתדל לבקש ולמצא הטוב בתוך הימי רע עד שבא לידי הלואות כנ"ל. ואחר-כך הוסיף עוד רשעות ביותר ולא ישלם, כי אינו משתדל לבקש ולחפש עתה ביותר כנ"ל ועל-ידי זה אינו משלם, שמוזה בא שעל-פי רב נעשים בעלי חובות גדולות (שנקראים בעלי ישיבות - אן זעצירס). אבל וצדיק חונן ונותן², הינו שהצדיק הוא להפך לא מבטיח שאינו בעל חוב, אלא גם משתדל בכל פעם למצא הטוב בתוך הרע עד שממשיך ברכה ושפע טובה תמיד עד שחונן ונותן ומשפיע לכל על-ידי זה ואפלו בשבא לידי הלואה לפעמים מתגבר על-ידי זה דיקא לחפש יותר עד שמוציא טוב יותר וממשיך ונותן שפע טובה יותר כנ"ל. וזה גם-כן מרמז בפסוק זה וצדיק חונן ונותן, הינו כי גם יתפרש תבת וצדיק מחבר ומקשר למעלה לתבת לזה וכו' כלומר וצדיק, הינו כשהצדיק מוכרח להיות לזה לא

6. סוכה כח: 3. נרחשית יג, ג. ג. תהלים לו, כא.



מבעיא שמשלם במועדו ובזמנו בודאי אף גם הוא חונן ונותן, כי על-ידי שבא לידי הלוואה שנמשך מהתגברות הימי רע עד שקשה למצא שם הטוב, על-ידי זה דיקא התגבר בהתגברות יותר עד שמצא שם דיקא טוב הרבה, עד שהמשיך ברכה ושפע הרבה שעל-ידי זה הוא חונן ונותן כנ"ל.

ועל-כן אברהם אבינו עליו השלום, שהיה הראשון שגלה אלקותו בעולם שכל עבודתו היה בבחינה זאת בבחינה אם יאמר לך אדם היכן אלקיך תאמר לו בברך גדול של רומי וכו'. כי אז היה כל העולם רחוקים מה' ותברך ובכל המקומות שנתגדל שם היו מלאים גלולים והוא התגבר על יצרו בבחינה עשי דברו לשמע בקול דברו וכו' עד שהתחיל לבנות התורה על-ידי זה כי התחלת בנין התורה היה מאברהם פידוע, הינו על-ידי בחינה הנ"ל על-כן נאמר באברהם וילך למסעיו. בחזרתו פרע הקפותיו, כי ה' ותברך נסה אותו עד שהכרח לירד מארץ-ישראל למצרים שמלאה זמה וגלולים ביותר והוא התגבר שם עד שמצא שם גם-כן הטוב עד שעלה משם כבר מאד במקנה בכסף וזהב וכו' ועל-ידי זה וילך למסעיו, שפרע הקפותיו, כי זה עקר התקון של הצדיק בחינת וצדיק חונן ונותן וכנ"ל.

וזהו גם-כן בחינת וילך למסעיו, שלן באכסניא שלו^א, זה בחינת שתי לבד למסלה דרך הלכת (ירמיה לא, כ) כי הצדיק והאיש הכשר בשירד למקומות המגנים פאלו כשהוא מתגבר לחפש גם שם אלקותו שהם אותיות התורה, אחר-כך צריך לשוב בדרך שירד שם כדי להעלות ולברר כל הניצוצות שנפלו לשם בעת הירידה להשיב הכל אל מקום אשר היה שם אהלה בתחלה וכו'³.

ו זהו שנסמך לפסוק לזה וכו' וצדיק וכו' כי מברכיו יירשו ארץ ומקלליו יפרתו. כי מברכיו, שהם הצדיקים והכשרים, יירשו ארץ על-ידי זה שהם מתגברים לחפש תמיד הטוב בתוך תקף הימי רע כנ"ל. כי על-ידי זה זכה אברהם לירש את הארץ בבחינת אחד היה אברהם וירש את הארץ¹. וזהו מה' מצעדי גבר פוננו וכו' שנסמך לזה. כי מה' מצעדי גבר פוננו, שמפיל לפעמים את האדם למקומות נמוכים פאלו

בשביל נסיון אם יתגבר שם לחפש ולבקש פראוי את הטוב בתוך מקום וזמן רע כזה וכנ"ל. וזהו ודרבו יחפץ, כי ה' ותברך חפץ לראות דרכו של האדם אם יתגבר לבחור דרך הטוב לחפש ולבקש עד שמצא גם שם את טוב ה' עד שישוב למקומו ביותר שאת. וזהו כי יפל לא יטל כי ה' סומך ידו וכו' והו בחינת התקון על כל הנ"ל בבחינת ירידה תכלית העליה בחינת לא גלו ישראל בין העפזים אלא כדי שיתוספו עליהם גרים וכו'² כמו שפכתוב ונשאר גם הוא לאלקינו וכו'³. וכמו שפכתוב (משלי כד, ו) כי שבע יפול צדיק וקם וכו'. כי לא יתן לעולם מוט לצדיק, כי ה' סומך ידו בכל הנפילות והירידות שבעולם ועל-ידי זה נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וכו'. רק, אדרבא, כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה, כי זוכה אחר-כך להיות מלוה ולא לזוה, כמו שפכתוב (דברים כח, ו) והלוית גוים רבים ואתה לא תלוה וכו'. וכל זה על-ידי בחינה הנ"ל על-ידי שהתגבר בכל פעם בכל הנפילות והירידות שבעולם בכל העתים והימי רע שהתגברו והתפשטו כמו שהתפשטו לבקש ולחפש גם שם בכל פעם יותר ויותר עד שמצא גם שם הטוב שהם אותיות התורה שהיא אלקותו המחיה אותם. ועל-ידי זה תקן הרבה ביותר ועשה דרך פבושה לכל העולם לשוב לה' ותברך על-ידי זה כי על-ידי התורה שלקט וברר ובנה ממקומות פאלו והוסיף עליהם אור נפלא מלמעלה כנ"ל, על-ידי זה האיר בכל העולם דרך זה שישוב כל אחד, אפלו הגרוע שבגורעים, לה' ותברך מפל מקום שהוא וכנ"ל ועל-ידי זה ממשיך שפע טובה וברכה לכל הנלוים אליו בבחינת כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה וכנ"ל.

הלכות טוען ונטען

הלכה א

מודה במקצת הטענה - ישבע, אבל כופר בכל - פטור משבועה, רק חכמינו ו"ל תקנו הפס' - על-פי המאמר תפלה לחבקוק (כ"י יט) עין שם היטב.

א. ערכין טו: ב. זרעו יג, ג. ג. יחזקאל לג, כג. ד. פסחים פז: ה. זכריה ט, ז. ו. תהילים נה, כג. ז. חשן משפט סימן פז סעיף א.





לטייל בתורתו

פרוייקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

אין אונזערע זאגן און אונזערע
אין אונזערע זאגן און אונזערע